

GOV.RO

AMEPIP

Agencia pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice

Raport anual privind activitatea întreprinderilor publice pentru anul 2024

Cuprins

Definiții și abrevieri.....	3
1. Introducere și imagine de ansamblu	4
1.1 Prezentare generală	4
1.1.1 Prezentarea principalelor evenimente din anul 2024	4
1.1.2 Rezultate notabile ale anului 2024	6
1.1.3 Prioritățile politicii de proprietate a statului	6
1.2 Imagine de ansamblu asupra portofoliului	8
1.2.1 Principalele rezultate obținute în anul 2024	9
1.2.2 Analiza structurii întreprinderilor publice centrale în 2024	10
1.2.3 Portofoliul de întreprinderi publice locale din România în 2024	12
1.3 Imagine asupra evenimentelor importante	12
1.3.1 Modificări recente ale practicilor/politicilor de proprietate	12
1.3.2 Evoluții legislative perioada 2023-2024	12
1.3.3 Aspecte privind privatizarea	14
1.4 AMEPIP - Agenția pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice	15
1.4.1 AMEPIP – Informații generale	15
1.4.2 Dimensiune, buget, personal, atribuții, responsabilități	16
2. Raportare financiară.....	18
2.1 Performanță financiară agregată	18
2.1.1 Portofoliul IP – dimensiune, valoare, scop, distribuție sectorială	18
2.1.2 Indicatori financiari de performanță	20
2.1.4 Politica de dividende a întreprinderilor publice din România în perioada 2022-2024.	25
2.1.5 Metodologiile/ standardele de contabilitate utilizate pentru agregarea informației financiare	29
3. Raportare non-financiară	30
3.1 Performanță non-financiară agregată	30
3.1.1 Implementarea obiectivelor politicii de proprietate, strategiilor, legislației	31
3.1.2 Managementul portofoliului	32
3.1.3 Urmărirea Țintelor aferente obiectivelor nefinanciare și publice;	32
3.2 Implementarea principiilor privind guvernanta corporativă	33
3.2.1 Evoluții recente	33
3.2.2 Tranzacții de privatizare finalizate sau planificate	35
3.2.3 Practici de conduită responsabilă în afaceri	35
3.2.4 Planificare și implementare strategică	36
3.2.5 Statisticile consiliilor de administrație/supraveghere (remunerarea, componența / diversitate, independență)	36
3.2.6 Procesul de selecție în consiliul de administrare/supraveghere	41
3.2.7 Transparență, raportare și responsabilitate	43
3.2.8 Relațiile cu părțile interesate și protecția acționarilor minoritari	43
3.2.9 Practici privind achizițiile publice în România: legislație și tendințe actuale	44
3.3 Politică publică sau obligații de serviciu public și asistență non-comercială, după caz	45
4. Informații despre cele mai mari întreprinderi publice	47
4.1 Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale - Hidroelectrica S.A.	47
4.1.1 Prezentarea generală a Hidroelectrica S.A.	47
4.1.2 Analiza indicatorilor financiari ai companiei Hidroelectrica S.A.	48
4.1.3 Analiza indicatorilor non-financiari ai companiei Hidroelectrica S.A.	49
4.1.4 Atingerea obiectivelor de politici publice/ asistență ne-comercială ai companiei Hidroelectrica S.A.	52
4.2 Societatea Națională De Transport Feroviar De Călători -CFR Călători S.A.	54
4.2.1 Prezentarea generală a Societății Naționale de Transport Feroviar De Calatori - CFR Călători S.A.	54
4.2.2 Analiza indicatorilor financiari ai companiei CFR Călători S.A.	55
4.2.3 Analiza indicatorilor non-financiari a CFR Călători S.A.	56
4.2.4 Atingerea obiectivelor de politici publice/ asistență ne-comercială – CFR Călători S.A.	58
4.3 Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.	59
4.3.1 Prezentarea generală a Societății Complexul Energetic Oltenia S.A.	59
4.3.2 Analiza indicatorilor financiari ai Societății Complexul Energetic Oltenia S.A.	60
4.3.3 Analiza indicatorilor non-financiari - Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.	61
4.3.4 Atingerea obiectivelor de politici publice/ asistență ne-comercială - Complexul Energetic Oltenia SA	64
5. Concluzii.....	65

Definiții și abrevieri

Definiții folosite în prezentul Raport

Conform articolului 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109 / 2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016 termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

Întreprinderi publice:

- a) regii autonome;
- b) companii naționale, societăți naționale și societăți la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic, majoritar sau la care deține controlul;
- c) societăți la care una sau mai multe întreprinderi publice dintre cele prevăzute la și dețin lit. a) b) o participație majoritară sau o participație care le asigură controlul. Întreprinderile publice sunt entități înființate și gestionate în interesul cetățenilor și al societății, cu scopul de a maximiza valoarea pentru societate printr-o alocare eficientă a resurselor, îmbunătățirea performanțelor lor prin intermediul guvernării corporative, urmărind cu precădere rentabilitatea, eficiența și comportamentul responsabil față de toate părțile interesate.

Autoritate publică tutelară - instituția care:

- a) coordonează, are în subordine sau sub autoritate una sau mai multe întreprinderi publice dintre cele prevăzute la pct. 2 lit. a);
- b) exercită, în numele statului sau al unității administrativ-teritoriale, calitatea de acționar la întreprinderile publice prevăzute la pct. 2 lit. b);
- c) coordonează exercitarea de către una sau mai multe întreprinderi publice prevăzute la pct. 2 lit. a) și/sau lit. b) a calității de acționar sau asociat la o societate controlată.

Este autoritate publică tutelară în sensul prezentei ordonanțe de urgență și asociația de dezvoltare intercomunitară, definită potrivit dispozițiilor art. 5 lit. i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;

Dreptul de proprietate sau control - raportul dintre stat sau unitatea administrativ-teritorială acționar sau o întreprindere publică, pe de o parte, și societatea la care:

- a) deține direct sau indirect majoritatea drepturilor de vot;
- b) poate să numească sau să revoce majoritatea membrilor organelor de administrare și de control;
- c) poate exercita, în calitate de acționar, o influență determinantă, în virtutea unor clauze de natură a stabili strategia de management al întreprinderii publice, cuprinse în contracte încheiate cu întreprinderea publică sau în actul constitutiv al acesteia

Abrevieri

Abreviere	Semnificație
AAAS	Autoritatea Pentru Administrarea Activelor Statului
ANPA	Agentia Nationala Pentru Pescuit și Acvacultura
CD	Camera Deputaților
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MApN	Ministerul Apărării Naționale
MAT	Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului
MC	Ministerul Culturii
MCID	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
ME	Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului
MEdu	Ministerul Educației
MEnerg	Ministerul Energiei
MF	Ministerul Finanțelor
MFTES	Ministerul Familiei, Tineretului Si Egalității de Șanse
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MS	Ministerul Sănătății
MTI	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SRI	Serviciul Roman de Informații
AMEPIP	Agenția pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice
IP	Întreprindere Publică
APT	Autoritate publică tutelară
UAT	Unitate administrativ-teritorială

1. Introducere și imagine de ansamblu

1.1 Prezentare generală

1.1.1 Prezentarea principalelor evenimente din anul 2024

La nivel mondial, în cursul lunii mai, an 2024, OECD a lansat forma revizuită a Ghidului privind guvernanța corporativă a întreprinderilor de stat. Ghidul reprezintă principalul standard internațional prin care factorii de decizie politică pot să conceapă cadre eficiente de proprietate și de guvernanță corporativă pentru întreprinderile de stat.

De remarcat, la ediția revizuită în anul 2024, este faptul că suplimentar principiilor G20/OCDE de guvernanță corporativă, accentul major se pune asupra modalităților de asigurare a unei concurențe echitabile între întreprinderile de stat și întreprinderile private. Scopul ghidului, este acela de a aborda provocările și oportunitățile unice cu care se confruntă întreprinderile de stat în vederea promovării transparenței, responsabilității, integrității și eficienței în sectorul de stat. Acesta a devenit o piatră de temelie pentru țările care sunt în procesul de reformare a cadrelor lor instituționale, juridice și de reglementare, în vederea intensificării concurenței, profesionalizării practicilor de proprietate și sporirii performanței întreprinderii de stat.

Ghidul OCDE privind guvernanța corporativă a întreprinderilor de stat oferă îndrumări concrete decidenților, astfel încât aceștia să dobândească abilități de evaluare și să îmbunătățească cadrul legal, instituțional și de reglementare pentru proprietatea și guvernanța întreprinderilor de stat. Ghidul identifică principalele elemente constitutive pentru a asigura profesionalizarea proprietății și guvernanței, și oferă îndrumări practice, cu scopul de a:

- profesionaliza personalul din cadrul autorităților publice tutelare, în calitate de acționar;
- face ca întreprinderile de stat să desfășoare activități cu aceeași eficiență, transparență, integritate și responsabilitate cu care desfășoară activități întreprinderile private care au implementate bune practici;
- se asigura că, între întreprinderile de stat și întreprinderile private, competiția se desfășoară în condiții de concurență echitabile;
- contribui la sustenabilitatea, reziliența și crearea de valoare economică pe termen lung a întreprinderilor de stat.

La nivel național, în luna martie a anului 2024, Agenția pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP) a devenit operațională, marcând un pas important atât pentru tot ceea ce înseamnă guvernanța corporativă din România, cât și pentru îmbunătățirea performanțelor întreprinderilor publice. În aplicarea dispozițiilor articolului 2, punctului 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare (OUG nr. 109/2011), AMEPIP a anunțat operaționalizarea instituției începând cu data de 06.03.2024, conform anunțului nr. 1019/06.03.2024.

Astfel, începând cu această dată, AMEPIP este mandatată legal pentru a asigura monitorizarea aplicării standardelor de bună guvernanță corporativă și aplicarea dispozițiilor OUG nr. 109/2011.

Totodată, prin intermediul Tabloului de Bord¹ (The Public Enterprise Performance Dashboard, disponibil la adresa: <https://amepip.gov.ro/tablou-de-bord/>), AMEPIP asigură accesul tuturor persoanelor interesate la informații generale privind companiile de stat și monitorizează nivelul de realizare al indicatorilor

¹ Tabloul de bord al performanței întreprinderii publice reprezintă rezultatul jalonului nr. 441 din Planul Național de Recuperare și Reziliență, respectiv „Publicarea Tabloului de bord de monitorizare cu ținte financiare și nefinanciare și indicatori de performanță pentru toate categoriile de companii publice (inclusiv sectoare cheie precum transport, energie, utilități publice)

financiari și nefinanciari pentru fiecare întreprindere publică și a indicatorilor cheie de performanță al membrilor consiliilor de administrație și al directorilor/membrilor directoratului.

Este de remarcat faptul că, în 2024, interesul pentru sustenabilitate și pentru raportarea non-financiară a crescut vizibil în rândul întreprinderilor publice, astfel că tot mai multe companii de stat au început să privească sustenabilitatea ca pe un reper esențial al implementării principiilor de guvernare. În România, peste jumătate din energia electrică produsă a venit din surse regenerabile – un pas clar spre reducerea amprentei de carbon, fapt ce reflectă preocupările consistente pe acest segment. În același timp, se observă că întreprinderile au început să-și asume obiective ce țin de sfera non-financiară mult mai multe, mai concrete și mai vizibile: să reducă emisiile, timpii de așteptare pentru pasageri, pierderile de apă sau nivelul de poluare. În strategiile lor au apărut și dimensiuni sociale – de la accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități, până la protejarea ecosistemelor. Toate acestea arată că performanța nu se mai măsoară doar în bani, ci și în impactul asupra oamenilor și mediului.

Mai mult, un rol central l-a avut transparența. Companiile de stat au fost obligate și monitorizate să publice informații relevante pe site-urile proprii, atât financiare, cât și non-financiare. Pentru a sprijini acest proces, AMEPIP a introdus formulare standardizate de raportare și a corectat erorile găsite, arătând că simpla obligație legală nu ajunge fără un mecanism de control și îndrumare. Anul 2024 se încheie cu o mai mare preocupare a întreprinderilor publice în sensul transparenței, înțelegându-se, totodată, importanța colectării datelor și a raportărilor acestora în termenele stabilite.

La nivelul consiliilor de administrație, s-au adus reguli mai clare privind procedurile de selecție, dar și ajustări în ceea ce privește remunerarea. Indemnizațiile au fost plafonate, iar partea variabilă a rămas legată strict de performanța financiară și non-financiară. Practic, recompensele se acordă doar atunci când companiile au rezultate reale și respectă criteriile de sustenabilitate, profitabilitate și investiții. În plus, cadrul legal a fost întărit pentru a asigura diversitatea și independența, limitând politizarea și promovând guvernarea bazată pe merit și echilibru de gen.

Astfel, putem spune că 2024 a fost un an de consolidare a culturii raportării non-financiare în România. Întreprinderile publice nu mai sunt evaluate doar prin cifrele contabile, ci și prin modul în care contribuie la protecția mediului, la calitatea serviciilor și la responsabilitatea socială.

AMEPIP, prin instrumentele și acțiunile sale, a fost motorul acestei schimbări, întrucât contribuția Agenției a fost una decisivă. AMEPIP a elaborat un ghid pentru ofițerii de conformitate, a centralizat datele transmise de întreprinderile publice și a organizat consultări cu autoritățile și companiile de stat. Prin circulare și notificări, Agenția a clarificat obligațiile întreprinderilor și a sprijinit crearea unor comitete de audit, remunerare sau gestionare a riscurilor. În plus, a oferit peste sute de puncte de vedere și consultanță în guvernare corporativă, confirmându-și rolul de promotor al unei culturi bazate pe integritate și responsabilitate.

Provocări pentru perioada următoare (2025)

Conform raportului Băncii Mondiale, România se confruntă cu provocări fiscale și structurale, iar întreprinderile publice sunt în centrul atenției pentru reforme care să susțină competitivitatea și sustenabilitatea. Tabloul anului 2025 reliefează un spectru larg de riscuri, economice și politice, interne dar mai ales externe. Provocările-cheie rămân cele privind consolidarea finanțelor publice și sustenabilitatea financiară.

AMEPIP continuă să publice informații în tabloul de bord privind performanțelor întreprinderilor publice, ceea ce impune o presiune crescută pentru digitalizarea proceselor, raportare clară și guvernare corporativă solidă. Întreprinderile publice sunt încurajate să adopte soluții digitale și să integreze criterii de sustenabilitate în activitatea lor.

Creșterea plafonului de scutire de TVA pentru întreprinderile mici și modificările privind redevențele și tarifele energetice vor influența direct modelul de afaceri al multor întreprinderi publice.

Proiectele de infrastructură finanțate prin PNRR și fonduri UE vor reprezenta o oportunitate majoră pentru întreprinderile publice de a se implica în dezvoltarea națională, cu condiția să își îmbunătățească capacitatea de execuție și absorbție.

1.1.2 Rezultate notabile ale anului 2024

Anul 2024 a fost multiplu an electoral, fiind marcat de patru rânduri de alegeri, atât pe plan local, cât și la nivel național. Astfel, în România anului 2024 au avut loc alegeri europarlamentare, alegeri pentru autoritățile de la nivel local, alegeri parlamentare și, nu în ultimul rând, alegeri prezidențiale. În paralel, sub aspect economic, anul 2024 se caracterizează prin accentuarea dezechilibrelor macroeconomice, în sensul că economia începe să dea semne de reducere a ritmului de creștere, iar presiunea pe deficitul bugetar este tot mai mare. Marcat de mecanismele specifice anilor electorali, schimbarea majoră a economiei românești din anul 2024 este intrarea în vigoare a noii legi a pensiilor, prin care aproape patru milioane de pensii au fost majorate, în medie, cu 40%, fapt ce a determinat o presiune semnificativă asupra cheltuielilor de la bugetul de stat.

În acest cadru marcat de succesiunea alegerilor apar dezechilibre semnificative în zona fiscal-bugetară, în 2024 încep să apară și primele măsuri de reducere a deficitului bugetar, fără un efect notabil și fără un impact semnificativ. Lipsa unei rectificări bugetare a determinat Guvernul să recurgă la alocări bugetare din Fondul de Rezervă Bugetară, iar pe finalul anului 2024, unele măsuri încep să prindă mai mult contur, fiind interzise alocările bugetare din lunile noiembrie și decembrie la un nivel peste media primelor zece luni ale anului.

În același timp, în anul 2024, România a continuat să facă față provocărilor pentru îndeplinirea jaloanelor agreate prin Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). În ultimele zile ale anului 2023, Guvernul României a trimis Comisiei Europene cererea de plată numărul 3 din PNRR, ce implică o finanțare netă de 2,7 miliarde de euro. Din această sumă, peste 1,85 miliarde de euro reprezintă granturi, iar 811 milioane sunt din împrumuturi. Întrucât, Cererea de plată numărul 3 din PNRR acoperă un număr total de 74 ținte și de jaloane, anul 2024 a fost unul pus, semnificativ, sub semnul acestei etape din PNRR, existând inclusiv provocări în domeniului guvernanței corporative.

1.1.3 Prioritățile politicii de proprietate a statului

În ultimii ani, România a demarat o reformă amplă a guvernanței corporative în companiile de stat, în concordanță cu angajamentele asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și recomandările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). Necesitatea îmbunătățirii guvernanței corporative a întreprinderilor publice are la bază rațiuni economice, iar aplicarea celor mai bune practici și standarde internaționale contribuie la gestionarea eficientă a participațiilor statului.

În acest context, în cursul anului 2024, AMEPIP a elaborat proiectul politicii publice de proprietate privată, în baza modelelor de bune practici aplicate de statele membre ale OCDE, precum și a propunerilor formulate de autoritățile publice tutelare locale și centrale, consultate de AMEPIP în cadrul demersurilor de elaborare a documentului.

Politica publică de proprietate privată definește rațiunea deținerii de către stat sau de către unitățile administrativ-teritoriale a participațiilor la întreprinderile publice de la nivel central și local, stabilește rolul statului și al unităților administrativ-teritoriale în guvernanța întreprinderilor publice, în implementarea politicii de proprietate, precum și rolul și responsabilitățile autorităților publice tutelare și ale altor părți interesate implicate în implementarea acesteia. Aceasta conține principii și așteptări prin care statul și unitățile administrativ-teritoriale își exercită rolul de acționari ai întreprinderilor publice având ca scop menținerea prezenței acestora în sectoare strategice de interes public, protejarea drepturilor de proprietate ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale, precum și sprijinirea întreprinderilor publice în alinierea activităților lor la prioritățile și așteptările statului ca proprietar, în condiții de transparență, eficiență și responsabilitate.

Astfel, politica publică de proprietate privată a statului reprezintă un instrument care reflectă în mod unitar cele mai înalte standarde de guvernanță corporativă cu caracter general aplicabile tuturor întreprinderilor publice și care oferă pârghiile necesare îmbunătățirii guvernanței corporative a acestora, identificând, în acest scop, obiective generale și specifice, precum și rezultate așteptate în cadrul demersurilor de implementare a obiectivelor menționate, axate pe următoarele dimensiuni principale: rezultate financiare, politica referitoare la acordarea dividendelor, stabilirea unor obiective și strategii de dezvoltare ambițioase în condiții

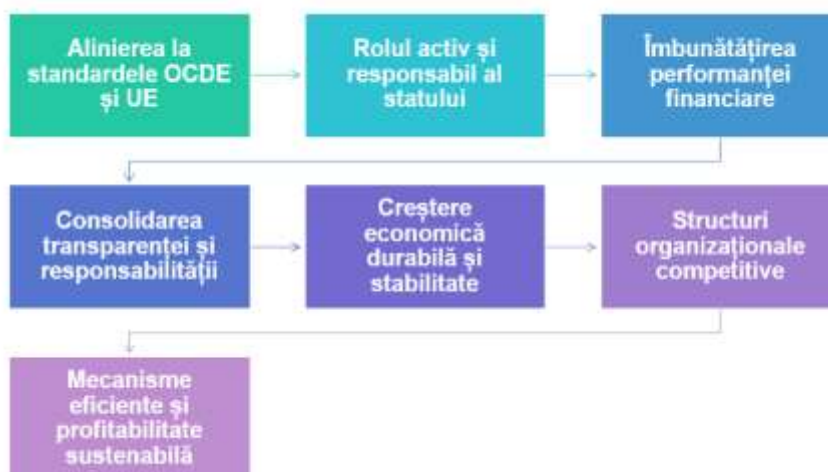
de durabilitate, asigurarea unui management responsabil, managementul riscului și controlul intern, etică și integritate.

Politica publică de proprietate privată a statului, a fost aprobată prin Legea nr. 48/2025, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 340 din 16.04.2025 și poate fi consultată pe site-ul AMEPIP, la următorul link <https://amepip.gov.ro/politica-de-proprietate-a-statului/>.

Priorități ale politicii publice de proprietate privată a statului:

- **Alinierea la standardele OCDE și UE**
Politica publică de proprietate privată a statului conține standarde aliniate Principiilor guvernantei corporative, precum și altor instrumente cu incidență asupra domeniului guvernantei corporative, dezvoltate la nivelul OCDE, precum ghidurile de bune practici privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, privind anti-corupția și integritatea, controlul intern, etica și conformitatea, precum și orientările OCDE privind diligența necesară pentru o conduită responsabilă în afaceri.
- **Mecanisme eficiente și profitabilitate sustenabilă**
Guvernul își propune consolidarea unor mecanisme eficiente care să genereze profitabilitate sustenabilă, bazate pe transparență, profesionalism și responsabilitate. Aceste mecanisme vizează, pe de o parte, maximizarea valorii economice, iar pe de altă parte îndeplinirea obligațiilor de serviciu public.
- **Structuri organizaționale competitive**
Politica prevede crearea unor structuri organizaționale competitive în întreprinderile publice, capabile să răspundă cerințelor economice și sociale. Aceste structuri trebuie să fie organizate pe principii de eficiență și să dispună de management profesionist.
- **Creștere economică durabilă și stabilitate**
Un obiectiv explicit îl constituie asigurarea unei creșteri economice durabile prin măsuri care sprijină stabilitatea și dezvoltarea întreprinderilor publice.
- **Consolidarea transparenței și responsabilității**
Documentul accentuează necesitatea consolidării mecanismelor de transparență și asumare a responsabilității, astfel încât resursele publice să fie administrate eficient și corect. Transparența se referă la raportarea clară a rezultatelor și la o comunicare deschisă cu publicul și partenerii.
- **Îmbunătățirea performanței financiare**
Așteptările Guvernului pentru întreprinderile publice includ creșterea performanței financiare, obținerea unei profitabilități adecvate și aplicarea unor politici echilibrate de dividende și management responsabil.
- **Rolul activ și responsabil al statului**
Politica recunoaște că statul și unitățile administra-tiv teritoriale trebuie să acționeze ca proprietari activi, informați și responsabili, elaborând obiective clare pentru companii și monitorizând îndeplinirea acestora. Participațiile statului sunt justificate prin rațiuni economice, sociale și de siguranță națională.

Prioritățile politicii publice de proprietate privată

1.2 Imagine de ansamblu asupra portofoliului

Ordonanța de Urgență nr. 109 din 30 noiembrie 2011 a fost emisă pentru a reglementa guvernanța corporativă a întreprinderilor publice din România. Aceasta a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 883 din 14 decembrie 2011. Scopul principal al OUG 109/2011 a fost de a introduce mecanisme de guvernanță corporativă pentru a crește eficiența și transparența întreprinderilor publice.

În ceea ce privește aplicabilitatea prevederilor O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, începând cu anul 2024, prin O.U.G. nr. 108/2024 pentru modificarea și completarea acestui act normativ s-a extins sfera de aplicare a prevederilor privind guvernanța corporativă și asupra întreprinderilor publice din industria de apărare și securitate națională, precum și la cele care au ca obiect de activitate administrarea bazei materiale de reprezentare și protocol. În aceste cazuri, procedura de selecție a membrilor consiliului de administrație cuprinde o etapă suplimentară, constând în efectuarea verificării de securitate prevăzută de Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate în România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2002, cu modificările și completările ulterioare.

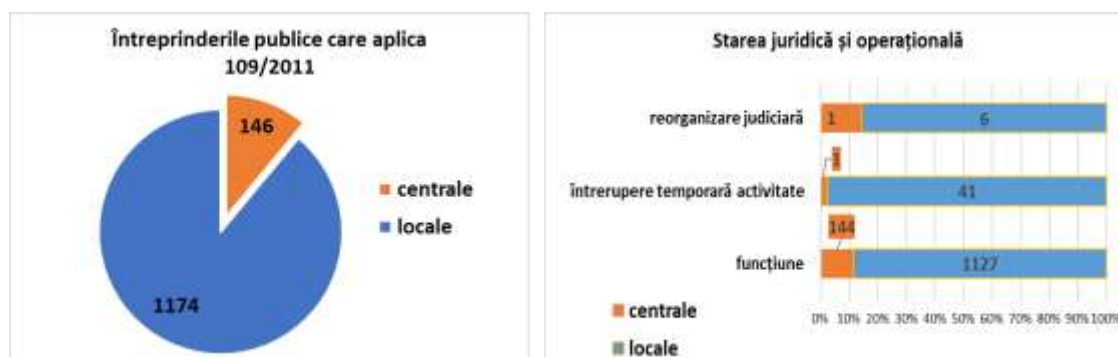
Astfel, după intrarea în vigoare a OUG 108/2024, la nivelul anului 2024, singurele întreprinderi publice care nu aplică prevederile OUG 109/2011 cu modificările și completările ulterioare, sunt cele care au ca obiect principal de activitate fabricarea de monede metalice și bilete de bancă, Instituțiile de credit care funcționează în baza unor legi speciale sunt exceptate de la aplicarea OUG nr. 109/2011, în măsura în care respectivele acte normative includ prevederi echivalente cu cerințele stabilite prin această ordonanță, întreprinderile publice pentru care s-a deschis procedura insolvenței conform dispozițiilor Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, precum și alte reglementări speciale incidente. În condițiile închiderii procedurii de insolvență și reinsertiei operatorului economic în circuitul economic, devin aplicabile dispozițiile O.U.G. nr. 109/2011.

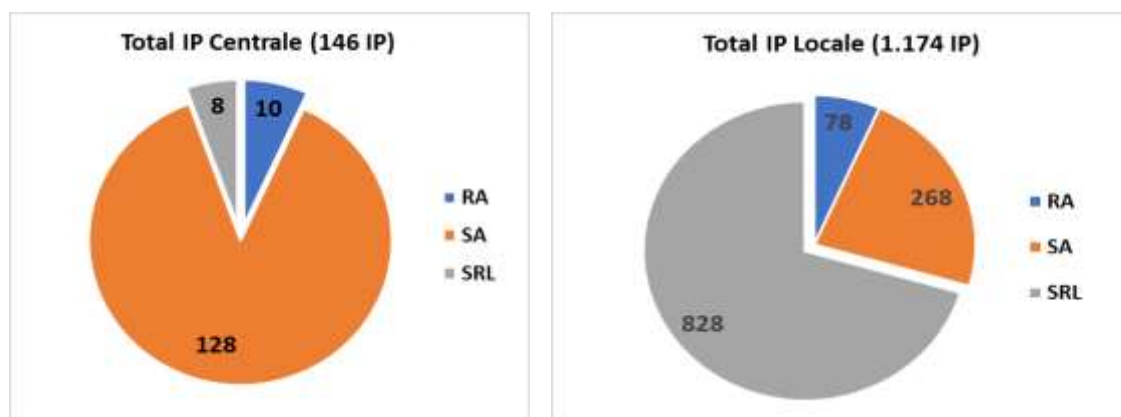
În primul an de activitate, AMEPIP a avut ca principal obiectiv monitorizarea întreprinderilor publice care aplică principiile guvernanței corporative, precum și coordonarea procesului de implementare a acestora la nivelul autorităților publice tutelare și al unităților administrativ-teritoriale. Pe parcursul anului 2024, au fost monitorizate 1.320 de întreprinderi publice, dintre care:

- 146 întreprinderi publice centrale (reprezentând 11,06%) ;
- 1.174 întreprinderi publice locale (reprezentând 88,94%).

Toate aceste entități aplică prevederile Ordonanței de Urgență nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare, în vederea consolidării guvernanței corporative în sectorul public. Această distribuție arată o predominanță clară a întreprinderilor publice locale (IPL), care sunt de peste 8 ori mai numeroase decât cele centrale (IPC).

Structura întreprinderilor publice

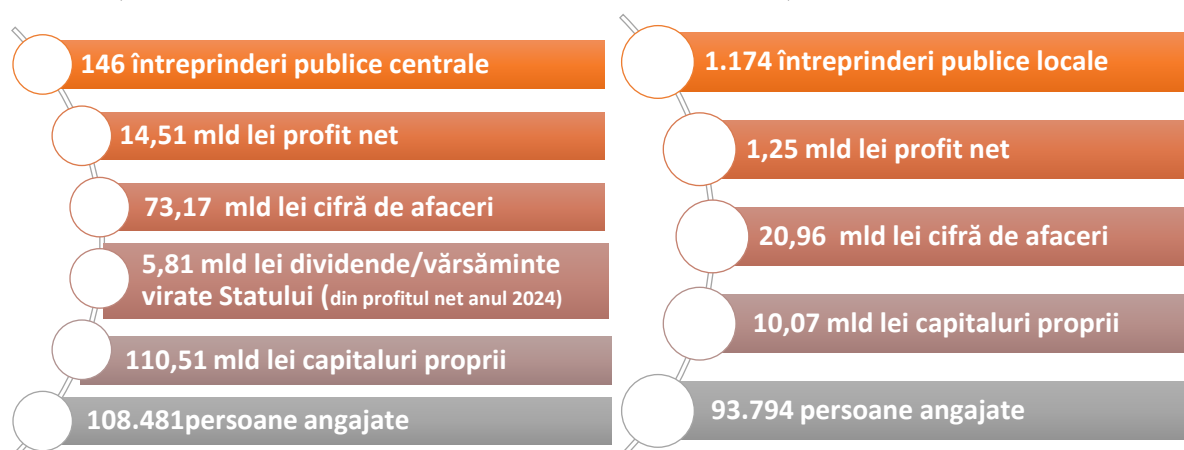

Sursa: Tabloul de bord al AMEPIP

Există la nivel național 1.174 **întreprinderi publice locale**, comparativ cu doar 146 **întreprinderi publice centrale**. Asta înseamnă că la nivel local sunt de aproape 8 ori mai multe companii, ceea ce sugerează o dispersie geografică și o complexitate administrativă mult mai mare la nivel de autorități locale.

1.2.1 Principalele rezultate obținute în anul 2024

Rezultate obținute în anul 2024 de întreprinderile publice centrale și locale

Informațiile de mai sus oferă o imagine de ansamblu asupra performanței financiare și operaționale a întreprinderilor publice din România în anul 2024, cu o distincție clară între entitățile centrale și cele locale.

Întreprinderile publice centrale, deși mult mai puține la număr, sunt mult mai mari și mai profitabile per entitate. O cifră de afaceri de 73,17 miliarde lei și un profit net de 14,51 miliarde lei indică o activitate economică intensă și o eficiență operațională ridicată. Profitabilitatea de aproximativ 20% este o marjă foarte bună în general, sugerând că aceste companii gestionează eficient costurile și generează valoare. Acestea au un impact major asupra bugetului de stat, contribuind cu peste 5,8 miliarde lei din profitul obținut.

Întreprinderile publice locale sunt mult mai numeroase, dar mult mai mici și mai puțin profitabile în ansamblu. Cifra de afaceri totală este de peste 3 ori mai mică decât a celor centrale, iar profitul net este de aproape 12 ori mai mic. Marja de profit de sub 6% este considerabil mai scăzută, sugerând o eficiență operațională redusă comparativ cu entitățile centrale. Deși numărul de angajați este comparabil (93.794 față de 108.481), rezultatele financiare per angajat sunt mult mai slabe.

Chiar dacă sunt de aproape 10 ori mai puține, întreprinderile centrale generează o cifră de afaceri de peste 3 ori mai mare. Acest lucru indică o dimensiune medie per companie mult mai mare și o activitate economică de o anvergură superioară.

Profitul net al companiilor centrale este de aproape 12 ori mai mare decât cel al companiilor locale. Aceasta subliniază o profitabilitate și o capacitate de a genera valoare net superioară pentru fiecare leu de venit.

Marja de profit a întreprinderilor centrale este de peste 3 ori mai mare. Acest indicator sugerează că operațiunile lor sunt mult mai eficiente, cu o structură de costuri optimă și o capacitate mai bună de a genera profit din vânzări. Companiile locale, pe de altă parte, operează cu o marjă de profit semnificativ mai mică, ceea ce le face mai vulnerabile la fluctuațiile pieței.

Capitalurile proprii ale companiilor centrale sunt de aproape 11 ori mai mari. O bază solidă de capital le oferă o stabilitate financiară superioară, capacitatea de a investi și de a-și susține operațiunile pe termen lung fără a se baza excesiv pe finanțare externă.

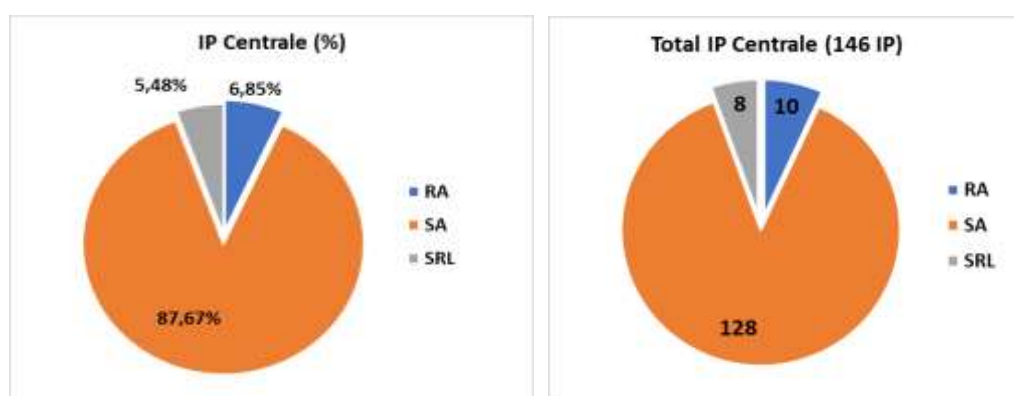
Cu un număr de angajați similar, companiile centrale generează rezultate financiare exponențial mai bune. Acest lucru se traduce printr-o productivitate per angajat mult mai mare, fie datorită naturii activității, fie a unei eficiențe operaționale superioare.

Interpretarea datelor arată o polarizare clară în sectorul public din România. Un număr mic de întreprinderi publice centrale domină peisajul economic, având un rol strategic, o eficiență operațională ridicată și o contribuție financiară masivă la bugetul de stat. Acestea funcționează ca veritabile motoare de creștere și profitabilitate. În contrast, întreprinderi publice locale par să fie mai puțin eficiente, cu marje de profit scăzute și o productivitate per angajat mult mai redusă. Chiar dacă sunt mult mai numeroase, impactul lor financiar agregat este semnificativ mai mic.

Această analiză subliniază importanța managementului și a guvernanței corporative la nivel central și ridică semne de întrebare cu privire la eficiența și rolul economic al multora dintre întreprinderile publice locale, iar datele agregate oferă o imagine clară asupra discrepanțelor majore dintre cele două categorii de întreprinderi publice și subliniază importanța strategică a întreprinderilor publice centrale pentru economia națională și bugetul de stat.

1.2.2 Analiza structurii întreprinderilor publice centrale în 2024

Structura diversificată permite statului român să elaboreze mecanismele de guvernanță și control în funcție de importanța strategică și specificul fiecărui sector economic în care operează întreprinderile publice centrale.

Sursa: Tabloul de bord al AMEPIP

Graficele prezentate mai sus oferă o imagine clară asupra diversității structurilor juridice ale întreprinderilor publice centrale din România în anul 2024, care cuprinde 146 de entități, distribuite în trei forme juridice principale:

-SA (Societate pe Acțiuni): 128 de întreprinderi, reprezentând 87,67% ; aceasta fiind și forma juridică predominantă, reprezentând majoritatea absolută a companiilor publice centrale;

-RA (Regie Autonomă): 10 întreprinderi, 6,85%;

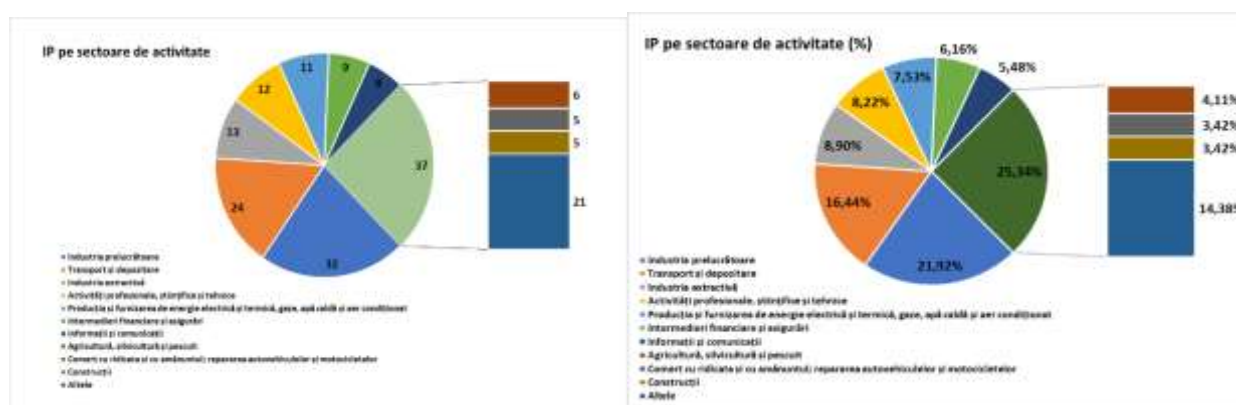
-SRL (Societate cu Răspundere Limitată): 8 întreprinderi, 5,48%.

Faptul că 88% din întreprinderile publice centrale sunt organizate ca societăți pe acțiuni reflectă o preferință clară pentru această formă de organizare, care este preferată pentru companiile care au un rol economic important, cu capital mare și care pot fi listate la bursă sau pot emite acțiuni.

Este cunoscut rolul redus al regiilor autonome. Cu doar 10 regii autonome (aprox. 7% din total), se observă o tendință de limitare a acestei forme de organizare. De obicei, regiile autonome sunt entități cu rol strategic, în domenii precum apărarea, siguranța națională sau monopoluri naturale, în timp ce un SRL este mai rar folosit pentru entități centrale.

Structura juridică a întreprinderilor publice centrale din România reflectă o abordare predominant comercială a administrării patrimoniului public, cu accent pe societățile pe acțiuni ca formă preferată de organizare. Această configurație sugerează o strategie de management al sectorului public orientată spre eficiență economică, transparență și compatibilitate cu principiile economiei de piață, păstrând în același timp controlul strategic asupra unor sectoare esențiale prin intermediul regiilor autonome.

Portofoliul de întreprinderi publice centrale pe sectoare de activitate

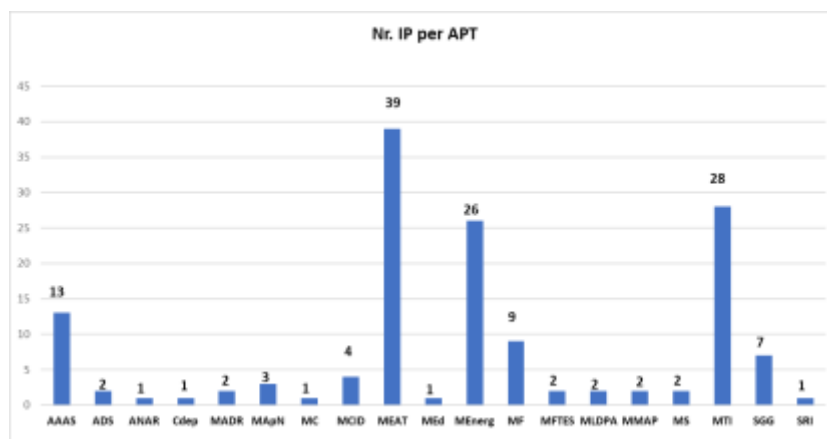

Sursa: Tabloul de bord al AMEPIP

Întreprinderile de stat, aflate în subordinea, în coordonarea, sub autoritatea ori în portofoliul autorităților publice tutelare centrale, activează, în principal, în următoarele sectoare de activitate din economia națională: industria prelucrătoare, transport, extractivă, energiei electrice, gaze și apă caldă, comunicații.

Sectorul dominant, cu peste 22% din valoarea portofoliului, este industria prelucrătoare, urmat de cele patru sectoare: transport (17%), industria extractivă (9%), activități științifice și tehnice (8%), energie (8%).

Distribuția întreprinderilor publice centrale pe cele 19 autorități publice tutelare este reprezentată în graficul de mai jos și anexat la prezentul raport lista detaliată a acestor întreprinderi pe fiecare autoritate în parte (Anexa nr.1²):

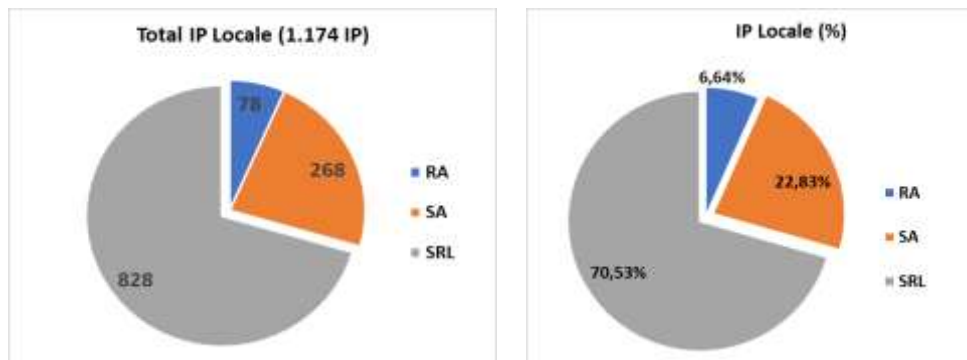

Sursa: Tabloul de bord al AMEPIP

² Anexa nr.1 - Lista întreprinderilor publice în funcție de autoritatea publică tutelară (APT) _ 31 decembrie 2024

1.2.3 Portofoliul de întreprinderi publice locale din România în 2024

Portofoliul de întreprinderi publice locale din România în 2024

Sursa: Tabloul de bord al AMEPIP

Conform graficelor, portofoliul de întreprinderi publice locale din România în 2024 cuprinde 1.174 de entități, distribuite în trei forme juridice principale:

- Societăți pe acțiuni (SA): 268 de întreprinderi, reprezentând 23% din total;
- Regii autonome (RA): 78 întreprinderi, reprezentând 7% din total;
- Societăți cu răspundere limitată (SRL): 828 întreprinderi, reprezentând 70% din total.

Fiecare categorie are un rol specific în economie și în furnizarea de servicii publice, distribuite pe cele 834 de unități administrativ-teritoriale – UAT (consilii județene, consilii locale, asociații de dezvoltare intercomunitară).

1.3 Imagine asupra evenimentelor importante

1.3.1 Modificări recente ale practicilor/politicilor de proprietate

Astfel cum este menționat în Capitolul III – Entități responsabile cu privire la guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, din cuprinsul Politicii publice de proprietate privată, aprobată prin Legea nr. 48/2025, România practică în prezent un model dual de administrare a participațiilor statului în economie, pe de o parte, AMEPIP are, la modul generic, un rol de coordonare a modalității de exercitare a drepturilor și obligațiilor corelative ce decurg din calitatea de asociat/acționar/proprietar la întreprinderile publice a statului și a unităților administrativ-teritoriale, iar, pe de altă parte, autoritatea publică tutelară exercită în numele statului/unităților administrativ-teritoriale drepturile menționate anterior. Atât AMEPIP, cât și autoritățile publice tutelare își exercită atribuțiile fără a interveni în activitatea de administrare curentă a întreprinderilor publice. Orice decizii luate cu încălcarea acestei limitări sunt lovite de nulitate absolută.

Totodată, autoritățile publice tutelare nu pot interveni în procesul de luare a deciziilor comerciale, în conducerea și în funcționarea curentă a întreprinderilor publice.

1.3.2 Evoluții legislative perioada 2023-2024

În conformitate cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile HG nr. 617/2023 privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice, cu modificările ulterioare, în vederea îndeplinirii rolului său, respectiv de a stabili politica de guvernanta corporativă, de a coordona implementarea regulilor în domeniu la nivelul autorităților publice tutelare, de a le monitoriza, evalua și de a aplica sancțiuni pentru abaterile identificate, AMEPIP exercită ca atribuții principale:

- inițierea, prin Secretariatul General al Guvernului, a proiectelor de acte normative în domeniul guvernantei corporative a întreprinderilor publice și avizarea proiectelor de acte normative cu incidență în domeniul său de competență;

- inițierea proiectului de lege privind politica publică de proprietate privată, elaborat de AMEPIP, cu respectarea principiului autonomiei locale și a prerogativelor unităților administrației publice locale în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor care derivă din calitatea acestora de proprietari.

1. În acest sens, în cursul lunii septembrie a anului 2024 a fost elaborată, avizată și publicată în Monitorul Oficial al României Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2024 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice

Acest act normativ a fost elaborat și promovat la Inițiativa Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice și a Secretariatului General al Guvernului în vederea implementării în integralitate a Jalonului 439 din PNRR.

Măsurile ce au fost propuse au avut ca scop alinierea legislației privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice la cerințele prevăzute în CID, respectiv eliminarea tuturor excepțiilor de la aplicarea de către întreprinderile publice a legislației privind guvernanta corporativă.

Astfel, s-a eliminat de la art. 1 alin. (6) litera a), care reglementa exceptarea RA-APPS de la aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011.

Totodată, prin acest act normativ s-a propus ca cerința privitoare la verificarea suplimentară de securitate prevăzută pentru procedura de selecție a membrilor consiliilor de administrație din domeniul industriei de apărare și securitate națională să se aplice și în ceea ce privește selecția membrilor consiliului de administrație al întreprinderilor publice care au ca obiect de activitate administrarea bazei materiale de reprezentare și protocol, prin raportare la specificul atribuțiilor RA-APPS, care implică și cerințe din domeniul siguranței și securității naționale.

De asemenea, din analiza dispozițiilor în vigoare la acel moment, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, a rezultat faptul că situația creată prin eliberarea, la cerere, atât a președintelui, cât și a vicepreședinților AMEPIP, nu a fost reglementată de legiuitor la momentul elaborării Legii nr. 187/2023, act normativ prin care a fost înființată Agenția. Prevederile de la art. 4² alin. 3², au în vedere ipoteza vacantării funcției de președinte al AMEPIP, iar nu situația vacantării tuturor celor trei funcții de conducere ale Agenției. Din motive obiective, derularea procesului de selecție a conducerii AMEPIP, realizat de către Secretariatul General al Guvernului, este desfășurat pe o durată de timp semnificativă, de câteva luni, perioadă în care instituția nu poate funcționa fără a se asigura numirea unui conducător în condițiile legii. Astfel, prin actul normativ publicat, s-a creat cadrul legal care reglementează ipoteza juridică mai sus menționată. Astfel, în cazul în care funcțiile de președinte și de vicepreședinți ai AMEPIP sunt vacante, Secretariatul General al Guvernului a demarat, cu celeritate, procesul de selecție a candidaților pentru funcțiile de președinte și vicepreședinte ai AMEPIP, astfel cum este acesta reglementat prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare. Până la data numirii conducerii instituției, selectată în urma procesului de selecție, prim-ministrul numește prin decizie, președintele și vicepreședinții, interimari, cu precizarea că mandatul acestora nu poate fi mai mare de 6 luni.

2. În cursul lunii decembrie 2024 a fost inițiată procedura legislativă privind adoptarea Legii pentru aprobarea Politicii publice de proprietate privată a statului, un document strategic elaborat de AMEPIP și rezultat al unui proces amplu de consultare cu societatea civilă, experți în domeniu și instituții internaționale, inclusiv Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

Această politică este reglementată de art. 2, pct. 22 din OUG nr. 109/2011, și are ca scop stabilirea unui cadru unitar privind rolul statului ca acționar în întreprinderile publice, consolidând transparența, responsabilitatea și eficiența în administrarea proprietății publice.

Pentru întreprinderile publice, anul 2024 a adus actualizări legislative esențiale, cu impact direct asupra funcționării și guvernantei corporative, dintre care menționăm:

◆ OUG nr. 31/2024 - A instituit posibilitatea ca AMEPIP să preia, la solicitarea autorităților tutelare, procedurile de selecție a membrilor consiliilor de administrație sau supraveghere inițiate anterior operaționalizării agenției. Astfel, se asigură continuitatea proceselor de selecție, evitând blocaje administrative.

◆ OUG nr. 108/2024 - A eliminat excepția aplicabilă RA-APPS, instituind aplicabilitatea deplină a reglementărilor din OUG nr. 109/2011 și a clarificat regimul juridic al conducerii interimare a AMEPIP, asigurând funcționalitatea continuă a agenției în perioadele de tranziție instituțională.

Prin aceste modificări, întreprinderile publice beneficiază de:

- Un cadru legislativ unitar, clar și predictibil, aplicabil tuturor entităților, fără excepții;
- Sprijin instituțional consolidat din partea AMEPIP în derularea proceselor de guvernanta corporativă;
- O abordare coerentă și transparentă privind selecția conducerii și evaluarea performanțelor;
- Aderarea la standardele și recomandările OCDE, crescând încrederea investitorilor și a partenerilor instituționali.

Reforma legislativă contribuie astfel la întărirea rolului statului ca acționar responsabil și la funcționarea eficientă a economiei de piață, prin promovarea unei guvernante corporative moderne, transparente și eficiente în întreprinderile publice.

1.3.3 Aspecte privind privatizarea

Dacă în anul 2023 erau înregistrate 19 întreprinderi publice listate la bursă, până în luna decembrie 2024 numărul acestora a scăzut la 18, ca urmare a intrării în insolvență a companiei Romaero. Această evoluție reflectă dinamica și vulnerabilitățile existente în sectorul întreprinderilor publice listate, subliniind importanța monitorizării continue a performanței și a stabilității financiare a acestor entități.

Privatizarea reprezintă un proces complex prin care proprietatea unei întreprinderi de stat este transferată către sectorul privat, fie integral, fie parțial. Rolul statului în acest proces este unul crucial și multifuncțional, mergând dincolo de simpla vânzare a activelor.

Statul stabilește cadrul legal și normativ necesar pentru a asigura un proces de privatizare transparent, echitabil și corect. Acest lucru include elaborarea de legi, ordonanțe de urgență și norme metodologice care definesc criteriile de eligibilitate, procedurile de licitație și condițiile post-privatizare.

Strategia statului român privind privatizările a fost, în general, una prudentă și fragmentată, influențată de o serie de factori politici, economici și sociali.

Rolul statului în privatizare este unul esențial, dar implementarea sa în România a fost marcată de prudență și amânări. Situația din 2024 reflectă această tendință, subliniind faptul că, într-un an cu miză electorală mare, deciziile economice majore sunt amânate până la stabilizarea situației politice.

1.4 AMEPIP - Agenția pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice

1.4.1 AMEPIP – Informații generale

Agenția pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice, denumită în continuare AMEPIP, este organ de specialitate cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, prin Secretariatul General al Guvernului. Are rolul de a stabili politica de guvernare corporativă, de a coordona implementarea regulilor în domeniu la nivelul autorităților publice tutelare, de a le monitoriza și evalua, respectiv de a aplica sancțiuni pentru abaterile identificate.

Organizarea și funcționarea Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice sunt stabilite de către Hotărârea Guvernului nr. 617/2023 privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice, cu modificările ulterioare.

AMEPIP joacă un rol crucial în economia românească prin funcțiile sale de reglementare, de strategie, monitorizare și control a guvernării corporative în întreprinderile publice.

Principalele sale activități sunt :

- Dezvoltarea cadrelor normative și instituționale pentru întreprinderile publice (IP);
- Formularea și implementarea strategiilor și politicilor de guvernare pentru întreprinderile publice;
- Monitorizarea și controlul respectării de către întreprinderile publice a cerințelor de guvernare corporativă ;
- Gestionarea proprietății de stat, atât publice, cât și private ;
- Aprobarea indicatorilor de performanță pentru întreprinderile publice;
- Furnizarea de suport tehnic și îndrumări privind punerea în aplicare a guvernării corporative pentru întreprinderile publice;
- Stabilirea și aplicarea politicilor de guvernare corporativă pentru întreprinderile publice și aplicarea sancțiunilor pentru neconformitate.

Începând cu data de 6 martie 2024, prin Ordinul președintelui nr. 1019, AMEPIP a devenit operațională, fiind mandatată legal și dotată cu resurse necesare pentru a asigura monitorizarea aplicării standardelor de bună guvernare corporativă.

Anterior operaționalizării, AMEPIP și-a consolidat funcțiile sale prin:

- Elaborarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Comisiilor de selecție și nominalizare constituite la nivelul autorităților publice centrale și locale (<https://amepip.gov.ro/comisii-de-selecție-si-nominalizare/>).

- Achiziționarea de servicii pentru expertul independent pentru selecția candidaților pentru aproximativ 150 de posturi de membri ai Consiliilor de Administrație/Supraveghere din cadrul întreprinderilor centrale de stat.

- Dezvoltarea Tabloului de bord privind performanța întreprinderilor publice, fiind un instrument de lucru pentru monitorizarea performanței întreprinderilor publice prin intermediul căruia vor fi urmăriți indicatorii de performanță financiară și nefinanciară și indicatorii-cheie de performanță. De asemenea, asigură transparența procesului decizional în administrația publică și reprezintă rezultatul Jalonului 441 din Planul Național de Redresare și Reziliență, respectiv „Publicarea tabloului de bord de monitorizare cu

obiective financiare și nefinanciare și indicatori de performanță pentru toate categoriile de societăți publice (inclusiv din sectoare-cheie precum transporturile, energia, utilitățile publice)".

AMEPIP își propune să devină centrul de excelență în ceea ce privește guvernanta corporativă. De asemenea, AMEPIP și-a setat următoarele obiective specifice:

- ✓ Aderarea la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), reprezentând unul dintre cele mai importante forumuri de dezbateră a politicilor economice și sociale la nivel global.
- ✓ Administrarea eficientă a proprietății statului.
- ✓ Monitorizarea indicatorilor de guvernanta corporativă.

1.4.2 Dimensiune, buget, personal, atribuții, responsabilități

Dimensiune AMEPIP

Conform organigramei, AMEPIP dispune de o structură organizatorică formată din maximum 92 de posturi, exclusiv Președintele și cei doi Vicepreședinți. Structura include direcții, servicii și compartimente, fiecare cu atribuții specifice în sprijinul misiunii de monitorizare și evaluare a performanțelor întreprinderilor publice. Această organizare asigură eficiența operațională și coordonarea internă necesare îndeplinirii obiectivelor instituției.

Astfel, în anul 2024, AMEPIP a cuprins următoarele structuri de specialitate, structuri suport și compartimente independente: Direcția monitorizare performanță întreprinderi publice și comisii de selecție, Direcția monitorizare guvernanta corporativă întreprinderi publice, Direcția juridic, contencios, economic și resurse umane, Compartiment control intern managerial, integritate și anticorupție, Compartiment comunicare, relații publice și registratură, Compartiment documente clasificate, Compartiment suport conducere și secretariat, Compartiment audit intern.

Situația bugetului AMEPIP la sfârșitul anului 2024

În anul 2024 finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale AMEPIP a fost asigurată de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului, și din venituri proprii [art. 4 alin. (3) din O.U.G. nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare], veniturile proprii ale Agenției provenind din amenzi și dintr-un tarif de monitorizare în cuantum de până la 0,1% din veniturile totale stabilite prin situațiile financiare anuale ale întreprinderilor publice, aprobate pentru anul precedent, stabilit anual prin ordin al președintelui AMEPIP [art. 4 alin. (4) din O.U.G. nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare].

În acest sens, în anul 2024 președintele AMEPIP a emis Ordinul nr. 277/2024 pentru stabilirea tarifului de monitorizare, modalitatea de declarare și achitare a cuantumului acestuia și aprobarea modelului și conținutului Declarației privind contribuția datorată la bugetul Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice, publicat în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 621 din 1 iulie 2024.

Potrivit acestuia, tarifului de monitorizare aferent anului 2024 a fost fixat la nivelul de 0,09% din veniturile totale declarate în situațiile financiare anuale ale întreprinderilor publice, aprobate pentru exercițiul financiar 2023 (art. 1 din Ordinul nr. 277/2024), termenul prevăzut pentru achitare fiind data de 15 iulie 2024, cu posibilitatea prelungirii acestui termen până la data de 31 iulie 2024.

Veniturile încasate până la data de 31 decembrie 2024, provenite din tariful de monitorizare, au fost în sumă de 91.132.797,12 RON, iar cheltuielile totale de funcționare au fost în cuantum de 14.918.338,27 RON (conform execuției bugetare la data de 31 decembrie 2024), realizându-se un excedent în valoare de 76.214.458,85 lei. În anul 2024 nu s-au realizat venituri din amenzi.

Situația personalului AMEPIP la finalul anului 2024

La sfârșitul anului 2024, AMEPIP avea 57 de angajați. Pe lângă președintele interimar și cei 2 vicepreședinți interimari, 32 de posturi fiind ocupate prin detașarea unor funcționari publici care dețin calificarea și experiența corespunzătoare, 13 posturi au fost ocupate definitiv prin transfer și 9 funcționari publici au fost angajați, ca urmare a concursurilor derulate. În cazul funcționarilor care performează, detașările se vor transforma în transferuri.

Din luna martie 2024 și până sfârșitul anului au fost derulate 9 concursuri pentru ocuparea a 22 posturi vacante, finalizate prin 9 angajări definitive, precum și alte 2 concursuri aflate în curs de finalizare la momentul 31.12.2024. Concursurile menționate au fost derulate în baza Memorandumului AMEPIP privind Organizarea Concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante din cadrul instituției, aprobat în cadrul ședinței de guvern din 25 ianuarie 2024, cu scopul de a recruta specialiști, inclusiv din sectorul privat.

De asemenea, au fost inițiate 6 proceduri de transfer pentru ocuparea a 10 posturi.

Agencia pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP) are ca atribuții principale:

1. Reglementare și avizare – Inițiază și avizează acte normative în domeniul guvernantei corporative și elaborează reglementări proprii.
2. Monitorizare și evaluare – Supraveghează aplicarea principiilor de guvernanta, performanța întreprinderilor publice, politicile de remunerare și integritate.
3. Selectare și transparență – Participă la selecția administratorilor, publică listele oficiale și rapoarte de performanță.
4. Consultanță și formare – Acordă sprijin autorităților și întreprinderilor publice și organizează programe de formare profesională.
5. Sancționare și conformitate – Aplică sancțiuni pentru nerespectarea legislației și verifică separarea funcției de proprietate de cea de reglementare.
6. Gestionare și publicare de date – Colectează și publică date privind performanța financiară și nefinanciară.

Agencia pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP) are următoarele responsabilități esențiale:

1. Asigurarea cadrului de guvernanta corporativă prin inițierea, elaborarea și avizarea reglementărilor specifice domeniului.
2. Supravegherea conformității întreprinderilor publice și a autorităților tutelare cu principiile de guvernanta corporativă, integritate și performanță instituțională.
3. Evaluarea obiectivă a performanței întreprinderilor publice pe baza indicatorilor raportați și a standardelor internaționale aplicabile.
4. Promovarea transparenței și bunei guvernante prin publicarea datelor relevante, informarea autorităților și a publicului și aplicarea de sancțiuni în caz de abateri.
5. Sprijinirea profesionalizării managementului întreprinderilor publice prin participarea la procesele de selecție și prin organizarea de programe de formare.
6. Consolidarea rolului statului ca acționar prin monitorizarea implementării politicilor de proprietate, remunerare și dividende, și verificarea separării funcțiilor de reglementare și proprietate.

2. Raportare financiară

2.1 Performanță financiară agregată

Datele financiare din 2024 reflectă o decelerare a ritmului de creștere economică a României, în contrast cu estimările optimiste formulate la începutul anului. Creșterea economică a României în 2024 a fost de doar 0,9% față de anul precedent, prognozele inițiale ale unor instituții financiare naționale și internaționale, care se așteptau la un avans de 2,9% sau chiar mai mult. Valoarea PIB-ului la prețuri curente a fost de 1.766 miliarde lei, conform datelor INS.

După o performanță economică moderată în anul 2023, România a înregistrat o încetinire a activității economice, susținută de o serie de factori structurali și conjuncturali. Această dinamică a fost influențată atât de impulsuri pozitive, cât și de constrângeri semnificative, cu implicații directe asupra ritmului de creștere a PIB-ului.

Unul dintre pilonii principali ai redresării economice a fost reprezentat de investițiile publice, în special cele derulate prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Acestea au stimulat activitatea în sectoarele construcțiilor și serviciilor adiacente, generând efecte multiplicatoare în economie.

De asemenea, consumul gospodăriilor populației a continuat să joace un rol central în susținerea cererii agregate, având o contribuție semnificativă la formarea PIB-ului. În paralel, piața muncii s-a menținut rezilientă, caracterizată printr-o rată scăzută a șomajului și o dinamică pozitivă a salariilor. Aceste evoluții au condus la o ameliorare a veniturilor reale disponibile, favorizând o ușoară revigorare a consumului privat.

Pe de altă parte, exportul net a exercitat o presiune negativă asupra creșterii economice, în contextul unei scăderi a exporturilor și al unei creșteri accentuate a importurilor. Această evoluție a reflectat atât slăbiciuni structurale în competitivitatea externă, cât și o cerere globală temperată.

Contribuții negative au fost înregistrate și din partea unor sectoare economice esențiale, precum agricultura, care a suferit o contracție de 10,5% în volum, afectând negativ formarea PIB-ului. În mod similar, sectorul construcțiilor și tranzacțiile imobiliare au avut o contribuție redusă sau neutră la dinamica economică. În plus, inflația persistentă a continuat să erodeze puterea de cumpărare a populației și să genereze presiuni asupra costurilor de producție, limitând astfel potențialul de expansiune al consumului și al investițiilor private.

În esență, creșterea din 2024 a fost alimentată preponderent de consum, în timp ce sectoarele productive importante au încetinit sau au avut o evoluție negativă.

Creșterea economică de 0,9% în 2024 reflectă o dinamică moderată, susținută în principal de consumul intern, dar afectată de performanța slabă a exporturilor și a unor sectoare cheie. România a evitat recesiunea, însă ritmul de creștere a fost sub potențial, ceea ce impune măsuri de consolidare fiscală și reforme structurale pentru anii următori.

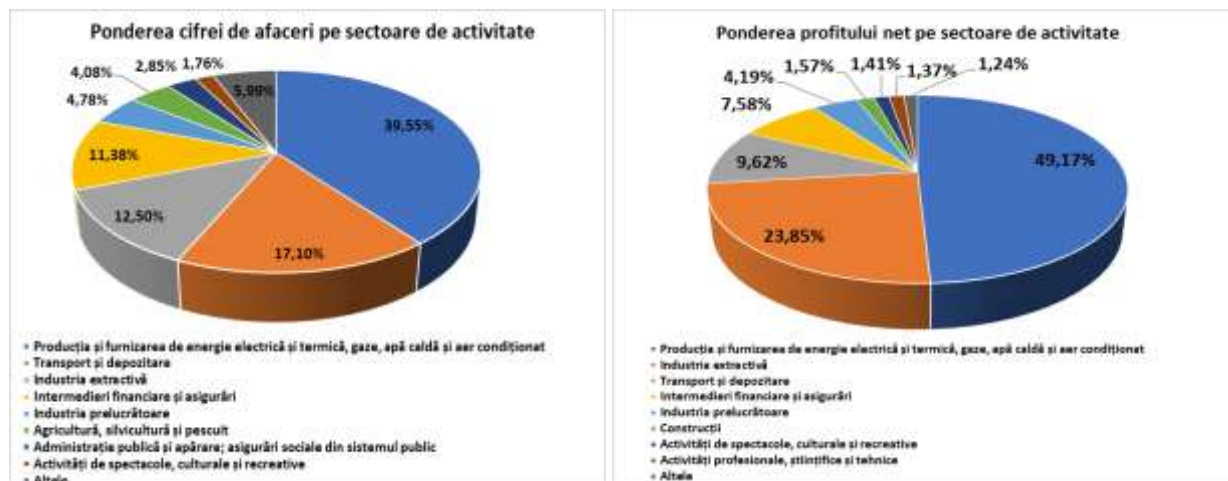
În ceea ce privește contextul internațional și fiscal, România a fost afectată de incertitudini externe, inclusiv încetinirea cererii globale și volatilitatea piețelor energetice. De asemenea, deficitul bugetar ridicat și nivelul datoriei publice (peste 55% din PIB) au limitat spațiul fiscal pentru stimulente economice, iar măsurile de austeritate fiscală introduse în a doua parte a anului au temperat dinamica consumului.

2.1.1 Portofoliul IP – dimensiune, valoare, scop, distribuție sectorială

Întreprinderile publice furnizează o gamă largă de produse și servicii, precum și servicii generale fundamentale pentru funcționarea și siguranța societății în ansamblul său și, nu în ultimul rând, prin

intermediul lor statul controlează și gestionează direct accesul la resurse naturale importante, iar întreprinderile publice din sectoare precum energia, transportul și protecția mediului afectează în mod semnificativ implementarea politicilor publice în aceste sectoare

Faptul că, mari companii din România își mențin un acționariat public semnificativ trebuie să reprezinte o garanție că valoarea economică este creată și menținută în beneficiul cetățenilor. Provocarea generală a statului în calitate de acționar la întreprinderile publice fiind realizarea unui echilibru între profitabilitate sustenabilă și îndeplinirea obiectivelor de politică publică.

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Graficul privind "Ponderele cifrei de afaceri pe sectoare de activitate" arată distribuția veniturilor totale generate în economie. Cea mai mare pondere o deține sectorul "Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat" cu 39,55%. Acest lucru sugerează că sectorul energetic este dominant în termeni de volum de tranzacții și valoare totală a vânzărilor.

Pe locul al doilea se află "Transport și depozitare" cu 17,10%, evidențiind importanța infrastructurii logistice și a serviciilor de transport în economia României, urmate de "Industria extractivă" cu 12,50%.

Graficul "Ponderele profitului net pe sectoare de activitate", graficul din dreapta, prezintă contribuția fiecărui sector la profitabilitatea totală a economiei. Sectorul "Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat" își consolidează poziția de lider, generând 49,17% din profitul net total. Această pondere, semnificativ mai mare decât cea în cifra de afaceri, sugerează că sectorul energetic este extrem de profitabil.

Pe locul al doilea se situează "Industria extractivă" cu 23,85%, având, de asemenea, o pondere mai mare în profit decât în cifra de afaceri. Acest lucru indică o eficiență operațională și o marjă de profit superioară, iar pe locul următor, "Transport și depozitare" cu 9,62% are o contribuție la profitul net mai mică decât la cifra de afaceri, ceea ce sugerează o profitabilitate mai redusă comparativ cu sectoarele de vârf.

Analiza comparativă a celor două grafice dezvăluie o structură economică în care sectorul energetic este dominant, nu doar ca mărime (cifra de afaceri), ci și ca eficiență financiară (profit net). Acest sector generează aproape jumătate din profitul total al economiei, având o rată de profitabilitate per unitate de venit mai mare decât majoritatea celorlalte sectoare.

În concluzie, economia României în 2024 a fost puternic dependentă de performanța sectorului energetic și de cel al transportului, care nu doar că au generat volume mari de vânzări, dar au fost și extrem de profitabile.

2.1.2 Indicatori financiari de performanță

Principalii indicatori de performanță financiară realizați în anul 2024 de întreprinderile publice centrale:

Indicatori economico-financiari înregistrați de IP centrale la 31 decembrie 2024

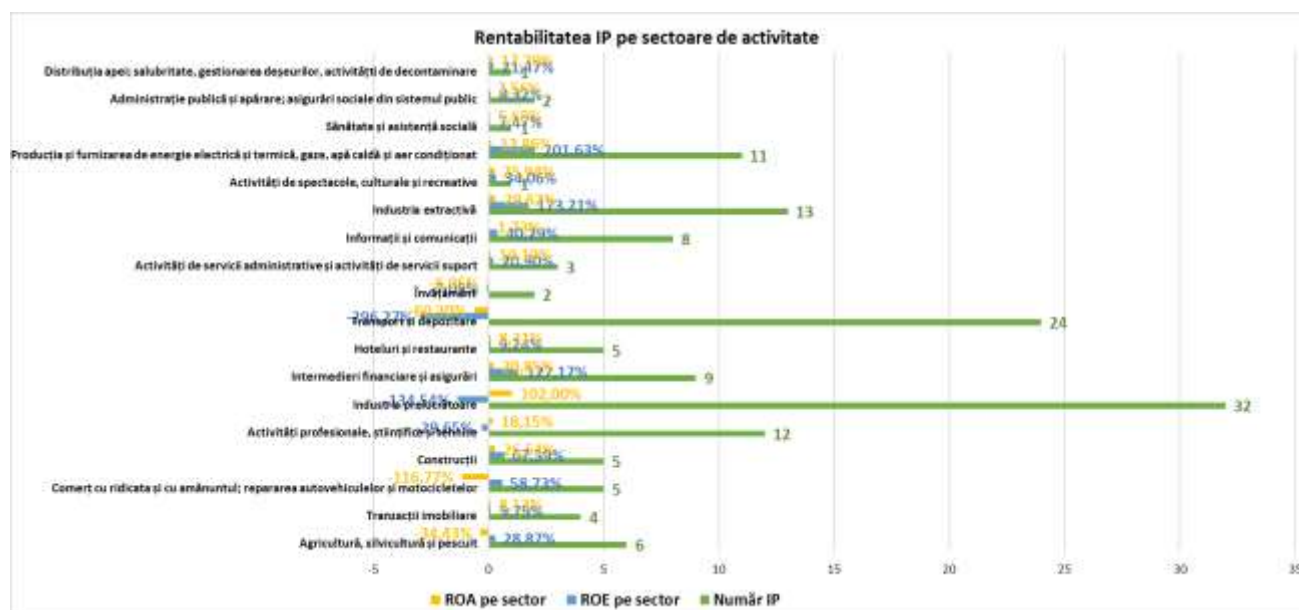
Indicatori economico-financiari	146 IP	U.M.
Cifra de afaceri netă	73.171.823	mii lei
Capitaluri proprii	110.514.128	mii lei
Total active	407.582.699	mii lei
Datorii totale	112.781.288	mii lei
Profit net	14.510.118	mii lei
Pierdere netă	1.587.317	mii lei
Rezultat Net	12.922.801	mii lei
EBITDA	23.370.614	mii lei
Nr. efectiv de personal	108.481	nr. pers

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

2.1.3 Rentabilitatea capitalului propriu și a activelor

Rentabilitatea capitalului propriu și rentabilitatea activelor pentru întreprinderile publice de nivel central

O analiză a acestor informații, interpretând indicatorii ROE (Rentabilitatea capitalului propriu) și ROA (Rentabilitatea activelor) pentru fiecare sector, este relevantă pentru a evalua eficiența și profitabilitatea diferitelor sectoare economice.

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Graficul prezintă rentabilitatea întreprinderi publice pe sectoare de activitate, folosind doi indicatori cheie: ROA (Return on Assets) și ROE (Return on Equity), alături de numărul de întreprinderi publice analizate în fiecare sector. ROA măsoară cât de eficient utilizează o companie activele (bunurile) pentru a genera profit. O valoare pozitivă mare indică o utilizare eficientă a resurselor. ROE măsoară cât profit generează o companie pentru fiecare unitate de capital propriu investit. Un ROE ridicat arată că o companie este profitabilă și returnează bine investițiile acționarilor (în acest caz, statului).

Sectoare cu cea mai mare rentabilitate :

- Industria prelucrătoare se remarcă cu o rentabilitate excepțională, având un ROE de 32% și un ROA de 18,15%. Aceasta indică nu doar o profitabilitate solidă, dar și o utilizare eficientă a activelor.

- Transport și depozitare are un ROE de 24% și un ROA de 8,31%, demonstrând o profitabilitate ridicată, deși cu o eficiență a activelor mai mică decât în industria prelucrătoare.

- Sectoarele "Activități profesionale, științifice și tehnice" (ROE de 12%) și "Producția și furnizarea de energie electrică și termică" (ROE de 11%) înregistrează de asemenea o rentabilitate notabilă.

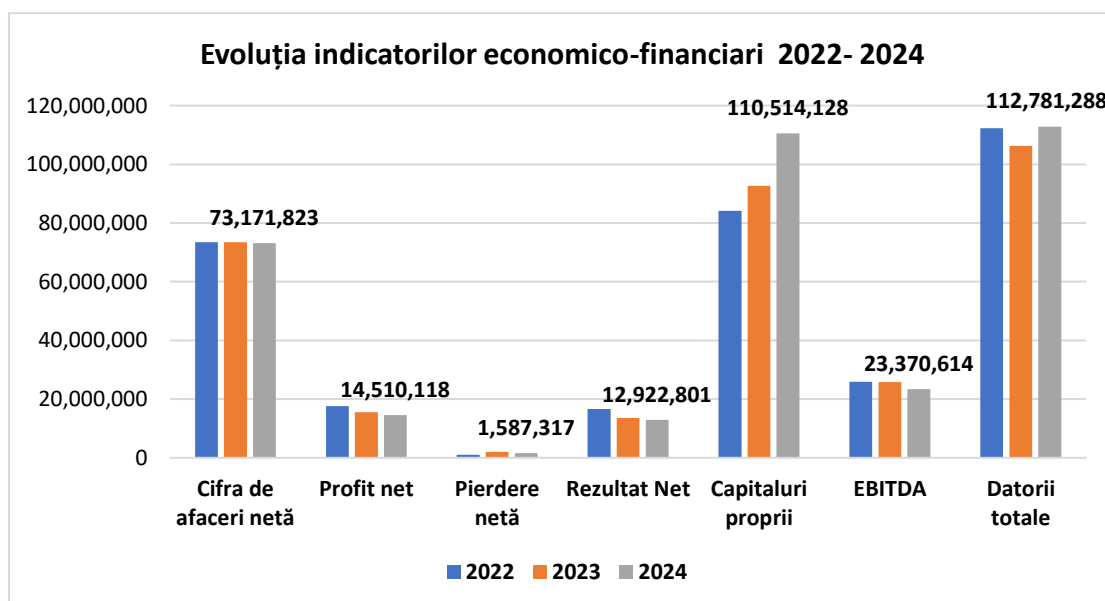
Sectoare cu rentabilitate scăzută sau negativă :

- Sectorul "Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor" prezintă o situație alarmantă, cu un ROE de -116,77%. O valoare negativă a ROE, în special una atât de mare, sugerează pierderi semnificative și o erodare rapidă a capitalurilor proprii. Acest lucru poate indica probleme structurale majore, management ineficient sau condiții de piață nefavorabile.

- Agricultură, silvicultură și pescuitul au un ROE de -34,43%, indicând de asemenea pierderi considerabile. Acest sector, la fel ca cel al comerțului, se confruntă cu dificultăți financiare grave.

Analiza arată o diferență uriașă de performanță între companiile de stat din diferite sectoare. Pe de o parte, avem sectoare de succes precum industria prelucrătoare și transportul, care generează profituri substanțiale pentru stat. Pe de altă parte, sectoare precum comerțul și agricultura sunt adânc în zona de pierderi, indicând o ineficiență cronică și o utilizare precară a resurselor. Această discrepanță sugerează că o parte a portofoliului de companii de stat este foarte profitabil, în timp ce o altă parte este o povară financiară semnificativă.

Rezultatele financiare înregistrate în perioada 2022-2024 de întreprinderile publice centrale (mii lei)

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Graficul prezintă o sinteză a principalilor indicatori financiar-economici pentru întreprinderile publice centrale pe parcursul a trei ani, oferind o imagine clară a trendurilor.

Cifra de afaceri netă a rămas relativ stabilă în perioada analizată, cu o ușoară creștere de la 73.171.823 mii lei în 2022 la 73.238.256 mii lei în 2023, urmată de o stagnare în 2024. Aceasta indică faptul că veniturile totale generate nu au avut fluctuații majore.

Profitul net a înregistrat o scădere accentuată, de la 14.510.118 mii lei în 2022 la 12.922.801 mii lei în 2023 și o scădere și mai drastică în 2024. Acest trend negativ, în ciuda unei cifre de afaceri stabile, sugerează o deteriorare a profitabilității, cauzată fie de creșterea costurilor operaționale, fie de o scădere a marjelor de profit.

Pierdere netă a crescut semnificativ, de la 1.587.317 mii lei în 2022, indicând că din ce în ce mai multe întreprinderi publice au trecut pe pierdere.

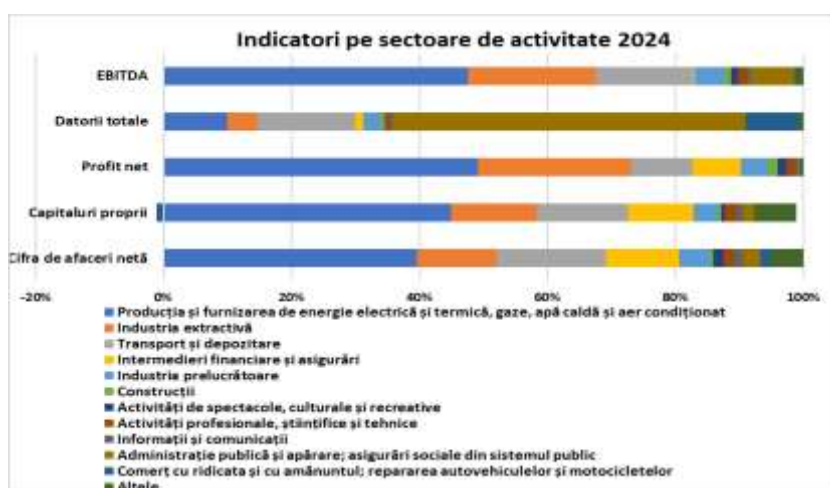
Capitalurile proprii au înregistrat o creștere constantă și spectaculoasă, ajungând la 110.514.128 mii lei în 2024. Această evoluție este un semn pozitiv, indicând o consolidare a structurii financiare și o capitalizare mai bună a companiilor de stat.

Datoriile totale au avut de asemenea o creștere semnificativă, de la 112.781.288 mii lei în 2022, atingând un nou vârf. Un nivel ridicat al datoriilor poate fi o sursă de risc, dar creșterea simultană a capitalurilor proprii sugerează că finanțarea a venit atât din capitaluri proprii, cât și din împrumuturi, menținând un echilibru al structurii de finanțare.

EBITDA (profit înainte de dobânzi, impozite, deprecieri și amortizări) a înregistrat o evoluție interesantă. Acesta a crescut de la 23.370.614 mii lei în 2022 la 24.116.155 mii lei în 2023, însă a scăzut la 22.951.785 mii lei în 2024. Având în vedere că EBITDA este un bun indicator al performanței operaționale, acest trend sugerează o ușoară deteriorare a performanței operaționale în 2024, deși a rămas la un nivel relativ solid.

Analiza evoluției financiare a întreprinderilor publice centrale în perioada 2022–2024 conturează o imagine mixtă din punct de vedere economic. Pe de o parte, se observă o consolidare a capitalurilor proprii și menținerea unei baze stabile de venituri, indicii care reflectă o anumită reziliență structurală. Pe de altă parte, scăderea profitabilității și diminuarea eficienței operaționale, măsurată prin EBITDA, semnalează vulnerabilități în capacitatea acestor companii de a genera valoare adăugată și de a susține performanța pe termen lung. Aceste tendințe indică faptul că, deși companiile de stat au devenit mai bine capitalizate, ele se confruntă cu provocări tot mai mari în a genera profit, posibil din cauza presiunii costurilor sau a ineficiențelor operaționale.

Detalierea indicatorilor economico-financiar realizati în anul 2024 pe sectoare de activitate

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Graficul ilustrează contribuția fiecărui sector de activitate la totalul principalilor indicatori financiari ai întreprinderilor publice centrale.

La fel ca în analiza anterioară, sectorul "Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat" domină cifra de afaceri netă, deținând cea mai mare parte a veniturilor totale.

Cu toate acestea, contribuția sa la profitul net este disproporționat de mare. Această discrepantă confirmă că sectorul energetic este excepțional de profitabil comparativ cu volumul de afaceri pe care îl generează.

Sectorul "Transport și depozitare" este al doilea cel mai important contribuitor atât la cifra de afaceri, cât și la profitul net, având o pondere semnificativă.

Aici se observă o distribuție interesantă. Sectorul "Producția și furnizarea de energie electrică și termică" deține o pondere majoră în capitalurile proprii totale, indicând o bază financiară solidă și bine capitalizată. În același timp, sectorul "Transport și depozitare" deține cea mai mare parte a datoriilor totale, sugerând că multe dintre investițiile și operațiunile din acest domeniu sunt finanțate prin împrumuturi. Acest lucru poate indica fie o politică de expansiune agresivă, fie o dependență de finanțarea externă pentru a acoperi costurile operaționale.

Din nou, sectorul energetic și cel al transporturilor sunt principalii contribuiitori la EBITDA (profitul operațional). Acest lucru confirmă că aceste două sectoare nu sunt doar mari, ci și foarte eficiente din punct de vedere operațional, generând profituri substanțiale înainte de a lua în considerare dobânzile și impozitele.

Analiza pe sectoare de activitate pentru anul 2024 subliniază dominanța clară a sectorului energetic și a celui al transporturilor în portofoliul de companii publice. Aceste două domenii nu sunt doar principalele surse de venit, ci și motoarele principale ale profitabilității și eficienței operaționale. Cu toate acestea, există diferențe notabile în structura de finanțare: sectorul energetic pare a fi mai solid capitalizat, în timp ce sectorul transporturilor pare să se bazeze mai mult pe finanțarea prin datorii. Aceste detalii sunt cruciale pentru a evalua sustenabilitatea pe termen lung a fiecărui sector.

Detalierea indicatorilor economico-financiarți în perioada 2022-2024 pentru întreprinderile publice centrale

Indicatori economico-financiarți				
Anul		2022	2023	2024
		1	2	3
Număr efectiv de IP centrale	nr. IP	141	140	146
Rentabilitate				
ROE (Rentabilitatea capitalului propriu)	%	7,77	6,76	2,37
ROA (Rentabilitatea activelor)	%	4,80	3,84	0,50
Rata de creștere a profitului net (%)	%	21,44	22,53	-8,23
Rata de creștere a cifrei de afaceri (%)	%	48,14	48,52	43,12
Marja de profit net (%)	%	24,61	27,97	-11,25
Marja de profit din exploatare	%	9,37	13,45	-31,91
Lichiditate				
Lichiditate imediată	nr.	13,84	10,73	82,59
Rata lichidității curente	nr.	14,17	11,02	82,99
Levierul	nr.	0,48	0,49	0,47
Datorie vs EBITDA	nr.	422,34	152,61	32,25
Operaționali (activitate)				
Viteza de rotație a stocurilor	nr.	561,99	440,23	1.187,19
Viteza de rotație a creanțelor	nr.	5,68	7,14	4,88
Viteza de rotație a activelor	nr.	56,88	53,08	49,78
Politica de investiții				
Rata cheltuielilor de capital	%	n/a	n/a	5,52
Rata cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare	%	1,53	1,59	1,08

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Analizând evoluția indicatorilor medii de performanță realizați de IP centrale în perioada 2022-2024, datele sugerează o **deteriorare accelerată a profitabilității și a eficienței** în anul 2024, după o perioadă de performanță relativ stabilă în 2022 și 2023.

Rentabilitatea capitalului propriu (ROE) a scăzut de la 7,77% în 2022 la doar 2,37% în 2024, iar rentabilitatea activelor (ROA) a urmat un trend similar, coborând abrupt de la 4,80% în 2022 la un minim de 0,50% în 2024.

Marja de profit netă a scăzut drastic, de la 27,97% în 2023 la -11,25% în 2024, indicând pierderi semnificative, iar marja de profit din exploatare a suferit, de asemenea, un colaps, de la 13,45% la -31,91%, ceea ce subliniază probleme fundamentale în structura costurilor operaționale la nivel agregat.

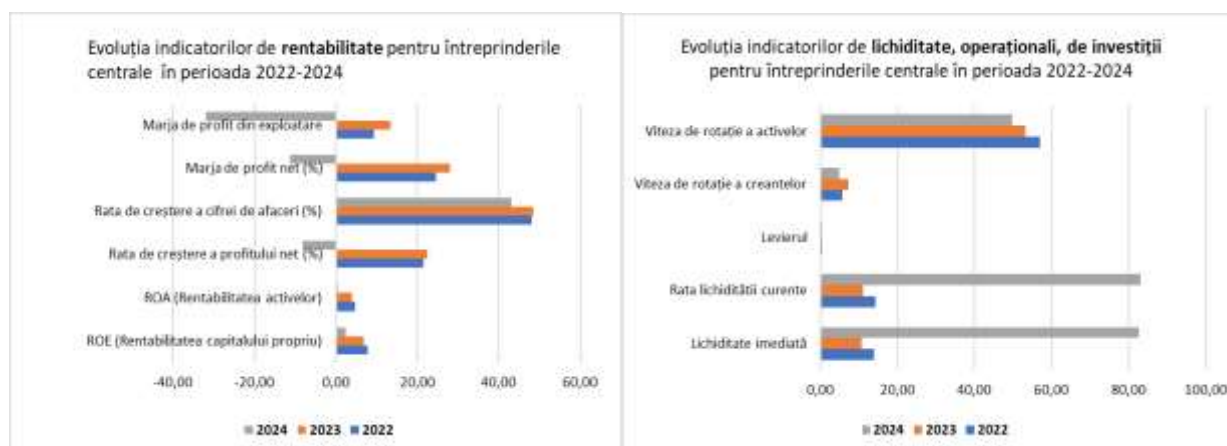
Acest declin al profitabilității, în ciuda unei cifre de afaceri relativ constante, sugerează că întreprinderile publice nu au reușit să țină sub control creșterea costurilor, trecând pe pierdere în 2024.

Indicatorii de lichiditate au cunoscut o creștere spectaculoasă în 2024, de la o lichiditate curentă de 11,02 la 82,99. Această acumulare masivă de numerar, pe fondul scăderii profitabilității, poate indica fie o gestionare ineficientă a capitalului de lucru, fie o incapacitate de a investi profitabil fondurile disponibile.

Viteza de rotație a stocurilor a crescut semnificativ în 2024, la 1.187,19, ceea ce arată o gestionare mai eficientă a stocurilor, în timp ce viteza de rotație a activelor a scăzut constant, de la 56,88 în 2022 la 49,78 în 2024. Acest indicator arată că activele sunt folosite din ce în ce mai puțin eficient pentru a genera venituri.

Evoluția întreprinderilor publice centrale în 2024 reflectă o situație financiară precară, marcată de pierderi masive și de o scădere dramatică a rentabilității. Deși unele aspecte, precum lichiditatea și viteza de rotație a stocurilor, par să se fi îmbunătățit, aceste evoluții pozitive sunt umbrite de scădere accentuată a profitabilității. Această tendință sugerează că, fără o restructurare fundamentală și măsuri de control al costurilor, performanța financiară a acestor companii va continua să se deterioreze.

Detalierea indicatorilor de rentabilitate și de lichiditate

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Analizând evoluția indicatorilor medii de performanță realizați de IP, în ceea ce privește rentabilitatea întreprinderilor centrale, arată o deteriorare dramatică a performanței financiare în 2024.

Marja de profit din exploatare și Marja de profit netă au scăzut constant de la valori pozitive în 2022 și 2023 la valori negative în 2024. Aceasta înseamnă că, în 2024, companiile de stat nu au reușit să-și acopere costurile operaționale din venituri, generând pierderi la nivel de bază.

ROA și ROE au urmat un trend similar, diminuându-se semnificativ. O valoare ROE aproape de zero sau negativ indică faptul că investițiile statului nu mai generează profit.

Această evoluție sugerează că strategia de creștere a cifrei de afaceri a fost ineficientă și nu a dus la profitabilitate. Presiunea pe costuri (materii prime, salarii, utilități) a depășit capacitatea de a genera venituri, erodând marjele de profit.

Evoluția indicatorilor de lichiditate, operaționali, de investiții dezvăluie o situație contradictorie.

Lichiditatea curentă și imediată a crescut puternic în 2024. O astfel de creștere, pe fondul unei scăderi a profitabilității, poate indica probleme în gestionarea capitalului de lucru, cu numerar acumulat ineficient în loc să fie investit productiv. Ar putea fi rezultatul unor încasări mari care nu au fost reinvestite sau al unor datorii pe termen scurt care au fost plătite.

Viteza de rotație a activelor a scăzut constant, arătând că activele companiilor sunt folosite din ce în ce mai puțin eficient pentru a genera venituri. Viteza de rotație a creanțelor a scăzut, ceea ce sugerează o colectare mai lentă a veniturilor, un alt semnal de alarmă pentru sănătatea financiară.

Levierul financiar a rămas relativ stabil, arătând că structura de finanțare (datorii vs. capital propriu) nu s-a schimbat radical.

Datele analizate arată o divergență periculoasă între o cifră de afaceri relativ stabilă și o profitabilitate în colaps. Această situație nu este sustenabilă și necesită o intervenție urgentă din partea managementului.

În contextul unei performanțe financiare sub așteptări, este oportună formularea unor direcții de acțiune menite să sprijine managementul companiilor în procesul de redresare și optimizare operațională. În vederea redresării economice și a consolidării sustenabilității financiare, managementul companiilor ar trebui să ia în considerare următoarele măsuri/recomandări:

1. Reevaluarea structurii de costuri

Este imperativ necesar ca echipa de conducere să efectueze o analiză detaliată a structurii de costuri, cu scopul de a identifica și elimina cheltuielile operaționale nejustificate. Acestea au contribuit la comprimarea marjelor de profit, în unele cazuri până la niveluri negative, afectând sustenabilitatea financiară a companiei.

2. Optimizarea capitalului de lucru

Prezența unor rezerve de numerar neproductive reflectă o utilizare inefficientă a resurselor financiare. Managementul trebuie să investigheze cauzele nevalorificării acestor fonduri în proiecte generatoare de profit și să implementeze măsuri pentru eficientizarea procesului de colectare a creanțelor, reducând astfel ciclul de conversie al numerarului.

3. Analiza eficienței utilizării activelor

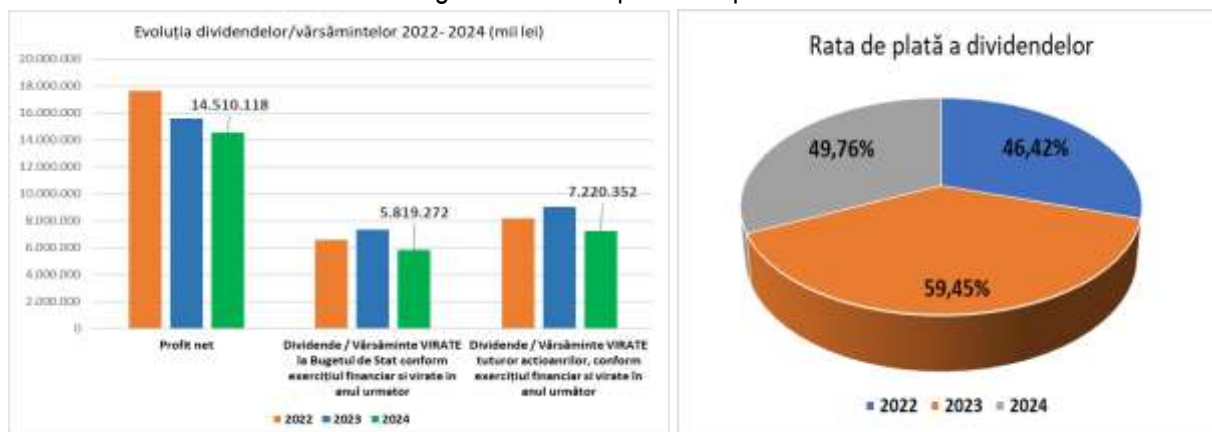
Reducerea vitezei de rotație a activelor semnalează o subutilizare a acestora. Este necesară o evaluare strategică a portofoliului de active, în vederea identificării celor care pot fi valorificate prin vânzare sau reintegrate în procese productive cu randament superior.

4. Reorientarea către rentabilitate

Focalizarea exclusivă pe creșterea cifrei de afaceri poate conduce la pierderi financiare dacă nu este însoțită de o analiză riguroasă a rentabilității. Managementul trebuie să prioritizeze inițiativele și liniile de afaceri care generează profit operațional, chiar dacă acest lucru presupune o reducere a volumului total al veniturilor.

2.1.4 Politica de dividende a întreprinderilor publice din România în perioada 2022-2024.

Dividendele/vărsămintele înregistrate de întreprinderile publice centrale

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Graficele prezentate oferă o imagine detaliată asupra politicii de dividende a întreprinderilor publice din România în perioada 2022-2024.

Graficul din stânga evidențiază o evoluție negativă a profitului net agregat, care a scăzut constant în ultimii trei ani: de la 17,6 miliarde lei în 2022, la 15,6 miliarde lei în 2023, ajungând la 14,5 miliarde lei în 2024. În paralel, suma distribuită sub formă de dividende și vărsăminte către bugetul de stat a înregistrat o creștere în 2023 comparativ cu 2022, însă în 2024 s-a redus la aproximativ 5,8 miliarde lei, reflectând presiunea asupra performanței financiare și posibila ajustare a politicii de distribuție.

Această diferență evidențiază faptul că, în ciuda scăderii profitabilității companiilor, solicitările privind distribuirea de profit către bugetul de stat au crescut. Menținerea unei astfel de politici poate afecta negativ, pe termen lung, stabilitatea financiară și capacitatea de reinvestire a acestor întreprinderi.

În ceea ce privește rata de plată a dividendelor, reprezentată în graficul din dreapta, confirmă această tendință. Rata de plată a dividendelor a crescut de la 46,42% în 2022 la 59,45% în 2023, pentru a scădea la 49,76% în 2024. O rată de plată de aproape 60% (în 2023) arată că aproape două treimi din profitul net a fost distribuit, în loc să fie reinvestit.

O rată mare de plată a dividendelor, în special într-un context de scădere a profitului, are consecințe financiare semnificative, în principal prin :

- Impact negativ asupra reinvestițiilor

Suma mare de bani distribuită sub formă de dividende nu mai poate fi folosită pentru investiții, modernizare, cercetare-dezvoltare sau expansiune. Acest lucru poate limita capacitatea companiilor de a-și menține competitivitatea și de a se dezvolta pe termen lung.

- Reducerea lichidității și a stabilității financiare

Rată mare de plată a dividendelor reduce capitalul propriu (profitul nerepartizat) al companiilor, erodând baza de capital și făcându-le mai vulnerabile la șocuri financiare sau la necesități de capital neprevăzute.

- Semnal de alarmă pentru performanța viitoare

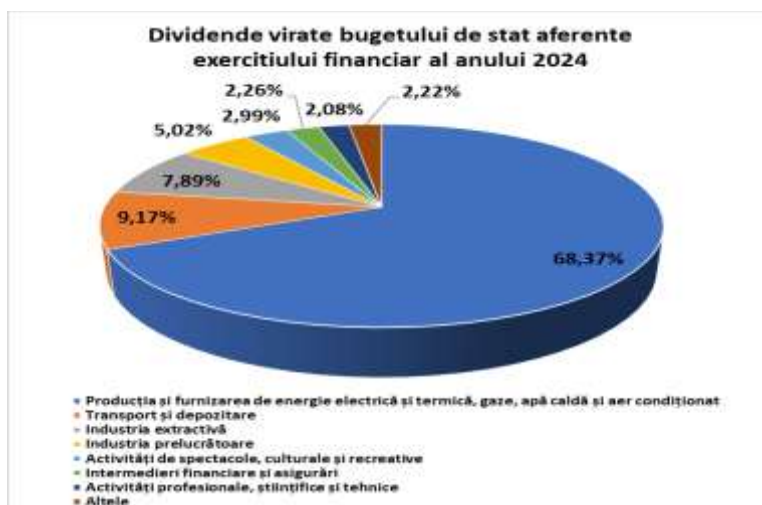
Dacă o companie distribuie o mare parte din profit în timp ce performanța sa financiară se deteriorează, aceasta poate indica o strategie pe termen scurt de a susține bugetul de stat, neglijând sustenabilitatea pe termen lung a afacerii.

În concluzie, datele reflectă o tendință accentuată de maximizare a distribuției profitului din întreprinderile publice, în pofida unei scăderi vizibile a profitabilității. Această abordare ridică preocupări serioase privind sustenabilitatea financiară pe termen lung a acestor companii, întrucât capacitatea lor de autofinanțare este considerabil diminuată.

Managementul poate aborda cauzele principale ale deteriorării performanței și poate pune bazele unei redresări financiare sustenabile prin implementarea unor măsuri adecvate. Măsuri strategice recomandate managementului pentru redresare ar putea fi:

1. Managementul ar trebui să-și schimbe prioritatea de la maximizarea cifrei de afaceri la maximizarea profitabilității nete. Proiectele sau liniile de afaceri care generează venituri, dar care sunt neprofitabile, ar trebui reevaluate sau închise. (Datele arată o marjă de profit din exploatare negativă, ceea ce înseamnă că vânzările nu acoperă nici măcar costurile de bază. Fără o bază solidă de profit, creșterea veniturilor este nesustenabilă.)
2. Implementarea unui program de reducere a costurilor prin optimizarea proceselor, renegocierea contractelor cu furnizorii și eliminarea cheltuielilor discreționare. (Prăbușirea marjelor de profit indică o incapacitate de a ține sub control costurile. Un management eficient al costurilor este esențial pentru a readuce companiile pe profit.)
3. Reducerea stocurilor excesive și îmbunătățirea procesului de colectare a creanțelor. Numerarul acumulat ineficient ar trebui fie investit în proiecte rentabile, fie utilizat pentru a plăti datorii. (Creșterea dramatică a lichidității în 2024, pe fondul pierderilor, sugerează că resursele sunt blocate în active neproductive. O gestionare mai bună a capitalului de lucru ar elibera fonduri pentru investiții strategice.)
4. Analiza detaliată a fiecărui activ pentru a identifica și a vinde activele subutilizate sau neperformante. (Scăderea vitezei de rotație a activelor indică faptul că o parte a activelor nu contribuie la generarea de venituri. Vânzarea acestora ar putea îmbunătăți rentabilitatea ROA și ar genera capital pentru investiții esențiale.)
5. Reducerea ratei de plată a dividendelor sau suspendarea temporară a acestora, în special pentru companiile cu pierderi. (O rată ridicată de plată a dividendelor, în contextul unor marje negative, subminează stabilitatea financiară a companiilor și le împiedică să se autofinanțeze. Reinvestirea profiturilor este crucială pentru a asigura viabilitatea pe termen lung.)

Structura dividendelor/vărsămintelor virate bugetului de stat din profitul exercițiului financiar al anului 2024 de IP pe sectoare de activitate

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Graficul oferă o imagine clară a structurii dividendelor repartizate bugetului de stat, evidențiind o structură de plată a dividendelor puternic concentrată pe un singur sector.

Sectorul de activitate dominant, "Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat" este, de departe, principalul contribuitor la veniturile statului din dividende, cu o pondere covârșitoare de 68,37%. Această cifră subliniază importanța critică a acestui sector pentru bugetul de stat, sugerând că performanța sa financiară are un impact direct și major asupra veniturilor publice.

Sectoarele secundare de activitate: "Transport și depozitare" (9,17%) și "Industria extractivă" (7,89%) sunt, de asemenea, contribuiți importanți, însă la o scară mult mai mică. Aceste sectoare, alături de cel energetic, demonstrează că veniturile din dividende ale statului depind în mare măsură de companiile din domeniul resurselor și al infrastructurii.

Celelalte sectoare, precum "Industria prelucrătoare" (5,02%), "Activități de spectacole" (2,99%) și "Intermedieri financiare și asigurări" (2,26%), au contribuții marginale, cumulată sub 20% din total. Acest lucru indică o fragmentare a performanței financiare și a distribuției de profit în majoritatea domeniilor de activitate controlate de stat.

Analiza datelor evidențiază un risc de concentrare. Dependența masivă a bugetului de stat de profiturile și dividendele generate de sectorul energetic public poate fi o vulnerabilitate. Orice scădere a performanței acestui sector, cauzată de fluctuații ale prețurilor la energie, schimbări de reglementare sau probleme operaționale, ar putea avea un efect negativ imediat și substanțial asupra veniturilor publice.

Este crucială monitorizarea atentă a performanței întreprinderilor publice din sectorul energetic, având în vedere contribuția lor majoră la veniturile bugetare. Se recomandă promovarea diversificării surselor de venituri din dividende, prin susținerea și dezvoltarea întreprinderilor publice din alte sectoare strategice. De asemenea, este necesară o analiză detaliată a factorilor care determină performanța diferitelor sectoare, pentru a identifica oportunități de creștere și a gestiona riscurile.

În concluzie, structura dividendelor demonstrează o dependență critică a bugetului de stat de profiturile sectorului energetic, alte sectoare având un rol mult mai mic. O politică strategică de management al companiilor de stat ar trebui să ia în considerare acest risc de concentrare și să exploreze modalități de a diversifica sursele de venituri.

Primele zece întreprinderi publice care au virat către bugetul de stat dividende / vărsăminte din profitul exercițiului financiar al anului 2024

Primele zece întreprinderi publice după dividende/vărsăminte repartizate la bugetul de stat	Profit net 2024	Dividende /vărsăminte <u>VIRATE</u> din profitul anului 2024 către BS în anul 2025
	mii lei	
SOCIETATEA DE PRODUCERE A ENERGIEI ELECTRICE IN HIDROCENTRALE " HIDROELECTRICA" S.A.	4.071.552	2.913.166
SOCIETATEA NATIONALA "NUCLEARELECTRICA" SA	1.708.188	605.251
SOCIETATEA NATIONALA DE GAZE NATURALE " ROMGAZ " SA	3.090.697	380.774
COMPANIA NATIONALA "AEROPORTURI BUCURESTI" S.A.	608.827	370.883
ELECTROCENTRALE BUCURESTI SA	434.574	311.096
COMPANIA NATIONALA "IMPRIMERIA NATIONALA" SA	279.803	228.471
COMPANIA NATIONALA "LOTERIA ROMANA" S.A.	204.030	174.284
COMPANIA NATIONALĂ DE TRANSPORT AL ENERGIEI ELECTRICE TRANSELECTRICA SA	585.924	147.517
FONDUL NATIONAL DE GARANTARE A CREDITELOR PENTRU ÎNTEPRINDERILOR MICI SI MIJLOCII	169.090	131.092
SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE TRANSPORT GAZE NATURALE TRANSGAZ SA	392.030	107.135
TOTAL	11.544.717	5.369.670

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Tabelul oferă o perspectivă clară asupra performanței financiare și a politicii de distribuție a profitului pentru cele mai importante 10 întreprinderi publice centrale în 2024.

Profitul net al anului 2024 pentru cele 10 întreprinderi este de 11.544.717 mii lei și reprezintă 79,56% din totalul profitului net al întreprinderilor publice în 2024, iar dividendele virate bugetului de stat aferente profitului din anul 2024 în sumă de 5.369.670 mii lei din totalul dividendelor virate pentru anul 2024 reprezintă 92,27%.

Analiza datelor evidențiază o concentrare masivă a profitului și a dividendelor în primele trei companii: **Hidroelectrica S.A.** (domină clasamentul cu un profit net de 4,07 miliarde de lei, din care a virat 2,91 miliarde de lei către bugetul de stat), care contribuie, așadar, cu aproape 54% din totalul dividendelor plătite de primele 10 companii, **Nuclearelectrica S.A.** cu un profit net de 1,7 miliarde de lei, a virat 605 milioane de lei și **Romgaz S.A.** cu un profit net de 3,09 miliarde de lei, a virat 380 milioane de lei.

Cele trei companii generează un profit net total de peste 8,86 miliarde de lei, reprezentând aproximativ 77% din profitul cumulat al primelor 10 companii. Mai mult, ele contribuie cu aproximativ 73% din totalul dividendelor virate de companiile din top 10. Această concentrare subliniază dependența bugetului de stat de performanța a câtorva entități cheie, în special din sectorul energetic.

Analiza detaliată a top 10 companii arată că venitul din dividende al statului este extrem de concentrat și dependent de performanța a două sau trei companii energetice. În special, Hidroelectrica S.A. joacă un rol vital în finanțarea bugetului, însă la un cost ridicat: o rată de plată a dividendelor agresivă, care poate compromite capacitatea companiei de a se dezvolta din profituri proprii.

Dintre cele 10 întreprinderi publice menționate, 5 activează în sectorul energetic și sunt listate la Bursa de Valori București. Listarea acestora facilitează atragerea și activarea capitalului privat, oferind oportunități de investiții și contribuind la creșterea transparenței, eficienței și guvernantei corporative. Accesul la piața de capital permite întreprinderilor publice mobilizarea de resurse financiare suplimentare, esențiale pentru implementarea proiectelor strategice, modernizarea infrastructurii și extinderea capacităților operaționale. Totodată, listarea la bursă contribuie la consolidarea încrederii investitorilor în sectoarele economice prioritare, stimulând implicarea capitalului privat și susținând dezvoltarea sustenabilă.

2.1.5 Metodologiile/ standardele de contabilitate utilizate pentru agregarea informației financiare

Principala metodologie utilizată pentru agregarea informației financiare este consolidarea contabilă. Aceasta este un proces prin care situațiile financiare ale unei companii-mamă și ale filialelor sale sunt combinate pentru a prezenta o singură situație financiară, ca și cum ar fi o singură entitate economică. Standardele care reglementează acest proces sunt, la nivel global, Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) și, în special, IFRS -10 Situații financiare consolidate.

Agregarea informațiilor financiare, în special în contextul consolidării, se bazează pe principii contabile fundamentale care asigură relevanța, fidelitatea, comparabilitatea și inteligibilitatea datelor.

În România, pe fondul extinderii aplicării IFRS, au fost introduse reglementări specifice pentru entitățile și profesioniștii implicați în raportarea financiară conform acestor standarde. Ordinul nr. 82/2016 reglementează organizarea și conducerea contabilității în instituțiile publice.

Din cele 146 de întreprinderi publice centrale, 34 aplică IFRS, dintre care 18³ sunt listate la bursă. Restul întreprinderilor publice respectă cerințele de raportare prevăzute de Ordinul nr. 82/2016.

³ În anul 2024, doar 18 companii au mai rămas listate la Bursă, după ce ROMAERO a intrat în procedura de insolvență.

3. Raportare non-financiară

3.1 Performanță non-financiară agregată

Performanța non-financiară este un aspect critic al managementului întreprinderilor de stat, în special având în vedere rolul lor de furnizori de servicii publice și de implementatori ai politicilor guvernamentale.

Implementarea obiectivelor în materie de sustenabilitate

Reducerea amprente de carbon reprezintă un efort colectiv, ceea ce înseamnă că fiecare dintre noi poate face o diferență, prin schimbări mici în stilul nostru de viață. Prin implementarea unor măsuri pentru încălzirea globală, de la economisirea energiei până la adoptarea unor obiceiuri de consum sustenabile, vom putea diminua impactul nostru asupra mediului. De asemenea, companiile și organizațiile au un rol important în acest proces, mai ales cele care activează în sectoare strategice ale economiei și care sunt relevante pentru tranziția la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon.

Există o creștere semnificativă a angajamentului guvernelor și al întreprinderilor față de sustenabilitate și comportamentul responsabil al întreprinderilor. Crizele recente au evidențiat importanța identificării riscurilor emergente și a modalităților de valorificare a oportunităților de îmbunătățire a rezilienței la șocuri prin adoptarea de politici și strategii și implementarea unor practici generale mai durabile.

Astăzi, la nivel mondial, tot mai multe state au plasat sustenabilitatea pe un loc prioritar în agendele lor și și-au asumat angajamente la nivel înalt în vederea tranziției către o economie durabilă și rezistentă, cu emisii nete de carbon zero/scăzute, în conformitate cu Acordul de la Paris⁴ și cu Obiectivele de sustenabilitate⁵. Acest lucru impune întreprinderilor, inclusiv întreprinderilor de stat, să reacționeze la un mediu de reglementare și de afaceri în schimbare rapidă, să gestioneze riscurile potențiale și să profite de oportunitățile asociate cu aceste căi de tranziție.

Statul, în calitate de acționar, are responsabilitatea și interesul de a se asigura că întreprinderile de stat sunt pregătite să ia decizii și să își gestioneze riscurile și oportunitățile într-un mod care să contribuie la sustenabilitatea și reziliența acestora și să asigure crearea de valoare pe termen lung.

La nivelul fiecărei întreprinderi - amprenta de carbon se măsoară în totalitatea activităților necesare pentru funcționarea lor, cum ar fi producția și transportul mărfurilor, consumul de energie și alte consumabile din birouri și fabrici, lanțul de aprovizionare sau gestionarea deșeurilor. În acest sens, afacerile pot măsura și reduce amprenta de carbon, prin utilizarea surselor regenerabile de energie sau optimizarea lanțului de aprovizionare.

Ca urmare a implementării strategiilor de decarbonizare, în primul rând prin investițiile în surse regenerabile și îmbunătățirea eficienței energetice, în România peste 50% din energia electrică produsă în România în primele zece luni ale anului 2024, a provenit din surse regenerabile⁶.

⁴ Conceptul de decarbonizare decurge din Acordul de la Paris din 2015 privind clima, a cărui scop este de a limita încălzirea globală la o valoare sub 2°C (pană la limita de 1,5°C). Pentru a atinge acest obiectiv ambițios, țările trebuie să reducă rapid emisiile de gaze cu efect de seră, pentru a ajunge la neutralitate din punct de vedere al emisiilor de carbon până în 2030 și la emisii nete zero până în 2050.

⁵ Obiectivele de sustenabilitate, cunoscute și ca Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), sunt 17 obiective globale adoptate de ONU în 2015, menite să elimine sărăcia, să protejeze planeta și să asigure pacea și prosperitatea universală până în 2030.

⁶ potrivit datelor Eurostat - România se clasează în categoria țărilor cu ponderi între 50% și 60% a energiei verzi în total energie electrică produsă, în timp ce media UE a electricității produse din surse de energie regenerabilă este de 47,4%, o creștere de 2,6 puncte procentuale față de 2023 <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250319-1>

3.1.1 Implementarea obiectivelor politicii de proprietate, strategiilor, legislației

În România, implementarea obiectivelor politicii de proprietate și a strategiilor asociate este ghidată de un cadru legislativ complex. Legea nr. 48/2025 a transformat politica publică de proprietate într-un instrument cu forță juridică, stabilind că statul trebuie să fie un proprietar activ, informat și responsabil, cu o perspectivă pe termen lung asupra profiturilor, dar și a obligațiilor de serviciu public.

În cuprinsul politicii publice de proprietate private, aprobată prin Legea nr. 48/2025, sunt identificate motivele care justifică participarea statului sau a unităților administrativ-teritoriale în calitate de asociat/acționar/propietar la întreprinderile publice. Astfel, prezența statului/unităților administrativ-teritoriale ca asociat/acționar/propietar în întreprinderile publice trebuie văzută ca având o motivație complexă, mai largă decât cea a unui acționar privat, pornind de la așteptările cu privire la nevoile pe care trebuie să le acopere acesta și scopul urmărit, respectiv, maximizarea valorii pentru societate în ansamblu, iar principalele argumente care justifică participarea statului vizează necesitatea de a asigura controlul asupra resurselor naturale, asupra infrastructurilor naționale/monopolului natural, precum și asupra serviciilor considerate esențiale asigurarea calității siguranței și accesibilității, egalității de tratament, promovării accesului universal și a drepturilor utilizatorilor, pentru dezvoltarea economică și socială a unei anumite categorii de cetățeni, sau a unei anumite regiuni, sau a populației în ansamblul său (obligații de serviciu public).

Totodată, în cuprinsul politicii publice de proprietate privată au fost identificate obiectivul general al Guvernului, respectiv al unităților administrativ-teritoriale, care vizează eficientizarea activității întreprinderilor publice prin îmbunătățirea guvernantei corporative a acestora, precum și obiectivele specifice, derivate din obiectivul general menționat, și anume:

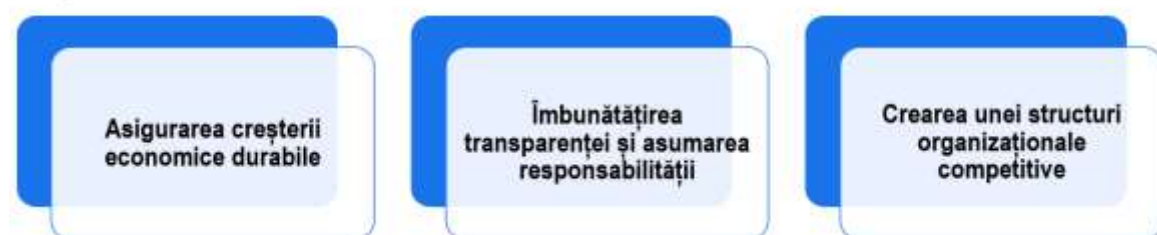
✓ Crearea unei structuri organizaționale competitive. În cadrul acestui obiectiv, a fost instituită obligația autorităților publice tutelare care au în portofoliu întreprinderi publice a căror situație economico-financiară înregistrează pierderi sau care sunt inactive de a identifica, până la data de 30 iunie 2026, măsurile concrete cu privire la acestea și de a propune măsuri de remediere a situațiilor constatate. Totodată, până la data de 30 iunie 2027, autoritățile publice tutelare au obligația de a dispune măsuri cu privire la reducerea numărului de întreprinderi publice aflate în portofoliul acestora, care: nu își îndeplinesc obiectul de activitate sau activitatea de bază este redusă sau au mai puțin de 5 angajați ori sunt neprofitabile.

✓ Asigurarea creșterii economice durabile a întreprinderilor publice, prin crearea de valoare economică durabilă, asigurarea celei mai bune rate de rentabilitate care poate fi atinsă pe termen scurt și mediu, într-o manieră durabilă, iar, în cazul întreprinderilor publice care desfășoară obligații de serviciu public, realizarea acestora de o manieră durabilă și în cel mai eficient mod posibil, precum și recuperarea costurilor de exploatare și de investiție se face prin prețuri și tarife sau taxe și, după caz, din alocații bugetare/ajutor de stat.

✓ Consolidarea mecanismelor privind transparența și asumarea responsabilității, prin dezvoltarea, la nivelul întreprinderilor publice a unor proceduri ferme/clare, transparente și nepărtinitoare care să asigure probitatea financiară a întreprinderii, contribuind, totodată, la informarea acționarilor cu privire la performanța acesteia și implicarea părților interesate.

Obiectivul general și cele specifice din cuprinsul politicii publice de proprietate privată sunt redată sintetic, potrivit diagramei de mai jos:

Eficientizarea activității întreprinderilor publice prin îmbunătățirea guvernantei corporative a acestora

Implementarea eficientă a obiectivelor politicii de proprietate, strategiilor și legislației la întreprinderile de stat din România este esențială pentru a asigura o guvernare corporativă bună, o performanță financiară solidă și o contribuție semnificativă la economia națională.

Multe întreprinderi de stat din România nu au o cultură a guvernării corporative bine dezvoltată, ceea ce poate duce la rezistență la schimbare și la dificultăți în implementarea noilor politici și strategii. Există riscul ca interferențele politice să influențeze deciziile luate de conducerea întreprinderilor de stat, ceea ce poate submina obiectivele politicii de proprietate și strategiile companiei. Totuși, multe din întreprinderile de stat nu sunt încă suficient de transparente în ceea ce privește operațiunile lor, ceea ce poate duce la suspiciuni de corupție și nepotism. Este posibil ca unii membri ai conducerii și ai personalului din întreprinderile de stat să nu aibă competențele necesare pentru a implementa politicile de proprietate, strategiile și legislația relevantă.

3.1.2 Managementul portofoliului

Managementul eficient al portofoliului de întreprinderi publice din România este esențial pentru a asigura o utilizare optimă a resurselor publice, o creștere economică durabilă și o mai bună calitate a vieții pentru cetățeni.

Portofoliul întreprinderilor publice din România este extrem de divers, cuprinzând companii din diverse sectoare, de la energie și utilități, la transport și agricultură. Această diversitate face ca managementul portofoliului să fie o sarcină complexă. Multe întreprinderi publice din România se confruntă cu probleme de performanță financiară, ceea ce pune presiune pe bugetul de stat. De asemenea, există o lipsă de transparență în ceea ce privește operațiunile multor întreprinderi publice, ceea ce poate duce la suspiciuni de corupție etc.

Este important de menționat că managementul întreprinderilor de stat este un proces continuu, care necesită eforturi constante de îmbunătățire. Acest proces implică monitorizarea și evaluarea periodică a performanței pentru a identifica atât punctele forte, cât și domeniile care necesită atenție suplimentară. Îmbunătățirea managementului întreprinderilor de stat presupune adoptarea de bune practici de guvernare corporativă, transparență și responsabilitate, precum și implementarea unor strategii de dezvoltare sustenabilă. În urma analizelor și raportărilor recente, au fost identificate exemple de întreprinderi de stat din România cu un management eficient, precum Hidroelectrica sau Romgaz. Aceste companii pot fi considerate modele de bune practici în promovarea practicilor de guvernare eficientă în sectorul public.

OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă, Legea societăților nr. 31/1990 și normele metodologice din HG nr. 639/2023 reglementează modul de selecție a administratorilor, cerințele de transparență și raportare, precum și evaluarea performanței. AMEPIP și autoritățile tutelare au obligația de a respecta aceste acte normative și de a revizui periodic componența portofoliului.

3.1.3. Urmărirea țintelor aferente obiectivelor nefinanciare și publice;

Performanța non-financiară este un aspect esențial al managementului întreprinderilor de stat, în special având în vedere rolul lor de furnizori de servicii publice și de implementatori ai politicilor guvernamentale. Monitorizarea performanței non-financiare este esențială pentru a asigura îndeplinirea acestor roluri. Prin stabilirea unor ținte clare, prin utilizarea unor indicatori relevanți și prin publicarea de rapoarte transparente, întreprinderile de stat pot demonstra angajamentul lor față de calitate, accesibilitate, protecția mediului și responsabilitate socială.

De exemplu, o companie de transport public poate urmări obiective nefinanciare, cum ar fi:

- Reducerea timpului de așteptare a pasagerilor.
- Îmbunătățirea gradului de confort și siguranță în mijloacele de transport.
- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Creșterea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Aceste ținte pot fi măsurate prin indicatori, cum ar fi:

- Timpul mediu de așteptare la stații.
- Numărul de reclamații ale pasagerilor.
- Nivelul emisiilor de CO₂.
- Procentul de mijloace de transport adaptate pentru persoanele cu dizabilități.

De asemenea, dacă luăm exemplul unei companii de utilități (apă, energie) aceasta poate urmări obiective nefinanciare, cum ar fi:

- Asigurarea accesului universal la apă potabilă și energie electrică.
- Reducerea pierderilor de apă și energie în rețele.
- Promovarea utilizării surselor regenerabile de energie.
- Protejarea ecosistemelor acvatice și terestre.

Aceste ținte pot fi măsurate prin indicatori, cum ar fi:

- Procentul de populație cu acces la apă potabilă și energie electrică.
- Nivelul pierderilor de apă și energie în rețele.
- Procentul de energie produsă din surse regenerabile.
- Numărul de incidente de poluare a mediului.

Conform standardelor OCDE, întreprinderile publice nu au doar obiective economice, ci și responsabilități legate de serviciul public, sustenabilitate, echitate socială și protecția mediului. Urmărirea țăintelor aferente acestor obiective non-financiare este esențială pentru:

- evaluarea eficienței serviciilor oferite;
- demonstrarea responsabilității față de cetățeni;
- luarea deciziilor informate privind alocarea resurselor.

Datele nefinanciare, precum și anumite informații financiare care nu sunt incluse în raportările financiare anuale, sunt transmise direct de către întreprinderile publice prin intermediul unei platforme dedicate. Responsabilitatea completării acestor date revine întreprinderii publice, printr-un reprezentant desemnat care validează informațiile introduse prin semnătură electronică.

În ceea ce privește acuratețea datelor raportate, există posibilitatea ca unele informații să fie eronate, acestea putând fi identificate doar printr-o analiză individuală și prin consultarea documentelor companiei. Acest fenomen a fost observat în urma verificărilor efectuate asupra principalelor întreprinderi publice de la nivel central. În acest context, AMEPIP a identificat cazuri de raportări vizibil eronate și a solicitat corectarea acestora.

3.2 Implementarea principiilor privind guvernanta corporativă

3.2.1 Evoluții recente

Anul 2024 a reprezentat o perioadă de creștere a gradului de conștientizare cu privire la importanța guvernantei corporative la întreprinderile publice și de consolidare a mecanismelor în acest scop.

Principalele activități realizate, în sensul implementării principiilor privind guvernanta corporativă, realizate de către AMEPIP în colaborare cu structurile de guvernanta din cadrul APT:

- ✓ Dezvoltarea unui sistem integrat și unitar privind implementarea standardelor de integritate prin:
 - centralizarea datelor de contact ale ofițerilor de conformitate din cadrul întreprinderilor publice la nivel național și întocmirea unei baze de date în acest sens (la nivelul lunii decembrie 2024, au fost centralizate datele a 365 ofițeri de conformitate);
 - derularea de consultări cu reprezentanți ai autorităților publice tutelare și ai întreprinderilor publice centrale și locale, în scopul consolidării integrității și transparenței în cadrul întreprinderilor publice, contribuind astfel la implementarea eficientă a politicilor anticorupție și de guvernanta corporativă. Un subiect important al dezbaterilor este reprezentat de rolul și atribuțiile ofițerilor de conformitate în întreprinderile de stat, precum și statutul juridic al acestora, în contextul colaborării cu AMEPIP;

- elaborarea, în colaborare cu Ministerul Justiției, a Ghidului ofițerului de conformitate, care să vină în sprijinul reprezentanților întreprinderilor publice în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, conform legii. Ghidul se adresează întreprinderilor publice și cuprinde recomandări destinate ofițerului de conformitate referitoare la modul de asigurare a faptului că întreprinderile de stat își desfășoară activitatea în mod eficient, transparent și responsabil, din perspectiva standardelor de integritate. Ghidul ofițerului de conformitate la întreprinderile publice a fost aprobat prin Ordinul președintelui interimar al AMEPIP nr. 66 din data de 07.03.2025.
- ✓ Verificarea demersurilor realizate la nivelul întreprinderilor publice în scopul dezvoltării unor instrumente eficiente care să asigure controlul intern și un management strategic și operațional al riscurilor, integrate în procesele de luare a deciziilor în cadrul întreprinderii publice prin:
 - notificarea autorităților publice tutelare cu privire la îndeplinirea obligațiilor privind numirea auditorilor statutar, înființarea comitetelor consultative, precum și a compartimentelor interne de audit;
 - centralizarea informațiilor privind constituirea comitetelor consultative. Conform datelor furnizate AMEPIP de către autoritățile publice tutelare centrale, la nivelul lunii decembrie 2024, 46 de întreprinderi publice au constituit comitete de audit și comitete pentru remunerare și nominalizare, în timp ce 36 de întreprinderi publice au constituit comitete privind gestionarea riscurilor.
- ✓ Sprijinirea, îndrumarea și acordarea de consultanță pe probleme de guvernare corporativă, prin emiterea a peste 400 de puncte de vedere la solicitarea autorităților publice tutelare, întreprinderi publice, persoane fizice sau juridice. În total, numărul solicitărilor gestionate de AMEPIP în primul an de activitate, depășește 5.000 (inclusiv solicitări pentru emiterea de avize, evaluări etc.).
- ✓ Verificarea gradului de conformare a întreprinderilor publice de la nivel central cu cerințele de raportare și transparență, sens în care menționăm următoarele:
 - până în decembrie 2024, AMEPIP a verificat paginile de internet a 81 de întreprinderi publice de la nivel central, în urma acestui demers constatându-se faptul că 27 dintre acestea s-au conformat cerințelor privind transparența.
 - pe parcursul anului 2024, AMEPIP și-a definit propriile instrumente de colectare a informațiilor financiare și nefinanciare privind activitatea întreprinderilor publice prin dezvoltarea unor formulare de raportare, disponibile pe pagina de internet a Agenției. Astfel, menționăm secțiunea dedicată raportării situației consiliilor de administrație/supraveghere și directorilor/directoratului și compartimentului de guvernare corporativă, disponibilă prin accesarea următorului link: <https://amepip.gov.ro/raportare-consilii-de-administratie/>.

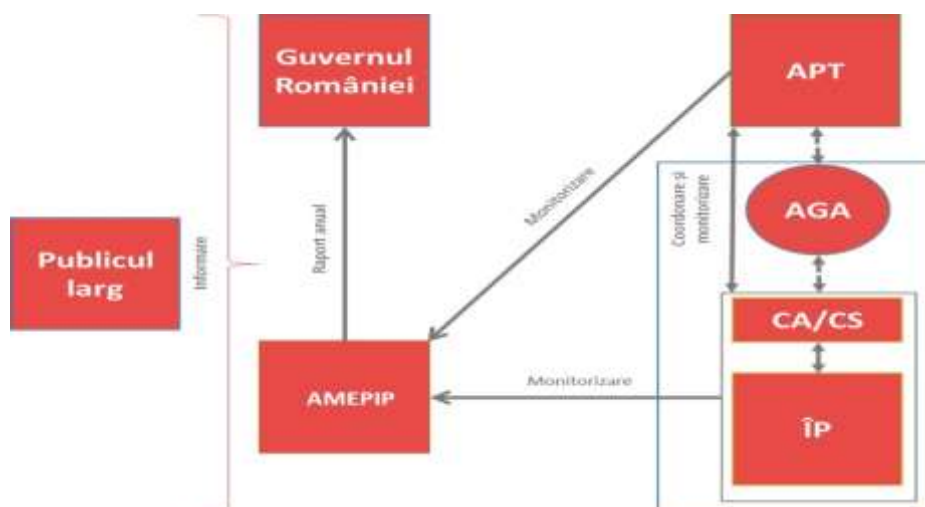
Totodată, având în vedere modificările legislative substanțiale produse prin efectul Legii nr. 187/2023, precum și numeroasele aspecte de noutate care au fost introduse în legislație, referitoare la obligații aflate în sarcina autorităților publice tutelate și întreprinderilor publice, termene, proceduri și nu numai, **în primul an de activitate a AMEPIP, s-au realizat demersuri de informare și notificare a entităților menționate cu privire la noul cadru juridic aplicabil, în scopul obținerii conformării voluntare a acestora, urmând ca începând cu anul 2025, AMEPIP să aplice sancțiuni contravenționale pentru abaterile constatate, în condițiile legii.**

Prin Ordinul președintelui AMEPIP nr. 126/2024 a fost aprobat Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al comisiilor de selecție și nominalizare a candidaților pentru postul de membru în cadrul consiliilor de administrație/supraveghere ale întreprinderilor publice.

Acest document stabilește modalitatea de organizare și funcționare a comisiilor de selecție și nominalizare constituite la nivelul autorităților publice centrale și locale în baza prevederilor art. 49 alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări prin Legea 111/2016, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile legale, AMEPIP a selectat un expertul independent, membru în comisia de selecție și nominalizare constituită la nivelul autorităților publice tutelare centrale în vederea respectării obligațiilor prevăzute în legislația incidentă.

Fluxul informațional cu privire la rolul și responsabilitățile participanților la procesul de implementare și monitorizare a prevederilor privind guvernanța corporativă se prezintă grafic, după cum urmează:

3.2.2 Tranzacții de privatizare finalizate sau planificate

În ultimii ani, se poate observa o tendință de a evita privatizările majore, preferând fie listarea la bursă a unor pachete minoritare de acțiuni, fie restructurarea companiilor de stat pentru a le face mai eficiente.

În anul 2024, **nu au fost finalizate tranzacții** majore de privatizare ale întreprinderilor publice din România, iar niciun plan concret nu a fost implementat. Această stagnare nu este întâmplătoare, ci rezultatul unui cumul de factori politici, economici și sociali care au influențat deciziile guvernamentale.

Nu s-au înregistrat vânzări semnificative de pachete de acțiuni sau transferuri de proprietate către sectorul privat în rândul companiilor de stat.

Principalul motiv pentru care nu au avut loc privatizări semnificative în 2024 este legat de un cumul de factori, dintre care cei mai importanți sunt:

- instabilitatea politică și electorală ;
- absența unei viziuni strategice clare;
- opoziția sindicatelor și a opiniei publice ;
- performanța financiară a companiilor de stat.

Privatizarea în 2024 a fost pusă pe pauză din motive politice, sociale și strategice. În lipsa unei direcții clare și a unui consens public, statul român a ales **prudența în locul reformei**.

3.2.3 Practici de conduită responsabilă în afaceri

Liniile directoare ale OCDE privind conduita responsabilă în afaceri (RBC) stabilesc standarde internaționale pentru modul în care companiile – inclusiv întreprinderile publice – trebuie să prevină și să gestioneze impacturile negative asupra drepturilor omului, mediului, pieței și guvernanței. Ele se bazează pe principiul diligenței necesare (due diligence), care presupune identificarea, prevenirea, atenuarea și raportarea riscurilor în întregul lanț valoric.

Aceste standarde sunt reflectate în cuprinsul Politicii publice de proprietate privată aprobată prin legea nr. 48/2025 care conține așteptări clare cu privire la responsabilitatea etică a întreprinderilor publice. Aceste așteptări vizează dezvoltarea unui sistem, la nivelul întreprinderii publice, care să permită identificarea și gestionarea optimă a unor eventuale consecințe negative pe care activitatea acestora le poate genera asupra mediului, societății sau persoanelor.

Totodată, întreprinderile publice sunt încurajate să cuprindă în instrumentele de raportare periodică și componenta legată de aplicarea standardelor de conduită responsabilă în afaceri, în vederea includerii acestei dimensiuni în raportul anual elaborat de AMEPIP și să identifice măsurile necesare în vederea

limitării și prevenirii efectelor nocive ce pot apărea în lanțurile lor valorice asupra drepturilor omului, mediului și în alte arii de sustenabilitate prevăzute în Linii directoare ale OCDE, prin aplicarea standardelor cuprinse în Ghidul general OCDE privind diligența necesară pentru o conduită responsabilă în afaceri.

3.2.4 Planificare și implementare strategică

Planificarea și implementarea strategică sunt esențiale pentru succesul pe termen lung al oricărei întreprinderi, inclusiv al celor publice din România. În contextul anului 2024, marcat de o serie de provocări și oportunități, este important ca aceste companii să își adapteze strategiile pentru a rămâne competitive și să contribuie la dezvoltarea economică și socială a țării.

Oportunități pentru întreprinderile publice din România în 2024:

- Accesul la fonduri europene - România beneficiază de o alocare semnificativă de fonduri europene în cadrul programelor de finanțare 2021-2027, care pot fi utilizate pentru a finanța proiecte de investiții și modernizare.
- Digitalizarea - Digitalizarea poate contribui la creșterea eficienței și productivității întreprinderilor publice, precum și la îmbunătățirea calității serviciilor oferite cetățenilor.
- Creșterea cererii de produse și servicii durabile - Tranziția verde creează noi oportunități de afaceri pentru companiile care pot oferi produse și servicii durabile.
- Dezvoltarea infrastructurii- Investițiile în infrastructură pot stimula creșterea economică și pot crea noi locuri de muncă.

Planificarea și implementarea strategică reprezintă un atribut esențial al conducerii întreprinderilor publice, fiind un pilon al bunei guvernante corporative, în concordanță cu principiile OCDE.

Obiective clare în implementarea unei bune guvernante corporative:

Guvernanța corporativă acționează ca un pilon de sprijin pentru ambele procese, asigurându-se că sunt derulate în mod etic, transparent și în interesul pe termen lung al companiei.

Succesul pe termen lung al unei companii este asigurat prin interconectarea armonioasă a unei planificări strategice riguroase cu o implementare eficientă, ambele supravegheate de un sistem de guvernanță corporativă solid.

3.2.5 Statisticile consiliilor de administrație/supraveghere (remunerarea, componența / diversitate, independență)

Consiliile de Administrație (CA) joacă un rol crucial în guvernanța corporativă a întreprinderilor publice din România. Ele sunt responsabile de supravegherea conducerii companiei, stabilirea strategiilor și asigurarea respectării legilor și reglementărilor.

Remunerarea:

- Prin Legea nr.296 intrată în vigoare la data de 26 octombrie 2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, au fost aduse modificări privind nivelul plafoanelor indemnizației administratorilor și directorilor întreprinderilor

publice, stabilite anterior conform Legii nr.187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, respectiv:

- Componenta **fixă** a membrilor consiliului de administrație/supraveghere și directorilor/membrilor directoratului a fost plafonată la un nivel ce nu poate depăși de maximum 3 ori media pe ultimele 12 luni a câștigului salarial mediu brut lunar pentru activitatea desfășurată conform obiectului principal de activitate înregistrat de întreprinderea publică, aceasta fiind unica formă de remunerație pentru membrii neexecutivi din consiliu potrivit prevederilor articolului 37 alin.(2) din O.U.G nr.109/2011.
- Componenta **variabilă** se acordă exclusiv administratorilor **executivi/directorilor/membrilor directoratului** și nu poate depăși de 6 ori media pe ultimele 12 luni a câștigului salarial mediu brut lunar pentru activitatea desfășurată conform obiectului principal de activitate înregistrat de societate pe baza indicatorilor de performanță financiari și nefinanciari, negociați și aprobați de autoritatea publică tutelară, și se acordă numai dacă întreprinderea publică îndeplinește cumulativ cel puțin următoarele condiții:
 - a) nu are datorii restante față de bugetul general consolidat;
 - b) nu are datorii restante față de furnizori și față de alți creditori;
 - c) are programele de investiții implementate conform graficelor de execuție;
 - d) nu are înregistrate pierderi contabile anterioare și nu înregistrează pierderi contabile curente;
 - e) nivelul ratei de profitabilitate determinată ca raport între profitul net și cifra de afaceri este mai mare de 5%;
 - f) creșterea cifrei de afaceri în anul curent față de anul precedent este mai mare de 2,5%.

În ceea ce privește plafonul maxim al indemnizației fixe acordate membrilor neexecutivi ai consiliului de administrație/supraveghere, potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică(INS) pentru perioada aferentă anilor 2023-2024, se constată un trend ascendent în mare majoritate a industriilor (clasificate la nivel de diviziune, conform codului CAEN), astfel cum este prezentat în tabelul de mai jos:

Câștigurile salariale pe diviziuni CAEN conform datelor Institutului Național de Statistică INS

DENUMIRE	DIVIZIUNE	TABEL COMPARATIV PRIVIND MAXIMUL ADMIS PTR. INDEMNIZAȚIA FIXĂ 2023-2024				
		2023		2024		2023-2024
		Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (lei)	Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	% diferență anul curent față de anul precedent
TOTAL ECONOMIE	-	8.301	24.903	9.251	27.753	▲ 11,44%
Agricultură, silvicultură și pescuit	01-03	6.429	19.287	6.900	20.700	▲ 7,33%
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	01	5.753	17.259	6.421	19.263	▲ 11,61%
Silvicultură și exploatare forestieră; pescuitul și acvacultura	02-03	8.566	25.698	8.440	25.320	▼ 1,47%
Industrie total	05-39	7.920	23.760	8.724	26.172	▲ 10,15%
Industria extractivă	05-09	12.988	38.964	13.009	39.027	▲ 0,16%
Extracția cărbunelui superior și inferior	05	15.918	47.754	12.770	38.310	▼ 19,78%

DENUMIRE	DIVIZIUNE	TABEL COMPARATIV PRIVIND MAXIMUL ADMIS PTR. INDEMNIZAȚIA FIXĂ 2023-2024				
		2023		2024		2023-2024
		Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (lei)	Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	% diferență anul curent față de anul precedent
Extracția petrolului brut și a gazelor naturale	06	18.711	56.133	20.085	60.255	▲ 7,34%
Extracția minereurilor metalifere	07	7.912	23.736	9.945	29.835	▲ 25,70%
Alte activități extractive	08	7.808	23.424	7.346	22.038	▼ 5,92%
Activități de servicii anexe extracției	09	12.297	36.891	15.123	45.369	▲ 22,98%
Industria prelucrătoare	10-33	7.449	22.347	8.241	24.723	▲ 10,63%
Industria alimentară	10	5.754	17.262	6.221	18.663	▲ 8,12%
Fabricarea băuturilor	11	8.517	25.551	9.668	29.004	▲ 13,51%
Fabricarea produselor din tutun	12	15.586	46.758	15.866	47.598	▲ 1,80%
Fabricarea produselor textile	13	6.006	18.018	6.604	19.812	▲ 9,96%
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	14	4.673	14.019	5.105	15.315	▲ 9,24%
Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănușilor	15	5.199	15.597	6.088	18.264	▲ 17,10%
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	16	5.759	17.277	6.261	18.783	▲ 8,72%
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	17	7.739	23.217	8.346	25.038	▲ 7,84%
Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	18	8.606	25.818	8.652	25.956	▲ 0,53%
Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țiteiului	19	21.523	64.569	19.593	58.779	▼ 8,97%
Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	20	8.279	24.837	10.246	30.738	▲ 23,76%
Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	21	9.983	29.949	11.806	35.418	▲ 18,26%
Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	22	7.831	23.493	8.494	25.482	▲ 8,47%
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	23	8.370	25.110	8.752	26.256	▲ 4,56%
Industria metalurgică	24	9.753	29.259	10.767	32.301	▲ 10,40%

Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	25	7.759	23.277	8.588	25.764	▲ 10,68%
DENUMIRE	DIVIZIUNE	TABEL COMPARATIV PRIVIND MAXIMUL ADMIS PTR. INDEMNIZAȚIA FIXĂ 2023-2024				
	CAEN Rev.2	2023		2024		2023-2024
		Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (lei)	Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	% diferență anul curent față de anul precedent
Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	26	9.433	28.299	10.729	32.187	▲ 13,74%
Fabricarea echipamentelor electrice	27	7.651	22.953	8.333	24.999	▲ 8,91%
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a	28	8.703	26.109	9.561	28.683	▲ 9,86%
Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	29	8.891	26.673	10.080	30.240	▲ 13,37%
Fabricarea altor mijloace de transport	30	10.004	30.012	10.749	32.247	▲ 7,45%
Fabricarea de mobilă	31	5.343	16.029	6.043	18.129	▲ 13,10%
Alte activități industriale n.c.a.	32	5.570	16.710	6.790	20.370	▲ 21,90%
Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	33	8.557	25.671	9.286	27.858	▲ 8,52%
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	35	15.226	45.678	16.091	48.273	▲ 5,68%
Distribuția apei; salubritate gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	36-39	6.902	20.706	7.932	23.796	▲ 14,92%
Captarea, tratarea și distribuția apei	36	7.659	22.977	8.876	26.628	▲ 15,89%
Colectarea și epurarea apelor uzate	37	7.447	22.341	8.428	25.284	▲ 13,17%
Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile; activități și servicii de decontaminare	38-39	6.260	18.780	7.155	21.465	▲ 14,30%
Construcții	41-43	7.250	21.750	7.735	23.205	▲ 6,69%
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și a motocicletelor	45-47	7.445	22.335	8.620	25.860	▲ 15,78%
Transport și depozitare	49-53	8.749	26.247	9.191	27.573	▲ 5,05%
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	49	7.575	22.725	8.088	24.264	▲ 6,77%
Transporturi pe apă	50	13.666	40.998	9.384	28.152	▼ 31,33%
Transporturi aeriene	51	13.858	41.574	16.318	48.954	▲ 17,75%
Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi	52	12.801	38.403	12.816	38.448	▲ 0,12%
Activități de poștă și de curier	53	5.504	16.512	6.491	19.473	▲ 17,93%

Hoteluri și restaurante	55-56	4.576	13.728	5.459	16.377	▲ 19,30%
Informații și comunicații	58-63	16.175	48.525	17.372	52.116	▲ 7,40%
DENUMIRE	DIVIZIUNE	TABEL COMPARATIV PRIVIND MAXIMUL ADMIS PTR. INDEMNIZAȚIA FIXĂ 2023-2024				
	CAEN Rev.2	2023		2024		2023-2024
		Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2023 (Lei)	Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	3*Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2024 (Lei)	% diferență anul curent față de anul precedent
Activități de editare	58	15.859	47.577	16.727	50.181	▲ 5,47%
Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; înregistrări audio și activități de editare muzicală; activități de difuzare și transmitere de programe	59-60	10.256	30.768	11.426	34.278	▲ 11,41%
Telecomunicații	61	11.176	33.528	11.969	35.907	▲ 7,10%
Activități de servicii în tehnologia informației; activități de servicii informatice	62-63	18.211	54.633	19.605	58.815	▲ 7,65%
Intermedieri financiare și asigurări	64-66	15.321	45.963	17.011	51.033	▲ 11,03%
Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii	64	16.321	48.963	18.093	54.279	▲ 10,86%
Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale)	65	13.557	40.671	15.993	47.979	▲ 17,97%
Activități auxiliare pentru intermedieri financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii	66	9.167	27.501	10.126	30.378	▲ 10,46%
Tranzacții imobiliare	68	7.674	23.022	9.057	27.171	▲ 18,02%
Activități profesionale, științifice și tehnice	69-75	11.118	33.354	12.373	37.119	▲ 11,29%
din care: Cercetare-dezvoltare	72	12.304	36.912	13.083	39.249	▲ 6,33%
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	77-82	6.659	19.977	7.264	21.792	▲ 9,09%
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public ¹⁾	84	10.979	32.937	12.210	36.630	▲ 11,21%
Învățământ	85	8.368	25.104	9.982	29.946	▲ 19,29%
Sănătate și asistență socială	86-88	7.873	23.619	9.024	27.072	▲ 14,62%
Activități de spectacole, culturale și recreative	90-93	6.677	20.031	7.533	22.599	▲ 12,82%
Alte activități de servicii	94-96	5.662	16.986	6.697	20.091	▲ 18,28%

Astfel, față de anul precedent, se constată o scădere a câștigului salarial mediu brut lunar doar în patru sectoare de activitate (diviziune – cod CAEN), respectiv: CAEN 50 -Transporturi pe apă, CAEN 05 -

Extracția cărbunelui superior și inferior, CAEN 19 - Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului, CAEN 08- Alte activități extractive.

În ceea ce privește avizarea propunerii comitetului de nominalizare și remunerare a nivelului remunerației fixe brute pentru membrii neexecutivi ai consiliului de administrație/supraveghere, aprobat ulterior prin hotărârea A.G.A. conform prevederilor art. 37 alin. (2) din OUG 109/2011, pe parcursul anului 2024, AMEPIP a acordat aviz favorabil pentru un număr de 18 întreprinderi publice. În acest sens, valoarea acestora a variat de la un minim de 3.076 lei brut (cod CAEN 49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte), până la un maxim de 33.236 lei brut (cod CAEN 62 - Activități de programare și activități de consultanță în tehnologia informației).

Componentă și diversitate:

- Număr de membri- Numărul de membri ai CA din întreprinderile publice din România este stabilit de lege sau de statutul companiei. Potrivit dispozițiilor O.U.G. nr.109/2011 privind guvernanta corporativă, consiliul de administrație/supraveghere este format din 3 până la un maxim de 7 membri, în funcție de specificul (R.A., S.A., S.R.L.) și mărimea (cifra de afaceri și număr personal) întreprinderii publice.
- Diversitate - Diversitatea CA în ceea ce privește genul, vârsta, experiența, specializarea este o provocare importantă în România. Există o subreprezentare a femeilor și a tinerilor în CA, iar majoritatea membrilor au o experiență relevantă în domeniul afacerilor sau al administrației publice. Potrivit modificărilor actuale aduse de legislație consiliul de administrație nu poate fi format în exclusivitate din persoane de același gen, astfel încât cel puțin o treime din totalul administratorilor să fie femei și cel puțin o treime din totalul administratorilor să fie bărbați.

Independență:

- Selecția membrilor- Membrii CA din întreprinderile publice din România sunt selectați de către comisia de selecție și nominalizare constituită la nivelul autorităților publice tutelare, Majoritatea membrilor consiliului de administrație fiind formată din administratori neexecutivi și independenți în înțelesul art. 138^{A2} din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările ulterioare.
- În cadrul consiliului de administrație nu pot fi numiți mai mult de **doi membri din rândul funcționarilor publici** sau al altor categorii de personal din cadrul autorității publice tutelare ori din cadrul altor autorități sau instituții publice raportat la specificul și mărimea întreprinderii publice,
- Există o preocupare tot mai mare pentru a se asigura că selecția membrilor CA este transparentă și bazată pe merit, și nu pe criterii politice.
- Conflicte de interese - Membrii CA au obligația de a evita conflictele de interese și de a lua decizii în interesul companiei.

3.2.6 Procesul de selecție în consiliul de administrare/supraveghere

Procesul de selecție a membrilor consiliului de administrație în întreprinderile publice din România este reglementat de o serie de acte normative, cu rolul de a asigura un proces transparent, obiectiv și meritocratic. Principalele documente care guvernează acest proces sunt:

1. Ordonanța de Urgență nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice:

- Stabilește principiile generale ale guvernantei corporative pentru întreprinderile publice, inclusiv rolul CA.
- Prevede criteriile minime de selecție pentru membrii CA.
- Stabilește etapele procesului de selecție.

2. Normele metodologice pentru stabilirea criteriilor de selecție a membrilor consiliilor de administrație/supraveghere ale întreprinderilor publice, respectiv Hotărârea de Guvern nr. 639/2011:

- Dezvoltă detaliat criteriile de selecție stabilite în OUG nr. 109/2011 ;
- Stabilește procedurile de evaluare a candidaților și de selecție a membrilor CA.

3. Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al comisiilor de selecție și nominalizare a candidaților pentru postul de membru în cadrul consiliilor de administrație/supraveghere ale întreprinderilor publice, adoptat prin Ordinul președintelui AMEPIP nr. 126/2024.

4. Scrisoarea de așteptări:

- Elaborată de către autoritatea publică tutelară, cu consultarea acționarilor /asociaților, după caz;
- Definește obiectivele strategice ale întreprinderii publice și competențele, cât și experiența și competențele necesare pentru membrii CA.

Stadiul procesului de selecție a membrilor consiliului de administrație la întreprinderile publice centrale conform prevederilor OUG nr. 109/2011, la data de 31.12.2024

Anul	IP monitorizate privind aplicarea prevederilor OUG nr. 109/2011	din care:		din care:		b) TOTAL IP pentru care procedura este nedeclanșată	c) Total IP pentru care APT nu a transmis informații
		a) TOTAL IPC în diferite stadii ale procesului de selecție,	procedură definitivată	procedură demarată			
	nr IP 1=2+5+6	nr IP 2=3+4	nr IP 3	nr IP 4	nr IP 5	nr IP 6	
2022	141	93	14	79	36	11	
2023	140	87	29	58	21	32	
2024	146*	122	44	78	14	0	

*10 IP se află în diferite stadii ale procedurii de insolvență (ex: reorganizare, concordat preventiv etc)

În cursul anului 2024, AMEPIP a transmis un mesaj ferm cu privire la faptul că sunt necesare măsuri urgente care să asigure un management performant și stabil al întreprinderilor publice, cu precizarea că numirile provizorii reprezintă o excepție, iar autoritățile publice tutelare au obligația de a declanșa procedura de selecție și nominalizare a membrilor consiliului cu 6 luni înaintea expirării mandatului consiliului în funcție, conform art. 3 alin. (1) din Anexa la HG nr. 639/2023 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice și de a finaliza procedura de selecție, nominalizare și numire a membrilor consiliului de administrație / supraveghere în termen de cel mult 150 de zile de la data aprobării hotărârii adunării generale a acționarilor de inițiere a procedurii, conform art. 29 alin. (1) din OUG nr. 109/2011.

În baza informațiilor primite și analizei interne, AMEPIP a procedat la crearea unei baze de date privind întreprinderile publice și a stadiului procedurilor de selecție și nominalizare a CA/CS. Din analiza informațiilor primite de la autoritățile publice tutelare, AMEPIP a constatat că o serie de întreprinderi publice se aflau în procedură de selecție a administratorilor, ceea ce genera foarte multe provizorate. Pasul următor efectuat de AMEPIP a fost evaluarea situației fiecărei autorități publice tutelare.

Astfel, din perspectiva aplicării cadrului normativ privind selecția administratorilor/directorilor⁷, la finalul anului 2024, din totalul de **146 întreprinderi publice centrale** monitorizate privind aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă, stadiul se prezintă astfel:

- ✓ **44 IP au finalizat** procedura de selecție a administratorilor;
- ✓ **78 IP aveau procedura de selecție declanșată.**

⁷ Prin denumirea de administrator/director ne referim inclusiv la membrii Consiliului de administrație / Consiliului de supraveghere, respectiv directori / membrii directoratului.

- ✓ **14 IP nu au declanșat** procedura de selecție a administratorilor;
- ✓ **10 IP se aflau în situații de insolvență**, întrerupere activitate, suspendare temporară a activității sau aplică legislația specială din domeniul guvernancei corporative.

3.2.7 Transparență, raportare și responsabilitate

În anul 2024, AMEPIP a acționat, în principal, în scopul creșterii gradului de conștientizare la nivelul întreprinderilor publice cu privire la importanța conformării cerințelor referitoare la transparență, prin transmiterea de circulare și verificarea paginilor de internet ale întreprinderi publice de la nivel central, urmând ca în anul următor să fie aplicate sancțiuni contravenționale. La nivelul lunii decembrie 2024, 27 dintre întreprinderile publice centrale verificate de AMEPIP îndeplineau cerințele de publicare a informațiilor pe paginile de internet.

Structura organelor de conducere ale întreprinderilor publice centrale, pe parcursul anului 2024

În ceea ce privește structura organelor de conducere ale întreprinderilor publice centrale, pe parcursul anului 2024

La nivel central, din totalul de 663 posturi de administratori ocupate la 31.12.2024, situația se prezenta astfel:

- ✓ 312 posturi sunt ocupate de administratori numiți definitiv,
- ✓ 351 posturi sunt ocupate de administratori numiți provizoriu.

Față de anul 2023, se remarcă o creștere semnificativă a numărului administratorilor numiți definitiv, respectiv de la 157 posturi (situația la 31.12.2023) la 312 posturi (situația la 31.12.2024), ceea ce reprezintă o majorare de aproximativ 98,7%.

3.2.8 Relațiile cu părțile interesate și protecția acționarilor minoritari

Asigurarea unui cadru instituțional și de reglementare coerent care să sprijine accesul la finanțare bazat pe piață și să asigure existența și aplicarea efectivă a drepturilor acționarilor și tratamentul echitabil al acestora, inclusiv al acționarilor minoritari și străini reprezintă unul dintre principiile fundamentale de aderare la OCDE, conform Foii de parcurs privind procesul de aderare a României la Organizație.

Acest principiu a dobândit o reglementare expresă în cuprinsul legislației actuale din domeniul guvernancei corporative a întreprinderilor publice, astfel, conform art. 40 din OUG nr. 109/2011, în cazul în care întreprinderea publică este listată sau are în acționariat investitori privați, autoritățile publice tutelare și întreprinderile publice recunosc drepturile tuturor acționarilor și vor asigura tratamentul echitabil al acționarilor și accesul egal al acestora la informațiile despre societate. Societatea trebuie să dețină o pagină proprie de internet, prin intermediul căreia să permită accesul acționarilor și al publicului, după caz, la documentele și informațiile a căror publicitate este prevăzută de lege.

Totodată, cadrul legislativ actual privind guvernanta corporativă conține reglementări exprese care statuează, inter alia dreptul acționarilor minoritari: (i) de a le fi aduse la cunoștință orice informație care vizează activitatea întreprinderii publice, (ii) de a participa în cadrul adunărilor generale ale acționarilor și de a vota (acționarii care dețin cel puțin 5% din capitalul social au dreptul de a solicita convocarea unei adunări a acționarilor și introducerea de noi puncte pe ordinea de zi), (iii) de a solicita numirea administratorilor prin metoda votului cumulativ (aplicarea metodei votului cumulativ este obligatorie în cazul în care aceasta este solicitată de acționarii care dețin cel puțin 10% din capitalul social), (iv) de a contesta hotărârile adunării generale a acționarilor în fața instanțelor judecătorești, precum și (v) de a primi dividende din profitul societății⁸.

Astfel, cadrul normativ actual din domeniul guvernancei corporative extinde protecția acționarilor minoritari în comparație cu cerințele legislației care reglementează sectorul piețelor de capital, permițând acționarilor minoritari care dețin cel puțin 5% să utilizeze metoda votului cumulativ pentru a numi membri în consiliul de administrație.

Pe parcursul anului 2024, Secretariatul General al Guvernului (SGG) a inițiat o serie de întâlniri și grupuri de lucru cu Autoritățile publice tutelare (APT) și cu reprezentanți ai acționarilor minoritari, având ca

⁸ Conform prevederilor Legii nr. 31/1990, Legii 24/2017 și OUG nr. 109/2011.

obiect principal modificările legislative. Aceste consultări s-au concretizat în anul 2025 prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2025.

Toate activitățile întreprinse asigură un cadru instituțional și de reglementare coerent care să sprijine accesul la finanțare bazat pe piață și să asigure existența și aplicarea efectivă a drepturilor acționarilor și tratamentul echitabil al acestora, inclusiv al acționarilor minoritari și străini. În cursul anului 2024, după operaționalizare, AMEPIP a creat pe site-ul propriu secțiuni pentru toate informațiile de mai sus, actualizându-se permanent cu documente și date de interes public. Informațiile pot fi consultate la adresa de internet: <http://www.amepip.gov.ro>.

3.2.9 Practici privind achizițiile publice în România: legislație și tendințe actuale

Cadrul legal pentru achizițiile publice în România se bazează pe un pachet de patru legi principale, transpuse din directivele Uniunii Europene, care au intrat în vigoare în 2016. Pentru întreprinderile publice, care sunt considerate "entități contractante", se aplică, în principal, următoarele acte normative:

- Legea 98/2016 privind achizițiile publice: se aplică autorităților contractante, inclusiv întreprinderilor publice, atunci când acestea achiziționează bunuri, servicii sau lucrări care nu intră sub incidența legislației sectoriale.
- Legea 99/2016 privind achizițiile sectoriale: este relevantă în mod specific pentru întreprinderile publice care activează în sectoare de utilitate publică (apă, energie, transport, servicii poștale). Această lege oferă o mai mare flexibilitate față de cea generală, ținând cont de specificul activităților economice din aceste sectoare.

Pe lângă aceste legi, sunt aplicabile și alte reglementări, cum ar fi Ordonanțe de Urgență, Hotărâri de Guvern și norme metodologice emise de Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), care detaliază modalitățile de aplicare a legilor.

Toate procedurile sunt obligatorii a fi derulate prin **Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP)**, o platformă centralizată care asigură transparența și accesul egal la informații pentru toți operatorii economici.

Achizițiile publice în România sunt într-un proces continuu de evoluție, cu o serie de tendințe care influențează direct modul în care întreprinderile publice își desfășoară activitatea:

1. Digitalizarea și eficientizarea

Extinderea și îmbunătățirea SEAP sunt prioritare. Scopul este de a reduce birocrăția, de a simplifica procedurile și de a scurta timpul de derulare a achizițiilor. Automatizarea unor etape, cum ar fi evaluarea calificărilor.

2. Achizițiile publice strategice

Se pune un accent tot mai mare pe utilizarea achizițiilor publice ca instrumente pentru a atinge obiective de politică publică. Aceasta include:

- ✓ Achiziții publice verzi: Integrarea criteriilor de mediu în licitații (de exemplu, eficiența energetică, reducerea emisiilor).
- ✓ Achiziții publice sociale: Includerea în contracte a unor clauze sociale, cum ar fi angajarea de persoane din grupuri vulnerabile sau respectarea drepturilor angajaților.
- ✓ Achiziții pentru inovație: Stimularea inovației prin specificarea cerințelor de performanță, în locul unor soluții tehnice predefinite.

3. Transparență și integritate

Continuă să existe o preocupare pentru prevenirea conflictelor de interese și a corupției. Noile măsuri legislative și controalele sporite din partea ANAP și a altor organisme de control vizează creșterea integrității și a încrederii în sistem.

4. Profesionalizarea personalului

Deficitul de personal specializat în achiziții publice este o problemă recurentă. De aceea, o tendință importantă este concentrarea pe profesionalizarea și formarea continuă a celor responsabili cu achizițiile în cadrul întreprinderilor publice, pentru a asigura aplicarea corectă a legislației și a bunelor practici.

3.3 Politică publică sau obligații de serviciu public și asistență non-comercială, după caz

O distincție esențială în activitatea întreprinderilor publice este cea dintre **politica publică și obligațiile de serviciu public**. Aceste concepte, deși interconectate, au semnificații și implicații diferite, în special în ceea ce privește asistența non-comercială pe care o pot primi.

1. Politică Publică

Politica publică reprezintă deciziile și acțiunile luate de guvern pentru a aborda o problemă de interes general. Este un concept amplu, ce include formularea, implementarea și evaluarea strategiilor în domenii precum sănătatea, educația, transportul sau energia. Întreprinderile publice, prin natura lor, sunt un instrument cheie pentru implementarea politicilor publice. De exemplu, decizia de a subvenționa transportul în comun într-un oraș este o politică publică, iar regia de transport local, o întreprindere publică, va fi responsabilă de punerea ei în practică.

2. Obligații de Serviciu Public (OSP)

Obligațiile de serviciu public (OSP) sunt o componentă specifică a politicilor publice. Ele reprezintă sarcini de interes general pe care un stat le impune unui operator economic, fie el public sau privat, atunci când piața liberă nu le-ar oferi în condiții de calitate, siguranță, preț sau continuitate acceptabile pentru societate. OSP sunt adesea impuse prin lege sau contract și pot include:

- ✓ Asigurarea de servicii esențiale (apă, electricitate, gaz) în zone rurale sau greu accesibile, chiar dacă nu este rentabil;
- ✓ Menținerea unor prețuri scăzute pentru anumite categorii de servicii (transport, energie) în beneficiul consumatorilor;
- ✓ Funcționarea continuă a unui serviciu, chiar și în condiții de profitabilitate redusă.

3. Relația cu Asistența Non-Comercială

Diferența dintre cele două concepte devine critică în contextul ajutorului de stat și al asistenței non-comerciale. Conform regulilor Uniunii Europene, o întreprindere publică nu ar trebui să primească finanțare de la stat dacă aceasta îi conferă un avantaj competitiv neloial față de concurenții privați, distorsionând astfel piața.

Totuși, finanțarea primită pentru îndeplinirea OSP nu este considerată ajutor de stat ilegal, ci o compensație de serviciu public. Aceasta este esența asistenței non-comerciale. Statul poate oferi compensații pentru costurile suplimentare suportate de o întreprindere publică în îndeplinirea OSP, cu condiția ca:

- Obligațiile să fie clar definite ;
- Compensația să nu depășească costurile nete generate de OSP, plus un profit rezonabil ;
- Mecanismul de calcul al compensației să fie transparent și predefinit ;
- Compensarea să fie acordată pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii.

Astfel, o întreprindere publică poate primi fonduri pentru a asigura un serviciu de transport pe o rută neprofitabilă, deoarece aceasta este o obligație de serviciu public. Aceasta este o asistență non-comercială, justificată de interesul public. Fără această distincție, întreprinderile publice ar fi forțate să renunțe la serviciile esențiale, dar neprofitabile, afectând astfel cetățenii.

Politica publică este o viziune strategică largă, în timp ce obligațiile de serviciu public sunt instrumente concrete de implementare a acesteia, iar asistența non-comercială reprezintă mecanismul prin care statul se asigură că întreprinderile publice își pot îndeplini aceste obligații, fără a încălca regulile de concurență.

În tabelul de mai jos evidențiem câteva exemple concrete de politici publice, obligații de serviciu public (OSP) și asistență non-comercială, prin prisma activității întreprinderilor publice din România:

1. Serviciul Public de Transport în Comun Întreprinderea publică: O regie de transport local, de exemplu Societatea de Transport București (STB) sau Compania de Transport Public (CTP) Cluj-Napoca. Politică publică: Obiectivul Primăriei de a reduce poluarea și aglomerația în oraș, de a asigura mobilitatea cetățenilor și de a oferi un serviciu de transport accesibil tuturor. Obligație de Serviciu Public (OSP): -Tarife sociale: Compania de transport este obligată să ofere abonamente gratuite sau reduse pentru elevi, studenți, pensionari sau veterani, chiar dacă tariful perceput nu acoperă costurile reale. -Rute neprofitabile: Întreprinderea trebuie să opereze rute în zone periferice sau cu cerere scăzută, pentru a asigura accesul la transport al tuturor cetățenilor, chiar dacă aceste rute generează pierderi. Asistență non-comercială: Statul sau autoritatea locală (Primăria) compensează pierderile financiare rezultate din îndeplinirea OSP. Această compensație acoperă diferența dintre costurile de operare și veniturile din bilete/abonamente, asigurându-se că serviciul poate fi menținut fără a fi un efort comercial. Această formă de finanțare este esențială pentru ca serviciul de transport să funcționeze ca un bun public, nu doar ca o afacere.	2. Serviciul Public de Apă și Salubritate Întreprinderea publică: O companie regională de apă și canalizare, cum ar fi Compania de Apă Arad sau Aquatim Timișoara. Politică publică: Asigurarea accesului universal la apă potabilă la standarde de calitate europene și gestionarea eficientă a apelor uzate pentru protejarea mediului. Obligație de Serviciu Public (OSP): -Conectarea la rețea: Compania de apă are obligația de a extinde rețelele de apă și canalizare în zonele rurale, chiar dacă densitatea clienților este mică și investiția nu se justifică economic pe baza veniturilor viitoare. -Menținerea calității: Compania este obligată să investească în stații de epurare moderne și în monitorizarea constantă a calității apei, conform normelor stricte, chiar dacă aceste investiții nu aduc un profit direct. Asistență non-comercială: Finanțarea investițiilor majore din fonduri publice sau europene. Proiectele de reabilitare a rețelelor de apă sau de construire a stațiilor de epurare sunt adesea acoperite prin granturi și fonduri nerambursabile. Acestea nu sunt considerate ajutor de stat, ci finanțări pentru servicii de interes economic general.	3. Serviciul Public de Energie Electrică Întreprinderea publică: Companii de distribuție a energiei electrice sau operatorul național al sistemului de transport, Transelectrica. Politică publică: Asigurarea securității energetice a țării și a accesului neîntrerupt la energie pentru toți consumatorii, inclusiv pentru cei izolați. Obligație de Serviciu Public (OSP): -Alimentarea zonelor izolate: Un operator de distribuție este obligat să mențină și să repare rețelele electrice în zone montane sau în sate mici, chiar dacă costurile de întreținere depășesc cu mult veniturile din consumul local. -Investiții strategice: Transelectrica are obligația de a investi în modernizarea rețelei naționale pentru a o face mai rezistentă și pentru a integra noi surse de energie regenerabilă, în beneficiul siguranței sistemului național, nu doar al profitului. Asistență non-comercială: Statul, prin Autoritatea Națională de Reglementare în Energie (ANRE), poate compensa aceste costuri prin taxe și tarife suplimentare aplicate tuturor consumatorilor. De exemplu, tarifele de transport și distribuție includ componente care acoperă cheltuielile pentru asigurarea serviciului public în zonele neprofitabile.
---	--	---

4. Informații despre cele mai mari întreprinderi publice

Întreprinderile de stat lucrează pentru a se poziționa în fruntea afacerilor durabile și pun în aplicare continuu o serie de inițiative menite să-și asigure poziția viitoare într-o lume durabilă. Având în vedere crearea de valoare ca obiectiv general al managementului investițiilor, afacerile durabile reprezintă un element central al guvernantei corporative exercitate de Guvern. Întreprinderile de stat trebuie să fie lideri în tranziția ecologică și să acționeze în mod exemplar în alte privințe în domeniul durabilității.

Au fost selectate, cu titlu de exemplu principalele trei întreprinderi publice alese după criteriul mărimii cifrei de afaceri la decembrie 2024, din domenii diferite de activitate: Hidroelectrica, lider în *producția de energie electrică* și principalul furnizor de servicii tehnologice necesare în Sistemul Energetic Național din România; CFR Călători, compania națională de *transport* feroviar de călători, responsabilă cu transportul de pasageri pe calea ferată; Complexul Energetic Oltenia implicat în producția de energie electrică și termică, având capacități de producție bazate pe lignit și gaze naturale.

4.1 Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale - Hidroelectrica S.A.

4.1.1 Prezentarea generală a Hidroelectrica S.A.

Data înființării: 13 iulie 2000

Entitatea de proprietate (APT): Ministerul Energiei (80.06% din capitalul social)

Activitate principală: Producția de energie electrică din surse hidrocentrale

Raționamentul proprietății: Hidroelectrica este o companie de stat cu rol strategic în asigurarea securității energetice a României. Proprietatea statului are ca scop garantarea furnizării de energie electrică la prețuri accesibile și sprijinirea dezvoltării durabile a sectorului energetic.

Obiective de politică publică:

- Asigurarea securității energetice a României prin producerea de energie electrică din surse regenerabile
- Promovarea dezvoltării durabile a sectorului energetic

- Sprijinirea economiei naționale prin furnizarea de energie electrică la prețuri accesibile
- Protejarea mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Guvernanța corporativă:

Consiliul de Supraveghere: format din 7 membri numiți de Adunarea Generală a Acționarilor. Consiliul de Supraveghere stabilește strategia companiei, aprobă bugetul și monitorizează performanța conducerii executive.

Conducerea executivă: formată din Directoratul companiei, condus de Directorul General. Directoratul este responsabil de implementarea strategiei companiei, de gestionarea operațiunilor zilnice și de reprezentarea companiei în relațiile cu părțile interesate.

Sectoare în care activează:

- Producția de energie electrică
- Furnizarea de servicii de sistem
- Comercializarea de energie electrică
- Managementul resurselor de apă

Clienți principali:

- Consumatori casnici și industriali
- Operatori de energie electrică
- Bursa de energie

Număr de angajați: 3.537 la decembrie 2024

Informații suplimentare pe website-ul companiei: <https://www.hidroelectrica.ro/>

4.1.2 Analiza indicatorilor financiari ai companiei Hidroelectrica S.A.

Indicatori financiari pentru anul 2024

Sinteză Rezultate 2024

Grupul Hidroelectrica înregistrează rezultate operaționale și financiare în scădere pentru anul 2024, față de anul 2023, influențate semnificativ de condițiile hidrologice mai puțin favorabile, conducând la o producție hidroenergetică redusă față de anul precedent și afectând volumul total de energie disponibil pentru comercializare. Performanța Grupului s-a menținut în linie cu obiectivele stabilite în bugetul aprobat pentru anul 2024, cu o ajustare marginală față de estimări. Marja operațională și marja netă ale Grupului s-au redus cu 15%, respectiv 14% față de anul 2023, în principal ca urmare a diminuării cantității de energie electrică vândută și prețurilor de vânzare a energiei electrice.

- Rezultatele obținute în anul 2024 reflectă așteptările stabilite în Bugetul aprobat pentru anul 2024, situându-se ușor în scădere față de acestea ca urmare a unei hidrologii sub așteptări.
- Producție de energie electrică netă în scădere cu 21% față de anul 2023
- Venituri în scădere cu 25% față de anul 2023
- Marja operațională de 50%, în scădere cu 15% față de anul 2023
- Marja netă de 45%, în scădere cu 14% față de anul 2023
- Profitul net în scădere cu 35%, de la 6.365 milioane RON la 4.128 milioane RON
- Rezultatul pe acțiune în scădere cu 35%, de la 14,17 RON/acțiune la 9,18 RON/acțiune

Indicatori operaționali		2024	2023	Variatie (%)
Producție de energie electrică brută, din care:	Q40%	14.234	18.125	-22%
Producție energie electrică din surse hidro (brut)	Q40%	11.018	17.784	-37%
Producție de energie electrică netă, din care:	Q40%	13.064	17.630	-25%
Producție energie electrică din surse hidro (net)	Q40%	11.576	17.799	-35%
Producție energie electrică din surse eoliene	Q40%	288	180	+59%
Achiziție de energie electrică Q40%	Q40%	882	3.690	-76%
Total energie electrică vândută Q40%	Q40%	14.046	19.338	-27%

Sursa: Hidroelectrica

Indicatori financiari calculați pe baza situațiilor financiare consolidate întocmite în conformitate cu IFRS-EU		2024	2023	Variatie (%)	2022
Venituri	milioane RON	9.123	12.088	-25%	9.452
EBITDA	milioane RON	5.104	8.016	-35%	5.880
Marja EBITDA	%	56%	66%	-9%	61%
EBITDA Adjusted	milioane RON	5.517	8.253	-33%	6.000
Marja EBITDA Adjusted	%	60%	68%	-12%	64%
Marja operațională (grup) în exploatarea activelor*	%	50%	59%	-15%	55%
Marja netă (grup) în exploatarea activelor*	%	45%	57%	-14%	47%
Profit din exploatare	milioane RON	4.588	7.208	-36%	5.208
Profit net	milioane RON	4.128	6.365	-35%	4.484
Rezultatul pe acțiune	RON/acțiune	9,18	14,17	-35%	9,95

Sursa: Hidroelectrica

În anul 2024, rezultatele Hidroelectrica au fost influențate de scăderea producției de energie electrică, a cantității de energie electrică vândută, cât și de diminuarea prețurilor de vânzare a energiei electrice, conducând implicit la o scădere a veniturilor din vânzarea de energie.

Sursa: Informații extrase din rapoarte ale companiei pentru anul 2024

Analizând performanța Hidroelectrica în anul 2024, pe baza datelor operaționale și financiare ale întreprinderilor publice Hidroelectrica comparativ cu anul 2023, observăm o tendință descendentă clară și semnificativă în toate segmentele cheie.

Valorile **indicatorilor operaționali** indica o producție în scădere. Producția de energie electrică a scăzut drastic, atât cea brută (-22%), cât și cea netă (-21%). Această scădere a fost cauzată în principal de producția hidroelectrică, care a înregistrat o diminuare de 22%. Producția eoliană a scăzut și ea cu 15%, iar scăderea producției hidroelectrice indică o posibilă dependență de condițiile hidrologice (nivelul apei în râuri și lacuri de acumulare), care au fost probabil mai puțin favorabile în 2024 comparativ cu 2023. Această variabilitate reprezintă un risc operațional major pentru companie. Reducerea producției s-a reflectat direct în volumul total de energie electrică vândută, care a scăzut cu 24%.

Valorile înregistrate de **indicatorii financiari** reflectă în mod direct influența asupra profitabilității. Scăderea veniturilor este datorată volumului mai mic de energie vândută și, conform notei din imagine, a

scăderii prețurilor de vânzare, veniturile totale ale companiei au scăzut cu 25% în 2024. Aceasta este o problemă fundamentală care a generat un efect în lanț asupra tuturor indicatorilor de profitabilitate. Deteriorarea profitabilității se observă în toți indicatorii de profitabilitate, de la EBITDA până la profitul net, au înregistrat scăderi masive.

EBITDA și profitul din exploatare au scăzut cu 31%, respectiv 36%. Aceasta arată că, pe lângă scăderea veniturilor, structura costurilor a exercitat o presiune suplimentară.

Profitul net a scăzut cu 35%, ceea ce înseamnă că fiecare RON de venit a generat un profit net mai mic decât în anul anterior.

Marje de profit în declin: Marjele de profit (EBITDA Marja, Marja operațională, Marja netă) au scăzut cu procente între 9% și 15%. Deși rămân la valori foarte bune (60% pentru EBITDA Marja), tendința descendentă este îngrijorătoare și indică o scădere a eficienței operaționale sau o presiune mai mare pe costuri și prețuri.

Performanța per acțiune: Scăderea profitului net s-a tradus direct în scăderea rezultatului pe acțiune cu 35%, de la 14.17 RON la 9.18 RON. Aceasta arată o deteriorare a performanței companiei din perspectiva investitorilor.

Anul 2024 a reprezentat o perioadă de regres pentru Hidroelectrica. Scăderea volumului de producție, cauzată probabil de condiții hidrologice nefavorabile, combinată cu o scădere a prețurilor de vânzare, a dus la o deteriorare semnificativă a tuturor indicatorilor financiari. Compania a înregistrat scăderi masive ale veniturilor, profiturilor și marjelor, ceea ce a afectat direct performanța acțiunilor.

Pentru viitor, este crucial ca analiștii și investitorii să urmărească evoluția condițiilor hidrologice și a prețurilor pe piața energiei, deoarece acestea par a fi principalii factori de risc care influențează direct rezultatele financiare ale companiei.

4.1.3 Analiza indicatorilor non-financiari ai companiei Hidroelectrica S.A.

Hidroelectrica a înregistrat și monitorizat o serie de indicatori relevanți pentru guvernanță corporativă: crearea de locuri de muncă, egalitatea de gen și indicatori referitori la angajați.

Sursa: Sursa: : Informațiile sunt extrase din raportările la decembrie 2024 din Tabloul de bord - AMEPIP

Remunerația Consiliului de Supraveghere

Cheltuieli recunoscute în cursul anului

	2024	2023
Componenta fixă	1.779	1.209
Componenta variabilă	1.777	-
Reversarea excedentului recunoscut în anul precedent	-	(154)
Total	3.556	1.055

Plăți efectuate în cursul anului

	2024	2023
Componenta fixă	1.779	1.209
Componenta variabilă (pentru anul precedent)	-	884
Total	1.779	2.093

Sursa: Informațiile sunt extrase din rapoarte ale companiei pentru anul 2024

Consumul de energie a crescut de la 140.269,7 MWh în 2023 la 356.478 MWh în 2024, o creștere semnificativă de peste 150%. O astfel de creștere poate indica o extindere a operațiunilor sau o ineficiență energetică, ceea ce ar putea afecta negativ costurile operaționale și amprenta de carbon.

Referitor la emisii de CO₂ au apărut emisii de CO₂ în 2024, atât direct generate (2.028,83 tone), cât și indirecte (1,55 tone), care nu existau în 2023. Aceasta ar putea sugera o schimbare în mixul energetic utilizat sau o creștere a activităților poluante, ceea ce expune compania la riscuri de reglementare și de imagine.

Rata de retenție a clienților: Rata de retenție a scăzut ușor, de la 99% la 94%. Deși valoarea este încă ridicată, o scădere de 5% poate semnaliza o pierdere de competitivitate sau o nemulțumire incipientă a clienților.

Scorul de satisfacție a scăzut de la 97% la 87%. Această scădere de 10% este îngrijorătoare și indică o deteriorare a calității serviciilor, a prețurilor sau a experienței generale a clienților, ceea ce, pe termen lung, ar putea duce la pierderea cotei de piață.

Compania nu a înregistrat progrese în domeniul inovației, conform datelor disponibile.

Numărul de brevete noi și ponderea produselor/serviciilor noi în totalul vânzărilor este zero în ambele perioade. Acest lucru sugerează o lipsă de investiții în cercetare și dezvoltare (R&D) și un potențial redus de creștere pe termen lung, prin diferențierea de competitori.

Valoarea totală a pachetului de remunerare a crescut de la 1.209.660 lei la 1.530.276 lei, o creștere de aproximativ 26,5%.

Ponderea remunerației variabile a crescut semnificativ de la 40,38% la 62,60%. Acest lucru indică o aliniere mai bună a remunerației managementului la performanța companiei, ceea ce este considerat o bună practică de guvernare.

Rata de participare a comitetului de conducere este extrem de ridicată (99-100%), demonstrând un angajament solid al managementului.

Reprezentarea femeilor în consiliul de administrație a crescut de la 19% la 29%, ceea ce este un pas pozitiv către o mai mare diversitate de gen în structura de conducere.

Rata membrilor independenți în consiliul de administrație a crescut considerabil de la 66,53% la 86%. O creștere a independenței consiliului contribuie la o guvernare mai transparentă și la o mai bună protecție a intereselor acționarilor.

Guvernarea corporativă a companiei s-a îmbunătățit semnificativ. Creșterea independenței consiliului de administrație și a diversității de gen, precum și alinierea remunerației la performanță, sunt aspecte foarte pozitive. De asemenea, consolidarea cotei de piață este o dovadă a succesului strategic, chiar și într-un an dificil.

Pe de altă parte, scăderea satisfacției clienților și a ratei de retenție, alături de o ineficiență energetică în creștere și apariția emisiilor de CO₂, reprezintă riscuri majore. Lipsa de inovație poate afecta competitivitatea pe termen lung. Compania trebuie să-și revizuiască politicile de mediu, să investească în eficiență energetică și să-și îmbunătățească calitatea serviciilor pentru a-și păstra clienții și a-și proteja reputația.

Indicatori privind creșterea de locuri de muncă		
Indicator	2023	2024
Noi locuri de muncă adăugate în cursul anului	220	31
Număr de angajați cu echivalent normă întreagă	3461	3581
Numărul de angajați cu handicap	53	76

Indicatori privind egalitatea de gen		
Indicator	2023	2024
Diferența de remunerare între angajații de sex feminin și cei de sex masculin	5.65 %	-44.00 %
Rata cadrelor superioare de conducere de sex feminin	20.76 %	16.67 %

Indicatori referitori la angajați			
Indicator		2023	2024
Frecvența accidentelor grave	Accidente la 1000000 ore	0	0
Frecvența totală a accidentărilor înregistrate	Accidente la 1000000 ore	0	0
Instituirea unui sistem de siguranță a angajaților	DA/NU	da	da
Număr mediu de ore formare per angajat		109	108.38
Numărul de instruirii în materie de siguranță		10590	3581

Sursa : Informațiile sunt extrase din raportările la decembrie 2024 din Tabloul de bord - AMEPIP

Numărul total de angajați (echivalent normă întreagă) a crescut ușor, de la 3.461 în 2023 la 3.581 în 2024. Această creștere este de aproximativ 3,46%. Cu toate acestea, numărul de locuri de muncă noi create în cursul anului a scăzut de la 220 la 31. Acest lucru sugerează că majoritatea creșterii numărului de angajați a avut loc în 2023, iar în 2024, recrutările au fost mult mai reduse.

Numărul angajaților cu handicap a crescut de la 53 la 76, ceea ce reprezintă o creștere de 43,4%, indicând un efort pozitiv al companiei de a integra mai multe persoane din această categorie.

În 2023, diferența de remunerare (gender pay gap) era de 5,65% în favoarea bărbaților. În 2024, situația s-a inversat dramatic, ajungând la -44,00%. Aceasta înseamnă că femeile au primit o remunerare, în medie, cu 44% mai mare decât bărbații în 2024. O diferență atât de mare și o schimbare atât de bruscă necesită o analiză suplimentară pentru a înțelege cauzele, cum ar fi angajarea unui număr mare de femei în poziții foarte bine plătite sau plăți de bonusuri semnificative către angajații de sex feminin.

Procentul femeilor în funcții de conducere a scăzut ușor, de la 20,76% în 2023 la 16,67% în 2024. Această scădere contrastează cu creșterea remunerației medii a femeilor și sugerează că, deși există mai puține femei în management, cele care sunt, ocupă probabil poziții foarte bine plătite.

Compania a menținut un istoric excelent în ceea ce privește siguranța, cu zero accidente grave și zero accidente înregistrate în ambele perioade. Acest lucru indică un sistem solid de siguranță a muncii. De asemenea, se menționează că există un sistem de siguranță a angajaților, instituit atât în 2023, cât și în 2024.

Numărul mediu de ore de formare per angajat a rămas aproape constant, de la 109 ore în 2023 la 108,38 ore în 2024. Acest lucru arată un efort continuu pentru dezvoltarea profesională a angajaților. Cu toate acestea, numărul total de instruiți în materie de siguranță a scăzut drastic, de la 10.590 la 3.581. Scăderea bruscă a numărului de instruiți de siguranță, în ciuda menținerii unui număr constant de ore de formare pe angajat, poate sugera o eficientizare a programelor de instruire sau o prioritizare diferită a tipurilor de training.

Pe de o parte, compania a demonstrat un angajament pentru incluziunea persoanelor cu handicap și a menținut un standard înalt de siguranță la locul de muncă. Pe de altă parte, scăderea locurilor de muncă noi create și a numărului de instruiți de siguranță, alături de o diferență de remunerare mare a membrilor de sex feminin în 2024, indică posibile probleme de gestionare și strategie. Se impune o analiză mai detaliată a politicii de salarizare pentru a înțelege motivele care susțin aceste diferențe de remunerare.

Angajamentele Grupului în legătură cu aspectul de guvernare al strategiei ESG

Temă	Obiectiv	Inițiativă/ acțiune	Indicator cheie de performanță
Diversitatea organismelor de conducere	Atingeră țintei de egalitate de gen	Creșterea numărului de femei în funcții de conducere, inclusiv membri ai Consiliului de Supraveghere și ai Directoratului	Ponderele femeilor în Consiliul de Supraveghere și Directorat
Etica în afaceri	Creșterea gradului de conștientizare a aspectelor etice în rândul angajaților	Derularea de instruiți pe teme: precum codul etic, mecanismele de semnalare a abaterilor, anticorupție etc.	Procentajul reclamațiilor soluționate Numărul de ore de instruire per salariat pe an Procentajul angajaților instruiți
Anticorupție	Zero incidente de corupție	Implementarea unui mecanism de identificare și evaluare a riscurilor de corupție	Numărul de incidente de corupție confirmate

Sursa: Informațiile sunt extrase din rapoarte Hidroelectrica pentru anul 2024

Componența consiliului de supraveghere din anul 2024

Componența Consiliului de Supraveghere la data de 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2024:

Nr. Crt.	Nume	Funcție	Statut independentă conform Legii 31/1990	Statut independentă conform Cod Guvernanta BVB	Data începere mandat (*inclusiv perioada de mandat provizoriu)	Data încetare mandat
1.	Petre-Iulian NICOLESCU*	Președinte	independent	-	01.08.2023 22.01.2024	21.01.2024 28.03.2027
2.	Mihai Liviu MIHALACHE	Membru	-	-		28.03.2027
3.	Carmen RADU	Membru	independent	independent		28.03.2027
4.	Cristian Nicolae STOINA*	Membru	independent	independent	18.10.2023 22.01.2024	21.01.2024 28.03.2027
5.	George-Marius TONIUC	Membru	independent	independent	29.03.2023	28.03.2027
6.	Silviu-Razvan AVRAM	Membru	independent	-	29.03.2023	28.03.2027
7.	Ana-Barbara BOBIRCA*	Membru	independent	independent	27.12.2023 22.01.2024	21.01.2024 28.03.2027

Sursa: Hidroelectrica

Bazându-ne pe informațiile de mai sus și pe contextul general al guvernantei corporative, majoritatea membrilor Consiliului de Supraveghere sunt declarați independenți, atât conform Legii 31/1990, cât și conform Codului de Guvernanta Corporativă al Bursei de Valori București (BVB). Aceasta este o practică de guvernanta solidă, care asigură că deciziile sunt luate în interesul companiei și al acționarilor, și nu sub influența unor interese specifice.

Totuși, se observă că pentru unii membri (Mihai Liviu Mihalache și Silviu-Razvan Avram), statutul de independență nu este specificat conform Codului BVB. Această lipsă de transparență poate ridica semne de întrebare cu privire la alinierea completă a companiei la cele mai bune practici de guvernanta, conform cerințelor pieței de capital.

Componența Consiliului a suferit modificări, cu o serie de mandate care au început sau s-au încheiat în 2024. Stabilitatea și continuitatea, cu mandate care se întind până în 2027, sunt factori pozitivi pentru guvernanta corporativă, asigurând o viziune pe termen lung. Cu toate acestea, schimbările frecvente, așa cum sunt indicate de datele de începere și încheiere a mandatelor pentru unii membri, pot afecta continuitatea decizională.

Nivelul de transparență este în general bun, prin publicarea numelor, funcțiilor, statutului de independență și duratei mandatelor. Totuși, lipsa de informații complete pentru toți membrii, în special în ceea ce privește independența conform Codului BVB, reprezintă o slăbiciune.

Existența unor membri independenți în Consiliul de Supraveghere este esențială pentru a asigura un control intern robust și pentru a supraveghea eficient managementul executiv.

O altă observație este că o serie de membri (Petre-Iulian Nicolescu, Cristian Nicolae Stoina, Ana-Barbara Bobircă) au avut mandate provizorii sau de scurtă durată, înainte de a primi un mandat pe termen mai lung. Acest lucru poate indica un proces de selecție mai lent sau o perioadă de tranziție la nivelul conducerii.

Hidroelectrica demonstrează un angajament rezonabil față de guvernanta corporativă prin numărul ridicat de membri independenți. Totuși, lipsa de informații complete pentru toți membrii și frecvența unor schimbări de mandat în cursul anului 2024 indică o transparență care mai poate fi îmbunătățită. O guvernanta solidă ar necesita o clarificare a statutului de independență pentru toți membrii și o comunicare mai explicită a motivelor din spatele schimbărilor în componența Consiliului.

4.1.4 Atingerea obiectivelor de politici publice/ asistență ne-comercială ai companiei Hidroelectrica S.A.

Obiectivul de politică publică al Hidroelectrica este securitatea energetică, compania având rolul de a asigura producerea și furnizarea continuă și sigură de energie pentru a garanta securitatea energetică a țării.

Hidroelectrica, cel mai mare producător de energie electrică din România, a avut un parcurs mixt în ceea ce privește atingerea obiectivelor de politici publice și asistență ne-comercială în ultimii ani.

Informațiile publice disponibile de la Ministerul Energiei și Guvernul României se axează pe cadrul general al politicilor energetice și pe mecanismele de sprijin la nivel național, precum cele pentru consumatorii vulnerabili sau programele de finanțare prin Fondul pentru Modernizare.

Hidroelectrica, ca producător major de energie, este influențată de aceste politici, cum ar fi mecanismul de achiziție centralizată a energiei electrice (MACEE), care a fost în vigoare până la 31 martie 2025. Acest mecanism a obligat producătorii, inclusiv Hidroelectrica, să vândă o parte din energie la un preț fix către operatorul pieței.

Conform informațiilor disponibile în analiza financiară și administrativă a companiei Hidroelectrica pentru anul 2024, există câteva puncte relevante care indică gradul de atingere a obiectivelor de politici publice și asistență ne-comercială.

Obiective de politici publice atinse în 2024

1. Securitate energetică

Hidroelectrica a continuat să joace un rol esențial în asigurarea stabilității sistemului energetic național, menținând o producție constantă de energie regenerabilă, ceea ce contribuie direct la obiectivele strategice ale României în domeniul energiei.

2. Decarbonizare și sustenabilitate

Compania a raportat o creștere a ponderii energiei verzi în mixul național, consolidându-și poziția ca lider în producția de energie hidro, fără emisii de carbon.

3. Accesibilitate și echitate

Deși nu este o companie cu rol social direct, Hidroelectrica a menținut tarife competitive pentru consumatorii casnici, contribuind indirect la accesul echitabil la energie.

Asistență ne-comercială și implicare publică

1. Investiții în infrastructură publică:

Au fost continuate proiectele de modernizare a barajelor și centralelor hidroelectrice, cu impact pozitiv asupra siguranței populației și mediului.

2. Parteneriate cu autorități locale:

Hidroelectrica a colaborat cu autoritățile pentru proiecte de protecție a mediului și educație energetică, însă aceste inițiative au fost limitate ca amploare.

3. Transparență și guvernare

Raportul indică unele neconformități în planul de administrare față de legislația în vigoare, ceea ce poate afecta evaluarea performanței în domeniul politicilor publice.

Deși Hidroelectrica a îndeplinit majoritatea obiectivelor legate de securitate energetică și sustenabilitate, implicarea în asistență ne-comercială și politici publice sociale a fost moderată, cu unele limitări administrative. Totuși, rolul său ca întreprindere publică rămâne strategic și pozitiv în peisajul energetic românesc.

4.2 Societatea Națională De Transport Feroviar De Călători -CFR Călători S.A.

4.2.1 Prezentarea generală a Societății Naționale de Transport Feroviar De Calatori - CFR Călători S.A.

Data înființării: 8 octombrie 1998.

Entitatea de proprietate (APT): Compania este deținută integral de statul român, prin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (100%).

Activitate principală: Transportul feroviar de călători pe teritoriul României și în străinătate.

Raționamentul proprietății: CFR Călători este o companie de stat cu rol strategic în asigurarea mobilității cetățenilor și a accesibilității transportului feroviar. Proprietatea statului are ca scop garantarea furnizării de **servicii de transport la prețuri accesibile** și sprijinirea dezvoltării durabile a sectorului feroviar.

Obiective de politică publică:

- Asigurarea unui transport feroviar de călători sigur, eficient și accesibil pentru toți cetățenii.
- Promovarea mobilității durabile și reducerea impactului asupra mediului.
- Sprijinirea economiei naționale prin furnizarea de servicii de transport la prețuri accesibile.
- Protejarea mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Guvernanța corporativă:

Consiliul de Administrație: Format din membri numiți de Adunarea Generală a Acționarilor. Consiliul de Administrație stabilește strategia companiei, aprobă bugetul și monitorizează performanța conducerii executive.

Conducerea executivă: Formată din Directoratul companiei, condus de Directorul General. Directoratul este responsabil de implementarea strategiei companiei, de gestionarea operațiunilor zilnice și de reprezentarea companiei în relațiile cu părțile interesate.

Sectoare în care activează:

- Transportul feroviar de călători.
- Furnizarea de servicii de transport feroviar.
- Comercializarea de bilete și abonamente de călătorie.

Clienți principali:

- Publicul larg (pasageri individuali)
- Studenți și elevi
- Pensionari și persoane cu dizabilități
- Angajați ai companiei și familiile acestora
- Turism intern și internațional
- Instituții publice și organizații

Număr de angajați: 10.597 la decembrie 2024

Informații suplimentare pe website-ul companiei: <https://www.cfrcalatori.ro/>

4.2.2 Analiza indicatorilor financiari ai companiei CFR Călători S.A.

Indicatori financiari

Evoluția indicatorilor finanicari 2022-2024	2022	2023	2024
Cifra de afaceri netă (milioane lei)	2.431,56	2.817,93	3.486,82
ROE (%)	-20,43	-32,51	4,33%
ROA (%)	-6,98	-8,43	1,08%
Rezultat net (milioane lei)	-176,35	-210,84	29,33
Rezultat de exploatare (milioane lei)	-167,02	-172,48	75,86
Datorie vs EBITDA	2,23	3,06	3,17

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2023

Datele de mai sus prezintă evoluția financiară a CFR Călători S.A. între 2022 și 2024 și indică o redresare spectaculoasă a companiei, care a trecut de la pierderi masive la profit. Cu toate acestea, este esențial să înțelegem contextul și factorii care au dus la această transformare, deoarece aceștia pot avea implicații asupra sustenabilității pe termen lung.

Cifra de afaceri netă (milioane lei) a înregistrat o creștere constantă și semnificativă, de la 2.431,56 milioane lei în 2022 la 3.486,82 milioane lei în 2024. Această creștere de aproape 43% în doi ani este un indicator pozitiv al unei activități economice în expansiune.

În 2022 și 2023, compania a înregistrat pierderi masive, cu un rezultat net de -176,35 milioane lei și, respectiv, -210,84 milioane lei. Iar în 2024, situația se inversează complet, cu un profit net de 29,33 milioane lei. Această performanță a fost susținută de un rezultat de exploatare de 75,86 milioane lei, după doi ani de pierderi operaționale. Această trecere la profit este o premieră pentru CFR Călători în ultimii 10 ani.

Indicatorii de profitabilitate, ROE (Return on Equity) și ROA (Return on Assets), confirmă și mai mult această tendință de redresare. ROE (%), de la valori negative profunde (-20,43% în 2022 și -32,51% în 2023), indicau o ineficiență majoră în utilizarea capitalurilor proprii, devine pozitiv în 2024, ajungând la 4,33%. Acest lucru demonstrează că, în sfârșit, compania a început să genereze valoare pentru acționari. ROA (%), similar, a trecut de la valori negative (-6,98% în 2022 și -8,43% în 2023) la o valoare pozitivă de 1,08% în 2024. Aceasta indică o îmbunătățire a eficienței cu care compania își utilizează activele pentru a genera profit.

Evoluția datorie vs EBITDA de la 2,23 în 2022 la 3,17 în 2024 sugerează o creștere a nivelului de îndatorare în raport cu profitul operațional (EBITDA), ceea ce poate fi un semnal de prudență. Deși compania a devenit profitabilă, creșterea datoriei față de EBITDA sugerează fie o acumulare de datorii, fie o creștere mai lentă a profitului operațional (EBITDA) comparativ cu datoria, ceea ce impune o analiză mai detaliată a structurii financiare.

Deși datele financiare din 2024 sunt extrem de pozitive la prima vedere, este crucial să le interpretăm în contextul real al activității companiei. Principalii factori care au contribuit la această transformare pot fi:

-Subvenția de la stat

CFR Călători este o companie strategică, iar veniturile sale depind în mare măsură de subvențiile acordate de Guvern pentru asigurarea serviciului public de transport. Un profit de 29,33 milioane lei, deși impresionant față de anii anteriori, este relativ mic comparativ cu cifra de afaceri, ceea ce sugerează că redresarea a fost susținută în principal de creșterea subvențiilor.

-Măsuri de eficientizare

Conducerea companiei a menționat că profitul a fost atins și prin implementarea unor măsuri de reducere a cheltuielilor, cum ar fi suspendarea unor curse neprofitabile, în special în weekend. Această acțiune a redus costurile cu orele suplimentare, dar a avut un impact direct asupra calității serviciilor oferite călătorilor.

Din perspectiva analizei financiare, 2024 reprezintă un an de referință pentru CFR Călători. Compania a reușit să pună capăt unui deceniu de pierderi și să intre pe profit, cu o îmbunătățire clară a indicatorilor de profitabilitate. Cu toate acestea, este vital să se urmărească în anii următori dacă această performanță poate fi menținută prin continuarea eficientizării operaționale și investiții, și nu doar prin creșterea finanțărilor de la stat.

4.2.3 Analiza indicatorilor non-financiari a CFR Călători S.A.

CFR Călători S.A. a înregistrat și monitorizat o serie de indicatori relevanți pentru guvernanță corporativă, respectiv cei privind crearea de noi locuri de muncă, egalitatea de gen și cei referitori la angajați.

Sursa: Informațiile sunt extrase din raportările la decembrie 2024 din Tabloul de bord - AMEPIP

Indicatorii non-financiari care se referă la indicatorii de mediu, inovație, clienți și guvernanță corporativă pentru anii 2023 și 2024, oferă o imagine a eforturilor de sustenabilitate și responsabilitate ale CFR Călători. Analiza acestora este esențială pentru a înțelege riscurile și oportunitățile pe termen lung ale companiei, dincolo de profitabilitatea imediată.

Aceste informații arată o imagine mixtă a performanței CFR Călători. Pe de o parte, există o îmbunătățire notabilă a indicatorilor de mediu și, mai ales, a satisfacției clienților. Aceasta sugerează că eforturile de a oferi un serviciu mai bun încep să dea roade, iar publicul percepe o calitate mai ridicată a transportului. Această tendință pozitivă, alături de trecerea pe profit, arată o redresare a imaginii și a operațiunilor companiei.

Pe de altă parte, lipsa totală de inovație și unele semne de întrebare legate de guvernanța corporativă (lipsa remunerației variabile și scăderea ponderii membrilor independenți) indică faptul că mai sunt multe de făcut. O companie care se bazează pe servicii publice ar trebui să aibă o strategie clară de a integra tehnologia și inovația pentru a rămâne relevantă și competitivă.

În concluzie, CFR Călători a făcut pași importanți în direcția sustenabilității și a îmbunătățirii experienței clienților, dar perspectivele pe termen lung depind de capacitatea de a inova și de a consolida principiile de guvernanță corporativă pentru a asigura un management transparent și performant.

Indicatori privind crearea de locuri de muncă		
Indicator	2023	2024
Noi locuri de muncă adăugate în cursul anului	0	0
Număr de angajați cu echivalent normă întreagă	10832	10673
Numărul de angajați cu handicap	75	85

Indicatori privind egalitatea de gen		
Indicator	2023	2024
Diferența de remunerare între angajații de sex feminin și cei de sex masculin	0.00 %	22.10 %
Rata cadrelor superioare de conducere de sex feminin	32.69 %	28.84 %

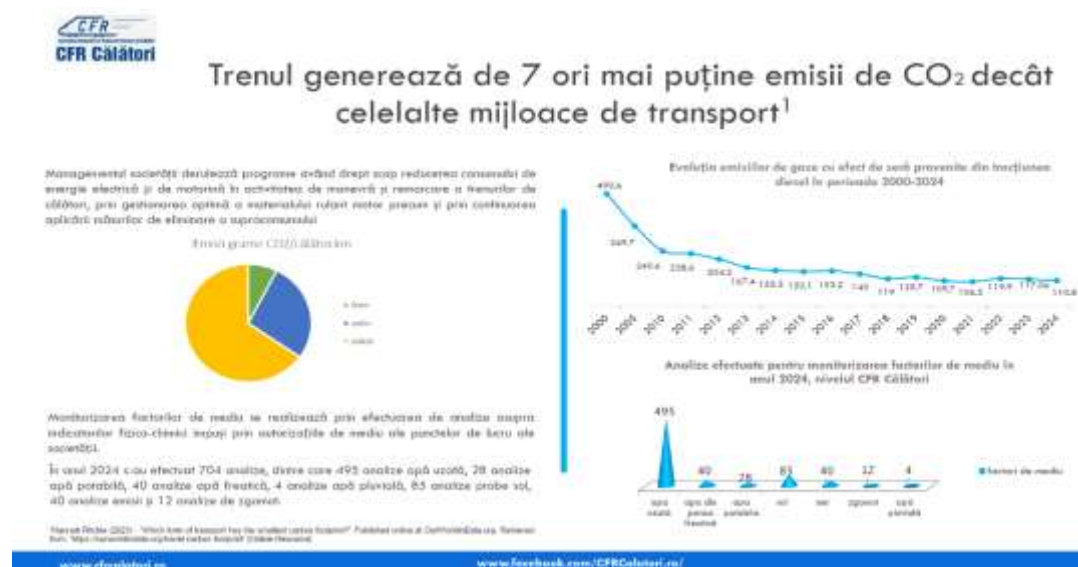
Indicatori referitori la angajați			
Indicator		2023	2024
Frecvența accidentelor grave	Accidente la 1000000 ore	0.10	0
Frecvența totală a accidentărilor înregistrate	Accidente la 1000000 ore	1	1
Instituirea unui sistem de siguranță a angajaților	DA/NU	da	da
Număr mediu de ore formare per angajat		47.99	55
Numărul de instruiți în materie de siguranță		75532	73102

Sursa: Informațiile sunt extrase din raportările la decembrie 2024 din Tabloul de bord - AMEPIPI

Din analiza datelor non-financiare, se poate observa o îmbunătățire a performanței companiei în mai multe sectoare, dar și anumite probleme care necesită atenție.

Analiza oferă o perspectivă detaliată asupra performanței sociale a companiei. CFR Călători a înregistrat progrese semnificative în siguranța muncii și formarea angajaților, demonstrând un angajament față de bunăstarea personalului. De asemenea, a făcut pași mici, dar importanți, în incluziunea angajaților cu handicap.

Pe de altă parte, datele privind egalitatea de gen sunt îngrijorătoare. Creșterea substanțială a diferenței de remunerare între femei și bărbați, alături de scăderea numărului de femei în poziții de conducere, reprezintă un risc de reputație major și indică nevoia urgentă de a revizui politicile interne pentru a se asigura că acestea sunt corecte și promovează egalitatea. O companie modernă nu poate ignora aceste aspecte, deoarece afectează nu doar moralul angajaților, ci și atractivitatea pe piața muncii.

Sursa: Informațiile sunt extrase din rapoarte ale companiei pentru anul 2024

CFR Călători subliniază că trenurile emit de 7 ori mai puține emisii de CO₂ comparativ cu alte mijloace de transport. Acest lucru este un avantaj semnificativ pentru mediu. Compania implementează programe pentru reducerea consumului de energie electrică și motorină, gestionând eficient materialul rulant și eliminând supraconsumul.

Analiza informațiilor de mai sus se referă la performanța de mediu a CFR Călători S.A. și oferă o perspectivă importantă asupra eforturilor companiei de a reduce impactul asupra mediului.

Performanța de mediu a CFR Călători S.A. indică o evoluție extrem de pozitivă. Compania a reușit să reducă semnificativ emisiile de carbon pe parcursul a peste două decenii și a demonstrat un angajament solid față de monitorizarea impactului său ecologic. Aceste eforturi o poziționează ca un jucător cheie în eforturile de reducere a poluării la nivel național și european.

Componența Consiliului de Administrație, 2024 CFR Călători S.A.

În cursul anului 2024, componența Consiliului de Administrație a suferit modificări, iar la sfârșitul anului era formată din membrii menționați mai jos:

Astfel, la data de 31.12.2024, componența Consiliului de Administrație al CFR Călători a fost următoarea:

- Popa Gabriel – Președinte
- Preoteasa Traian
- Flutur Sorin-Georgel
- Stancu Marin
- Ștefănescu Rela-Nicoleta
- Mașala Ionuț Laurențiu
- Bucureanu Victoraș Florian

Sursa: Informațiile sunt extrase din rapoarte ale companiei pentru anul 2024

Începând cu luna noiembrie 2024, domnii Mașala Ionuț Laurențiu și Bucureanu Victoraș Florian au fost desemnați ca membri provizorii în cadrul Consiliului de Administrație al CFR Călători S.A., pentru o durată inițială de cel mult 5 luni, cu posibilitatea unei singure prelungiri de până la 2 luni.

Consiliul de Administrație al CFR Călători S.A. este alcătuit din 7 membri, dintre care 5 dețin mandate definitive, iar 2 mandate provizorii. Din perspectiva reprezentării de gen, structura actuală include 6 bărbați și o singură femeie.

Pentru a respecta principiile guvernantei corporative prevăzute de OUG nr. 109/2011, CFR Călători S.A. are responsabilitatea de a realiza tranziția de la mandatele provizorii la cele definitive printr-un proces deschis, competitiv și fundamentat exclusiv pe criterii de competență și performanță.

4.2.4 Atingerea obiectivelor de politici publice/ asistență ne-comercială – CFR Călători S.A.

Conform direcțiilor strategice ale Ministerului Transporturilor, principalele obiective de politici publice pentru sectorul feroviar includ:

1. Creșterea accesului populației la transport public sigur și eficient
2. Reducerea impactului asupra mediului prin promovarea transportului feroviar
3. Modernizarea infrastructurii și digitalizarea serviciilor
4. Îmbunătățirea guvernantei corporative în întreprinderile publice
5. Creșterea calității serviciilor și satisfacției pasagerilor

Contribuția CFR Călători la atingerea acestor obiective în 2024

CFR Călători a menținut tarife accesibile și a oferit facilități de călătorie gratuite pentru anumite categorii sociale (elevi, studenți, pensionari), contribuind la echitatea în mobilitate. Directorii și familiile acestora au beneficiat de autorizații de călătorie gratuite, ceea ce reflectă o politică de sprijin intern, dar și o practică standard în întreprinderile publice.

Prin operarea trenurilor electrice și reducerea dependenței de transportul rutier, CFR Călători a contribuit la scăderea emisiilor de carbon, aliniindu-se la obiectivele de mediu ale ministerului.

Deși datele analizate nu oferă detalii explicite despre investiții în digitalizare, aplicația mobilă pentru achiziția de bilete și platformele online de informare indică pași concreți spre modernizarea serviciilor.

Selecția și remunerarea administratorilor și directorilor s-au realizat conform OUG nr. 109/2011, cu respectarea criteriilor de integritate și performanță. Tranziția de la mandate provizorii la definitive a fost inițiată prin procese formale, însă necesită consolidare prin competiție deschisă și transparentă.

Deși nu sunt menționați indicatori de satisfacție a pasagerilor în raportul consultat, menținerea facilităților și a structurii tarifare sugerează o preocupare pentru menținerea unui nivel acceptabil al serviciilor.

CFR Călători S.A. a contribuit semnificativ la realizarea obiectivelor de politici publice ale Ministerului Transporturilor în 2024, în special în domeniile accesibilității sociale, sustenabilității și guvernantei corporative. Totuși, pentru o aliniere completă și sustenabilă, este necesară o intensificare a eforturilor în digitalizare, transparență decizională și monitorizarea satisfacției pasagerilor.

4.3 Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.

4.3.1 Prezentarea generală a Societății Complexul Energetic Oltenia S.A.

Data înființării: 31 mai 2012, în conformitate cu prevederile HG nr. 1024/2011.

Entitatea de proprietate (APT): Ministerul Energiei (87.48% din capitalul social).

Activitate principală: Producția de energie electrică din surse de cărbune și alte surse energetice.

Raționamentul proprietății: Complexul Energetic Oltenia este o companie de stat cu rol strategic în asigurarea **securității energetice** a României. Proprietatea statului are ca scop garantarea furnizării de energie electrică la prețuri accesibile și sprijinirea dezvoltării durabile a sectorului energetic.

Obiective de politică publică:

- Asigurarea securității energetice a României prin producerea de energie electrică din surse diverse.
- Promovarea dezvoltării durabile a sectorului energetic.
- Sprijinirea economiei naționale prin furnizarea de energie electrică la prețuri accesibile.
- Protejarea mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Guvernanta corporativă:

- **Consiliul de Supraveghere:** Format din membri numiți de Adunarea Generală a Acționarilor. Consiliul de Supraveghere stabilește strategia companiei, aprobă bugetul și monitorizează performanța conducerii executive.
- **Conducerea executivă:** Formată din Directoratul companiei, condus de Directorul General. Directoratul este responsabil de implementarea strategiei companiei, de gestionarea operațiunilor zilnice și de reprezentarea companiei în relațiile cu părțile interesate.

Sectoare în care activează:

- Producția de energie electrică;
- Furnizarea de servicii de sistem;
- Comercializarea de energie electrică;
- Managementul resurselor de apă.

Clienți principali:

- Furnizori de energie electrică;
- Operatori de energie electrică;
- Consumatori industriali mari;
- Exportatori de energie.

Număr de angajați: 8.565 la decembrie 2024

Informații suplimentare pe website-ul companiei: <https://www.ceoltenia.ro/>

4.3.2 Analiza indicatorilor financiari ai Societății Complexul Energetic Oltenia S.A.

Indicatori financiari

Evoluția indicatorilor financiari 2022-2024	2022	2023	2024
Cifra de afaceri netă (milioane lei)	5.341,93	6.318,63	3.266,12
ROE (%)	97,98	23,01	0,06
ROA (%)	56,83	15,57	0,04
Rezultat net (milioane lei)	34.999,14	10.273,33	3.175,06
Rezultat de exploatare (milioane lei)	3.628,51	717,48	164,42
Datorie vs EBITDA	0,35	0,77	1,29

Sursa: calcule pe baza situațiilor financiare anuale / raportărilor contabile 2024

Indicatorii financiari prezintă evoluția financiară a Complexului Energetic Oltenia S.A. între 2022 și 2024, indică o deteriorare semnificativă a performanței financiare a companiei. De la un an excepțional în 2022, rezultatele au scăzut drastic în 2023 și 2024, sugerând provocări operaționale și de piață majore.

Cifra de afaceri netă a scăzut abrupt de la 6.318,63 milioane lei în 2023 la 3.266,12 milioane lei în 2024, o contracție de aproape 50%. Rezultatul net a scăzut de la un nivel extraordinar de 34.999,14 milioane lei în 2022 la doar 3.175,06 milioane lei în 2024, o scădere cu aproape 91%. Rezultatul de exploatare a urmat aceeași tendință descendentă, scăzând de la 3.628,51 milioane lei în 2022 la 164,42 milioane lei în 2024. Această scădere de peste 95% arată o presiune imensă asupra marjelor operaționale.

Indicatorii de profitabilitate, ROE (Return on Equity) și ROA (Return on Assets), confirmă tendința de deteriorare.

Indicatorul ROE a scăzut masiv, de la 97,98% în 2022 la doar 0,06% în 2024. O valoare de 0,06% este extrem de mică și sugerează că societatea nu mai generează aproape deloc valoare pentru acționari din capitalurile proprii. ROA a scăzut de la 56,83% în 2022 la 0,04% în 2024. Acest indicator arată că eficiența companiei în utilizarea activelor pentru a genera profit este acum extrem de redusă.

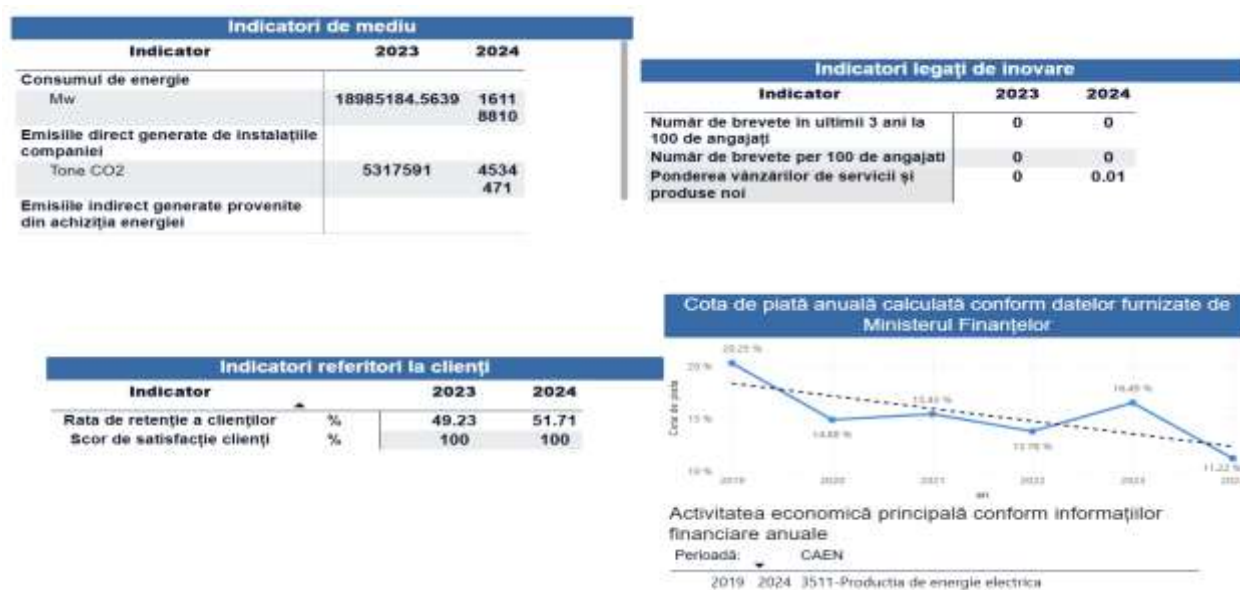
Datoria vs EBITDA a crescut de la 0,35 în 2022 la 1,29 în 2024. Această creștere, deși nu alarmantă (valoarea este sub 3-4), arată că datoria companiei a crescut în raport cu profitul operațional (EBITDA), sugerând o vulnerabilitate financiară mai mare decât în anii anteriori.

Datele financiare reflectă un an excepțional, 2022, urmat de o corecție abruptă a pieței în 2023 și 2024. Performanța excepțională din 2022 a fost probabil susținută de prețurile extrem de ridicate la energie, însă scăderea dramatică a rezultatelor financiare din 2023 și 2024 indică o revenire la realitate, cu provocări semnificative. Scăderea veniturilor, a profitabilității și a eficienței activelor ridică semne de întrebare serioase cu privire la viabilitatea modelului de afaceri actual al Complexului Energetic Oltenia S.A. în contextul prețurilor actuale ale energiei.

În concluzie, 2024 a fost un an dificil pentru Complexului Energetic Oltenia S.A., marcat de o performanță financiară mult sub așteptări. Este esențial ca managementul să ia măsuri rapide pentru a aborda scăderea veniturilor și a îmbunătăți eficiența operațională, pentru a asigura sustenabilitatea companiei pe termen lung.

4.3.3 Analiza indicatorilor non-financiari - Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.

Sunt monitorizați o serie de indicatori relevanți pentru guvernanta corporativă, respectiv cei privind crearea de noi locuri de muncă, egalitatea de gen și cei referitori la angajați

Sursa: Informațiile sunt extrase din raportările la decembrie 2024 din Tabloul de bord - AMEPIP

Datele din mai sus, structurate pe trei piloni principali: mediu, inovație și clienți, reprezintă performanța companiei în 2023 și 2024 pentru acești indicatori.

Numărul de brevete depuse la 100 de angajați a rămas zero, atât în 2023, cât și în 2024. Pondere vânzărilor de produse și servicii noi este aproape inexistentă, crescând de la 0% în 2023 la doar 0,01% în 2024.

Lipsa de inovare, evidențiată de lipsa brevetelor și de contribuția minimă a produselor noi la vânzări, sugerează că societatea se bazează pe produse și servicii existente, ceea ce o poate face vulnerabilă la concurență pe termen lung.

Relația cu clienții pare să fie stabilă, cu o ușoară îmbunătățire, în sensul că rata de retenție a clienților a crescut ușor, de la 49,23% în 2023 la 51,71% în 2024, indicând o capacitate mai bună de a-și păstra clienții, iar scorul de satisfacție a clienților a rămas constant la 100%, un scor perfect care ridică întrebări privind metodologia de calcul, deoarece este foarte puțin probabil să obții o satisfacție completă a tuturor clienților.

Cota de piață a companiei, conform graficului, este pe un trend descendent din 2019, ajungând la 11,22% în 2024. Scăderea constantă a cotei de piață este un motiv de îngrijorare și sugerează că societatea își pierde competitivitatea, deși a făcut îmbunătățiri majore în domeniul mediului.

În ansamblu, compania a demonstrat progrese remarcabile în ceea ce privește performanța de mediu, dar se confruntă cu provocări serioase legate de inovație și competitivitate, așa cum indică scăderea continuă a cotei de piață. Deși indicatorii de satisfacție a clienților sunt foarte buni, trebuie analizată metodologia de calcul pentru a le valida. Pentru a-și asigura sustenabilitatea pe termen lung, compania ar trebui să investească mai mult în cercetare și dezvoltare pentru a-și diversifica produsele și a-și recâștiga poziția pe piață.

Indicatori legați de guvernanța corporativă			
Indicator	2023	2024	
Stabilirea politicilor de gestionare a riscurilor	da	da	
Valoarea totală a pachetului de remunerație	1531859	1538579	LEI
Pondere componentelor fixe	100.00 %	100.00 %	
Pondere componentelor variabile în remunerarea administratorilor executivi și a administratorilor neexecutivi	0.00 %	0.00 %	
Rata de participare la reuniunile comitetului de conducere	93.30 %	100.00 %	
Rata membrilor de sex feminin în consiliul de administrație	14.30 %	14.28 %	
Rata membrilor independenți în consiliul de administrație	100.00 %	100.00 %	

Indicatori privind tratarea de locuri de muncă		
Indicator	2023	2024
Nr. locuri de muncă adugate în cursul anului	0	0
Număr de angajați cu echivalent normă întreagă	9187	9189
Numărul de angajați cu handicap	62	48

Indicatori referitori la angajați			
Indicator	2023	2024	
Prezența accidentelor grave	Accidente la 1000000 ani	8.52	0.21
Prezența totală a accidentelor înregistrate	Accidente la 1000000 ani	1.88	0.70
Instalarea unui sistem de siguranță a angajaților	DANU	da	da
Număr mediu de ore formare per angajat		10.26	21.38
Numărul de instruiți în materie de siguranță		32464	28816

Indicatori privind egalitatea de gen		
Indicator	2023	2024
Diferența de remunerație între angajați de sex feminin și cei de sex masculin	2.00 %	2.00 %
Rata cadrelor superioare de conducere de sex feminin	14.81 %	15.36 %

Sursa: Informațiile sunt extrase din raportările la decembrie 2024 din Tabloul de bord - AMEPIP

Faptul că există politici de gestionare a riscurilor ("da" în 2023 și 2024) este un aspect pozitiv. Acest lucru denotă un efort conștient al companiei de a identifica, evalua și controla riscurile operaționale și financiare. Rata de participare la ședințele comitetului de conducere s-a îmbunătățit de la 93,30% în 2023 la 100% în 2024. O prezență de 100% în 2024 arată un angajament total al membrilor în procesul decizional.

Rata membrilor de sex feminin în consiliul de administrație a rămas aproape constantă, la circa 14,3%. Deși orice prezență a femeilor în structurile de conducere reprezintă un pas spre diversitate, procentul actual indică o subreprezentare a acestora în pozițiile de decizie. Rata membrilor independenți este de 100% în ambele perioade, ceea ce este un indicator excelent. O majoritate de administratori independenți reduce riscul de conflicte de interese și asigură o supraveghere obiectivă a managementului executiv.

Compania se distinge printr-o structură de guvernanță pozitivă în ceea ce privește independența consiliului de administrație și participarea ridicată la ședințe. Pe de altă parte, lipsa diversității de gen și, mai important, structura rigidă și ineficientă a pachetului de remunerație, bazată exclusiv pe componenta fixă, reprezintă puncte critice. Această abordare a remunerării poate submina obiectivele de performanță și creștere pe termen lung ale companiei.

Compoența Consiliului de Administrație, 2024 Complexul Energetic Oltenia S.A.

Componența Consiliului de Supraveghere în perioada 01 ianuarie – 24 septembrie 2024:

Nume și prenume	Calitate	Hotărâre numire
MARCOCI Alexandru	Președinte	HAGOA nr. 17/17.08.2023
EFTENOIU Cornel-Mădălin	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
GEORGESCU Petre-Mădălin	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
MARINESCU Constantin-Adrian	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
POPESCU Luminița-Georgeta	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
TANASIEV Vladimir	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023

Componența Consiliului de Supraveghere în perioada 25 septembrie – 19 decembrie 2024:

Nume și prenume	Calitate	Hotărâre numire
MARCOCI Alexandru	Președinte	HAGOA nr. 17/17.08.2023
EFTENOIU Cornel-Mădălin	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
GEORGESCU Petre-Mădălin	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
MARINESCU Constantin-Adrian	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
NIȚULESCU Pavel-Casian	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
POPESCU Luminița-Georgeta	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
TANASIEV Vladimir	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023

Componența Consiliului de Supraveghere în perioada 20 decembrie – 31 decembrie 2024:

Nume și prenume	Calitate	Hotărâre numire
MARCOCI Alexandru	Președinte	HAGOA nr. 17/17.08.2023
EFTENOIU Cornel-Mădălin	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
GEORGESCU Petre-Mădălin	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
MARINESCU Constantin-Adrian	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
POPESCU Luminița-Georgeta	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023
TANASIEV Vladimir	Membru	HAGOA nr. 17/17.08.2023

Societatea este administrată în sistem dualist, de către un Directorat (format din 5 membri) aflat sub supravegherea unui Consiliu de Supraveghere (format din 7 membri).

Prin Hotărârea Adunării Generale Ordinare a Acționarilor nr. 17/17.08.2023 au fost aleși membrii Consiliului de Supraveghere pentru o perioadă de 4 (patru) ani, începând cu 21.08.2023, ca urmare a finalizării procedurii de selecție desfășurată în conformitate cu prevederile OUG 109/2011, privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare.

Sursa: Informațiile sunt extrase din rapoarte ale companiei pentru anul 2024

Consiliul de Supraveghere a demonstrat stabilitate în 2024, ceea ce este un indicator pozitiv al coeziunii și continuității la nivel de leadership. Singura variabilă notabilă este includerea și apoi retragerea rapidă a unui nou membru în ultimul trimestru, o acțiune care necesită clarificări suplimentare. Acest tip de instabilitate, chiar și de scurtă durată, poate ridica semne de întrebare cu privire la procesul de numire și la strategia pe termen lung a companiei.

Se pot identifica modificări în componența Consiliului de Supraveghere al Complexului Energetic Oltenia în anul 2024.

În anul 2024 s-a realizat tranziția de la un consiliu cu membri provizorii la unul cu membri definitivi. Structura de mai sus a consiliului de Supraveghere conține 6 membri în Consiliu, toți având calitatea de "membru", toți au mandate limitate, definitive, cu final în data de 21-08-2027, 5 membri sunt de gen masculin, 1 membru este de gen feminin.

4.3.4 Atingerea obiectivelor de politici publice/ asistență ne-comercială - Complexul Energetic Oltenia SA

Complexul Energetic Oltenia a continuat să joace un rol esențial în asigurarea securității energetice a României, menținând o producție constantă de energie electrică și contribuind la stabilitatea Sistemului Energetic Național.

Conform Planului de Restructurare și Decarbonizare aprobat de Comisia Europeană prin Decizia C(2022)553, CEO avea următoarele obiective majore pentru perioada 2021–2026, cu impact direct în 2024:

1.Reducerea emisiilor de CO₂ prin închiderea grupurilor energetice pe bază de lignit și înlocuirea cu capacități pe gaze și energie regenerabilă;

2.Creșterea ponderii energiei verzi prin dezvoltarea de parcuri fotovoltaice;

3.Reorganizarea activității miniere și ecologizarea perimetrelor;

4.Menținerea securității energetice naționale în contextul tranziției.

În anul 2024, Complexul Energetic Oltenia (CEO) a făcut pași importanți în direcția îndeplinirii obiectivelor de politici publice și strategii guvernamentale, în special cele legate de tranziția energetică, decarbonizare și securitate energetică. Printre realizările notabile din acest an se numără:

-Achiziția certificatelor de emisii CO₂

CEO a utilizat un grant de 386,6 milioane lei pentru achiziția a 1.215.474 certificate CO₂ aferente anului 2024. Această măsură a fost esențială pentru conformarea cu reglementările europene privind emisiile și pentru evitarea penalizărilor.

- Investiții în energie regenerabilă

Au fost constituite societăți mixte cu Tinmar Energy și OMV Petrom pentru dezvoltarea de parcuri fotovoltaice cu o capacitate totală de peste 735 MW. Proiectul de modernizare a microhidrocentralei Turceni (9,9 MW) a fost aprobat pentru finanțare nerambursabilă din Fondul de Modernizare, cu o alocare de 5,1 milioane euro.

- Închiderea și ecologizarea perimetrelor miniere

S-au elaborat și transmis Planuri Tehnologice de Închidere pentru mai multe cariere (Peșteana, Lupoaia, Husnicioara), iar altele erau în fază de proiectare.

- Sprijin guvernamental continuu

CEO a beneficiat de ajutor de stat în valoare totală de 4,69 miliarde lei între 2021–2024, pentru susținerea tranziției și acoperirea costurilor de mediu

Provocările și limitele care au dus la neîndeplinirea altor obiective de politică publică ar fi:

-Dependența de ajutorul de stat rămâne ridicată, ceea ce ridică semne de întrebare privind sustenabilitatea pe termen lung.

-Scăderea cifrei de afaceri și a profitului net în 2024 indică presiuni financiare semnificative: cifra de afaceri a scăzut cu 49%, iar profitul net cu 70% față de 2023.

-Întârzierea unor proiecte precum grupul energetic pe gaze de la Ișalnița (850 MW) aflat încă în negocieri cu ALRO SA.

Astfel, în 2024, CEO a atins o parte semnificativă din obiectivele de politici publice și strategii guvernamentale: a contribuit la decarbonizare și tranziția energetică, a menținut securitatea energetică națională, a implementat proiecte cu finanțare europeană și guvernamentală. Totuși, sustenabilitatea financiară și ritmul de implementare al unor proiecte-cheie rămân provocări majore.

5. Concluzii

În contextul aderării României la OCDE, anul 2024 a reprezentat o etapă de consolidare a progreselor înregistrate în 2023 în domeniul guvernantei corporative. Rolul Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP) a devenit și mai pronunțat, consolidându-și activitatea și transformându-se dintr-un actor emergent într-unul esențial pentru supravegherea și implementarea principiilor de guvernanta în sectorul public.

Anul 2024 a fost marcat de **operaționalizarea AMEPIP** în luna martie, transformând Agenția în autoritatea legală de monitorizare și aplicare a standardelor de bună guvernanta corporativă la nivelul întreprinderilor publice (IP). AMEPIP a demarat monitorizarea unui portofoliu vast de 1.320 de IP-uri (dintre care 146 centrale și 1.174 locale). De asemenea, sfera de aplicare a OUG 109/2011 a fost extinsă la IP-urile din industria de apărare și securitate. În context internațional, a fost lansată forma revizuită a Ghidului OCDE privind guvernanta corporativă a întreprinderilor de stat, cu un accent deosebit pe asigurarea unei concurențe echitabile cu sectorul privat.

Politica de proprietate a statului, elaborată și aprobată la nivel național prin Legea nr. 48/2025, are ca obiectiv alinierea cadrului de guvernanta la standardele OCDE și ale Uniunii Europene. Prin această inițiativă se urmărește creșterea performanței financiare a întreprinderilor publice, precum și consolidarea transparenței și responsabilității în administrarea activelor statului.

Performanța financiară agregată a întreprinderilor publice centrale a înregistrat o deteriorare semnificativă în anul 2024. Deși cifra de afaceri s-a menținut relativ constantă față de anul anterior, marja de profit netă a scăzut de la 27,97% în 2023 la -11,25% în 2024. Această evoluție negativă indică pierderi importante la nivel agregat, cauzate de creșterea costurilor operaționale. Analiza sectorială confirmă o diferență de performanță, cu sectoarele energie și transport dominând în materie de profitabilitate și eficiență operațională, în timp ce sectoare precum comerțul și agricultura indică o ineficiență cronică și pierderi mari.

Anul 2024 a consolidat cultura **raportării non-financiare** și a sustenabilității în rândul IP-urilor, companiile asumându-și obiective legate de reducerea emisiilor, pierderilor de rețea, și de dimensiunea socială (accesibilitate). Cerințele de raportare ESG (Mediu, Social și Guvernanta) s-au extins în 2024 la un număr mai mare de întreprinderi publice, în concordanță cu Directivele Europene. Această măsură a forțat companiile să acorde o atenție sporită aspectelor non-financiare, contribuind la o evaluare mai completă și mai responsabilă a performanței lor. AMEPIP a contribuit decisiv la creșterea transparenței prin introducerea formularelor standardizate de raportare. Pe planul guvernantei corporative, au fost introduse reguli mai clare pentru selecția și remunerarea membrilor consiliilor de administrație, cu indemnizații plafonate și o parte variabilă legată strict de performanța financiară și non-financiară. Cu toate acestea, la finalul anului, doar 27 din întreprinderile publice centrale verificate îndeplineau cerințele de publicare a informațiilor pe paginile de internet, ceea ce indică o necesitate urgentă de îmbunătățire a conformării la cerințele de transparență.

Analiza companiilor cu cifră mare de afaceri arată rezultate divergente. Pe de o parte CFR Călători S.A. a înregistrat o redresare economică, înregistrând profit în anul 2024, după un deceniu de pierderi. Această performanță a fost obținută, parțial, prin măsuri de reducere a cheltuielilor, cum ar fi suspendarea curselor neprofitabile, ceea ce a avut un impact direct asupra calității serviciilor oferite călătorilor. Pe de altă parte, Complexul Energetic Oltenia S.A. a înregistrat o deteriorare a performanței financiare în anul 2024, cifra de afaceri netă scăzând cu aproape 50%, iar rezultatul de exploatare cu peste 75% față de anul 2023, deși compania și-a menținut rolul esențial în securitatea energetică a României. Ambele companii au

continuat eforturile de consolidare a guvernancei corporative, inclusiv prin tranziția la mandate definitive în organele de conducere.

O idee centrală privind perspectivele pentru 2025 este nevoia de transformare structurală a întreprinderilor publice din România, într-un context economic marcat de presiuni fiscale, cerințe de eficiență și integrare în standarde internaționale. Anul 2025 va fi anul în care întreprinderile publice trebuie să treacă de la supraviețuire la performanță.

Buna guvernare a întreprinderilor de stat este foarte importantă pentru asigurarea contribuției lor pozitive la obiectivele de politică publică, dezvoltare durabilă, inclusiv tranziția la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficiență economică și competitivitate.

PREȘEDINTE INTERIMAR,
Ciprian-Cătălin HOJDA

Vicepreședinte interimar

Secretar General,
Kinga - Cristina KOZMA

Direcția monitorizare performanță întreprinderi publice și comisii de selecție
Director,
Elena IORDACHE

Direcția juridic, contencios, economic și resurse umane

Director,
Mihaela BRICIU

Direcția monitorizare guvernanta corporativă întreprinderi publice
Director,
Ionuț-Cristian-Daniel COȘ

Serviciul monitorizare performanță economică și comisii de selecție

Șef serviciu,

Bogdan - Georgiu BORLEA

Serviciul juridic, contencios și resurse umane

Șef serviciu,

Serviciul monitorizare guvernanta corporativă

Serviciul juridic,

Irina ZAMFIR

Întocmit,

Mariana MAFTEI

Mădălina HAITĂ

Ștefan-Andrei SAVENCU

Alexandra-Ionela COMAN

Antoaneta GEANEL-VĂDUVA

Florina-Carmen MARINESCU

Consilier juridic,

.....

.....

.....

Consilier superior,

.....

.....

.....